

Notulen

***van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht***

gehouden op 13 december 2010

ISBN 0920-3370

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht Vergadering 13 december 2010

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR, EUROPA en MIDDELEN		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 2 november 2010, dienst/sector FIN, nummer PS2010BEM20, inzake het Normenkader Rechtmatigheid 2010.	10	
Daartoe besloten	61	PS2010BEM20
MILIEU, MOBILITEIT en ECONOMIE		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 23 november 2010, dienst/sector ECV, nummer PS2010MME16, inzake de oprichting van de NV Ontwikkelingsmaatschappij.	34	
Daartoe besloten	61	PS2010MME16
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 november 2010, dienst/sector MOB, nummer PS2010MME17, inzake de MER A12 Salto Herijking alternatieven.	34 - 46	
Daartoe besloten	61	PS2010MME17
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 26 oktober 2010, dienst/sector MIL, nummer PS2010MME18, inzake vaststelling provinciaal uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2011-2014.	46	
Daartoe besloten	61	PS2010MME18
RUIMTE, GROEN en WATER		
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 5 oktober 2010, dienst/sector PRO, nummer PS2010RGW23, inzake de provinciale Ruimtelijke Structuurvisie: vaststellen Kadernota Ruimte.	10 - 29	
Daartoe besloten	61	PS2010RGW23
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 december 2010, dienst/sector PMF, nummer PS2010RGW24, inzake voorfinanciering werkzaamheden 2011-2012 Vliegbasis Soesterberg.	29	
Daartoe besloten	61	PS2010RGW24

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 december 2010, dienst/sector PRO, nummer PS2010RGW25, inzake vaststelling van de (digitale) partiële Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (pPRS) Vogelenzang en de bijbehorende (digitale) partiële herziening van de Provinciale Ruimtelijke Verordening (phPRV).	29	
Daartoe besloten	61	PS2010RGW25
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 9 november 2010, dienst/sector AVV, nummer PS2010RGW26, inzake vrijstelling voor verkiezingsborden in de Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996.	29 - 34	
Daartoe besloten	61	PS2010RGW26
STATEN (provinciale)		
Vaststellen agenda	9	
Ingekomen stukken	9	
Vragenhalfuurtje	9 - 10	
Vaststellen van de notulen van 25 oktober 2010 en de besluitenlijst van 22 november 2010.	10	
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 13 december 2010, dienst/sector SDC, nummer PS2010PS12, inzake inbreng in Randstaddiscussie.	46 - 60	
Daartoe besloten	62	PS2010PS12
Stemverklaringen	60 - 61	
Stemmingen	61 - 62	

Presentielijst

vergadering 13 december 2010

Voorzitter: R.C. Robbertsen, commissaris van de Koningin

Griffier: L.C.A.W. Graafhuis

mevr. drs. F.M. Alsem, Harmelen
E.R.M. Balemans, Utrecht
dr. F.H. Barneveld Binkhuysen, Soest
mevr. drs. C.G.M. van Benthem, Montfoort
F. Bersch, Utrecht
dr. R. Bisschop, Veenendaal
mevr. drs. U.P. Blom, Driebergen
mevr. drs. W.A. Bodewitz, Vleuten
mr. J.M. Buiting, Utrecht
mevr. L.C. Dekkers-Raadsen, Harmelen
(vanaf 16.37 uur)
mevr. drs. R.K. Dik-Faber, Veenendaal
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
drs. P.W. Duquesnoy, Zeist
C.J.J. van Ee, IJsselstein
J. Fastl, Utrecht
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
mevr. drs. J.M. de Heer-Verheij, Veenendaal
C. de Heer, Amersfoort
mevr. N.P.B. van 't Hooft, Amersfoort
mr. P. Kelder, Driebergen-Rijsenburg
ing. D. Kiliç, IJsselstein
H.R.A.L. Klein Kranenburg, Hagestein
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
J.A.A. Konings, Vleuten
J. Konijnenbelt, Leusden
C.J. van Kranenburg MA, Driebergen
C. de Kruij, Leusden
ing. Y.S. Lutfula, Utrecht
ir. R.J. Martens, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. L.W. Nooteboom, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
mevr. J. van Pijkeren, Bunschoten
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P. Seldenrijk, Eemnes
mevr. Y. Smit, Maarssen

ir. M. Snyders, Baarn
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
mevr. drs. J.C.M. Versteeg, Utrecht
drs. R.E. de Vries, Hollandsche Rading
mevr. drs. H.D.I. Walta-Auf'm Keller, Veenendaal
G.J. van der Werff, Hoogland

Afwezig:

mevr. drs. N.M. van Gemert, Utrecht
mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein
P.C. Pollmann, Doorn
ir. B.A. Witteman, Kockengen

Leden van Gedeputeerde Staten

J. Binnekamp, IJsselstein
mevr. M. Haak-Griffioen, Woerden
drs. W.M. de Jong, Houten
drs. R.W. Krol, Soest
J.W.R van Lunteren, Hoogland
mevr. A.H. Raven BA, Utrecht

Opening.

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering en heet u allen heel hartelijk welkom. Ook de leden van het college van GS, de belangstellenden op de publieke tribune en de mensen van de ambtelijke organisatie hartelijk welkom.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: U hebt allen een agenda ontvangen met daarop een veertiental punten. Voorts hebt u op uw tafel een gewijzigd ontwerpbesluit aangetroffen, behorend bij de kadernota ruimte. Daaraan is een memorandum van 7 december jl. van het college van GS toegevoegd naar aanleiding van de discussie. Het kan uw instemming hebben de agenda vast te stellen? Dat is akkoord, zie ik.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de agenda vast.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Ik wijs u op een nagekomen stuk, dat is punt 4, dat u aantreft op uw tafel van Streekhuis Kromme Rijn.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde wijzen van afdoening.

Vragenhalftuurtje.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Over Park Bloeyendael aan de Utrechtseweg, nu nog bekend als Hessing, zijn al eerder vragen gesteld door de SP, zowel in de raad van De Bilt als hier in de provincie. Er is nog een aantal dingen onduidelijk, maar er is ook een aantal nieuwe dingen gekomen. In een artikel op de nieuwssite nieuwsover.nl geeft de heer Hessing een interview. Hij spreekt erover dat de Grift erg vervuild was en dat dat bekend is en dat hij in opdracht van de provincie die Grift heeft omgelegd. Dat was nieuw voor mij en voor een heleboel mensen. Naar aanleiding van dat nieuwssite-artikel gegeven heeft de fractie van de SP een aantal vragen:

- *Heeft de provincie Utrecht opdracht gegeven*

voor verlegging van de Grift in het laatste decennium van de vorige eeuw? De vraag die hierbij hoort, is: op welke gronden is dat gedaan?

- *Heeft de provincie Utrecht meegewerkt aan de verlegging van de Grift in het laatste decennium van de vorige eeuw? Op deze vraag kan natuurlijk een ja als antwoord komen, ook al is het antwoord op de vorige vraag nee.*
- *Zijn de gemeente De Bilt en het Utrechts Landschap hierbij, naast de firma Hessing, betrokken geweest en zo ja, hoe? De heer Hessing spreekt er namelijk over dat zij hebben meegedaan.*

Dan onze vragen over de vervuiling van de Biltse Grift:

- *Hoe vervuild is de Grift, wisten wij dat en is daarmee rekening gehouden?*
- *Hoe gaan wij daarmee nu, binnenkort, om? Hoe gaat de provincie om met die vervuiling met het oog op de bouw van Park Bloeyendael, wie is er precies verantwoordelijk voor het opruimen en wat is de rol van de provincie hierin eventueel?*

De heer DE JONG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Allereerst wil ik mijn verontschuldigingen aanbieden voor het feit dat wij niet nu ter plekke op alle vragen gedetailleerd antwoord kunnen geven in verband met de korte tijd tussen het stellen van de vragen en het uitzoeken van de antwoorden daarop. Met name de eerste vragen vergen duiken in dossiers van een behoorlijke tijd terug. Ik zeg de heer Duquesnoy toe dat wij voor de Kerst een schriftelijke reactie zullen geven. Naar aanleiding van de laatste vragen kan ik zeggen dat bij ons bekend is dat de waterbodemplaat van de Biltse Grift vervuild was en dat er beschikkingen zijn afgegeven voor diverse watergangen om daar baggerwerkzaamheden te laten plaatsvinden. Wat betreft de laatste vraag van de heer Duquesnoy over de vervuiling van Park Bloeyendael kan ik zeggen dat er een saneringsplan is ingediend. De provincie heeft op dat saneringsplan een beschikking afgegeven, waarin voorwaarden zijn opgenomen waaronder die sanering kan plaatsvinden.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik sprintte al naar de interruptiemicrofoon om mijn excuses aan te bieden. Ik was namelijk zelf erg laat met het stellen van mijn vragen. Het arti-

kel is echter niet eerder uitgekomen.
Wij hebben op dit moment geen verdere vragen.
Wij zien graag de antwoorden tegemoet en kijken dan hoe wij hiermee verder omgaan.

De VOORZITTER: Er zijn geen aanvullende vragen van de zijde van de Staten. De schriftelijke beantwoording kunt u tegemoet zien.

Vaststellen van de notulen van 25 oktober 2010 notulen en de besluitenlijst van 22 november 2010.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van 25 oktober 2010 en de besluitenlijst van 22 november 2010 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel normenkader rechtmatigheid 2010.

De VOORZITTER: Voor dit voorstel zijn geen sprekers aangemeld.

Statenvoorstel provinciale ruimtelijke structuurvisie: vaststellen kadernota ruimte.

De heer RUIJS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In de commissievergadering heb ik aangegeven vandaag in te willen gaan op enkele onderwerpen die aandacht behoeften, respectievelijk verbetering konden gebruiken. De complimenten, zo heb ik gezegd, zou ik pas in deze statenvergadering aan de orde stellen. Laat ik daarmee dan maar beginnen. De kadernota ruimte is een plezierig leesbaar stuk. Het geeft duidelijke beleidsrichtingen aan, zonder al te veel in details terecht te komen, en het biedt dus ruimte aan het toekomstige provinciaal bestuur om dat te realiseren, maar het houdt ook de uitdaging in partners te vinden in het bedrijfsleven, bij het maatschappelijk middenveld en bij onze inwoners om mee te werken aan die mooie provincie die wij willen en kunnen zijn. Onze complimenten dus aan het college en voor het ambtelijk voorwerk. Ik ga ervan uit dat de opmerkingen die door onze fractie in de commissievergadering zijn ingebracht, in het vervolg van het traject een plaats krijgen. Misschien is het aardig als de gedeputeerde dat wil bevestigen. Hij vindt het altijd wel plezierig te bevestigen wat uit de commissie komt en dat wil ik eigenlijk ook graag

zo houden. Het voorkomt herhaling van zetten en het treden buiten tijdslimieten. Enkele punten wil ik voor de duidelijkheid nog even statenbreed benadrukken.

In hoofdstuk 3.3 wordt ingegaan op "Utrecht in breder perspectief". De geografische diagonaal door Nederland, lopend van Amsterdam via de regio Utrecht naar de regio Eindhoven, is economisch interessanter dan het gebied dat vanouds als "Randstad" betiteld werd. Het zorgt dat onze inwoners, onze bedrijven en onze voorzieningen in dat diagonaal hun rol kunnen vervullen.

Een tweede punt in datzelfde kader: er geldt natuurlijk evenzeer de samenhang tussen het Groene Hart en de Veluwe, waarbinnen Utrecht eveneens cruciaal ligt. Utrecht is op zich, maar ook in breder perspectief, een provincie die de moeite waard is om zichtbaar te houden wat identiteit betreft, wat eigenheid van het gebied betreft en wat aansturing van het gebied betreft. Laat overheidsgrenzen daarin, ook in de toekomst, versterkend zijn. Ik loop hiermee misschien wat vooruit, maar dat hoort erbij. Wat dat vooruitlopen betreft: de basis van ontwikkelingen liggen diepgaander dan alleen een besluit over overheidsstructuren. Dat is de bedoeling van deze opmerking.

Complimenten over de positie van de kadernota over de kwetsbaarheid van de waardevolle landschappen. Staande binnen een gemeente liggen horizonnen meestal verder weg dan de gemeentegrenzen van de betrokken gemeente. Terecht dat de in nota staat dat de provincie de verantwoordelijkheid gaat nemen over ruimtelijke hoogbouwontwikkelingen die qua locatie binnen de grenzen van de gemeenten zullen liggen, maar qua ruimtelijk effect die grenzen ver overschrijden. Dan een punt met betrekking tot de visie op de economische structuur van de regio. In de commissie hebben wij hierover gesteld dat het beleid van de provincie niet alleen gericht moet worden op nieuwe ontwikkelingen, maar ook op het bedrijfsleven dat reeds bewezen heeft een belangrijke bijdrage te leveren aan onze economie. Ook het bestaande bedrijfsleven verdient in de toekomst onze aandacht en kan door uw en ons beleid positief of negatief beïnvloed worden. Het is goed dat daarmee in de kadernota ook in de toekomst rekening gehouden wordt.

Tot slot. Ik heb in de commissievergadering een vraagteken gezet bij wat in de kadernota als basis van de sturingsfilosofie wordt genoemd. Er staat: "eerst wat, dan pas wie". Als de provincie degene is die het "wat" bepaalt en het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld de "wie" is, dan werkt dat niet echt goed, want: wie bepaalt, betaalt. Betalen zit er echter voor de overheden de komende jaren wat minder in. Samenwerking tussen provincie en gemeenten, tussen overheden en bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld: dat zal de basis zijn die wij met deze kadernota ruimte willen bereiken. Als dat bedoeld wordt met "eerst wat, dan pas wie", dan herkennen wij ons daarin.

Wij wensen alle betrokkenen de komende jaren alle succes om de ambities die in de kadernota opgenomen zijn, gerealiseerd te krijgen.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben de kadernota ruimte in de commissie ook besproken en er zijn veel vragen gesteld. Natuurlijk is deze kadernota bedoeld als een aanzet voor de PRS (Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie) die wij gaan ontwikkelen en die eind volgend jaar gereed moet zijn. Onze fractie ziet deze kadernota dan ook vooral als piketpaaltjes, waarmee wij aan de slag gaan en niet als een doorwrocht document, waarin alles al vastzit. Toch is er een aantal punten waarover ik een vraag wil stellen betreffende het nieuwe memo van de gedeputeerde.

Het eerste onderdeel betreft de nieuwe bedrijventerreinen. Wij kunnen ons op zichzelf wel vinden in de gedachtegang dat je geen nieuwe bedrijventerreinen gaat maken als de bestaande bedrijventerreinen geherstructureerd of opnieuw ingericht kunnen worden. Ik wil aan de gedeputeerde nog wel de vraag stellen: stel dat iemand een bedrijf heeft in Veenendaal en wil verhuizen naar Woerden en het bedrijventerrein in Woerden is vol, betekent het dan dat je niks kunt doen? Dat zou namelijk betekenen dat je de economische ontwikkeling van een bedrijf in de weg zou gaan staan. De gedeputeerde zegt zelf dat wij regionale afspraken gaan maken, maar is "regionaal" in zijn ogen dan binnen de hele provincie of gaat hij dat in kleinere clusters van gemeenten bekijken? Ik kan mij dan voorstellen dat wij ervoor zorgen dat

wij flexibiliteit houden en dat wij het bedrijfsleven niet dwars gaan zitten, puur omdat wij vinden dat er geen nieuwe mogelijkheden zijn.

Over het binnenstedelijk bouwen ben ik het van harte eens met de gedeputeerde, die zegt: let op, wij hebben een nieuwe Wet ruimtelijke ordening en wat des gemeentes is, moet ook des gemeentes blijven. Als provincie kunnen wij daarvan weliswaar iets vinden, maar wij moeten in het achterhoofd houden dat wij een duidelijke scheidslijn hebben in de taken en verantwoordelijkheden op grond van die nieuwe wet.

Ik heb het al eens eerder gezegd: wat betreft de natuur, kijkend naar de ontwikkelingen in het Haagse, dan zie je dat er een herijking van de EHS (Ecologische Hoofdstructuur) gaat plaatsvinden. Dat betekent voor ons dat wij goed moeten luisteren naar de partners, waarmee wij samenwerken binnen de kaders van wat het Rijk ons oplegt. Dat betekent wat ons betreft ook, als je kijkt naar de wensen die gemeenten geuit hebben om flexibeler om te gaan met de rode contouren, zeker als dat geen schade toebrengt aan de natuur, dat wij daar wat de fractie van de VVD betreft welwillend tegenover moeten staan.

Voor de rest kunnen wij ons vinden in de uitgangspunten en de sturingsfilosofie van de kadernota ruimte.

De heer MARTENS (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Vandaag bespreken wij de kadernota ruimte. Het huidige streekplan is nog maar vijf jaar van kracht, maar er is inmiddels zoveel veranderd, dat er behoefte is aan een nieuwe nota die invulling geeft aan de ruimte in onze provincie. Wij hebben als provincie zelf veel nieuw beleid ingezet. Ik noem een paar punten:

- *de invulling van de Nationale Landschappen;*
- *beleid voor bodem en water;*
- *de geplande ruimte voor nieuwe bedrijfs- en kantoorlocaties is sterk achterhaald;*
- *de grote behoefte aan woningen blijkt juist, maar nu vooral binnenstedelijk, en als provincie moeten wij daarop volop inzetten;*
- *de grootste economische crisis van de afgelopen 60 jaar, met een dipje in de rijksbegroting.*

Het afgelopen jaar hebben wij met verschillende collega's al vele malen gesproken over verschillen-

de conceptversies van de voorliggende kadernota; met elkaar, met maatschappelijke organisaties, met raadsleden en met bestuurders. Ook hebben de inwoners van Utrecht mee kunnen puzzelen aan de nota, zoals die nu voorligt. En wat ligt er nu en wat vinden wij hiervan als Staten?

Ik vind het allemaal weinig verrassend. Dat is op zich prima. De nota is vooral gebaseerd op de verschillende meer sectorale nota's, zoals wij die al eerder besproken hebben. De fractie van de PvdA onderschrijft de voorliggende nota. Complimenten aan de gedeputeerde voor het stuk en voor het proces. Met zo'n breed onderwerp, hoe belangrijk ook, is het altijd lastig inwoners, maar zelfs ook raadsleden te betrekken bij het proces. De inzet hierop, ook voor de toekomst, blijft noodzakelijk. Maatschappelijke organisaties, inwoners, raadsleden, bestuurders zullen in het vervolg hierop allemaal betrokken moeten blijven. Ik noem de tien punten van de natuur- en milieuorganisaties die ons zeer aanspreken, maar ook bijvoorbeeld de inzet van de Kamer van Koophandel is voor de PvdA zeer van belang.

Hierbij willen wij nog een paar aandachtspunten voor het vervolg meegeven op weg naar de structuurvisie.

Het belangrijkste: wij onderschrijven de twee hoofdkeuzes, zoals die in de kadernota zijn verwoord. Ten eerste is dat het inzetten op binnenstedelijke ontwikkeling en ten tweede is dat het versterken van de kwaliteit van het landelijk gebied. De nota zegt hierover het volgende: "Het slagen van de binnenstedelijke opgave is een voorwaarde voor het behoud van het landelijk gebied. Anderzijds is een aantrekkelijk en beleefbaar landelijk gebied een voorwaarde voor een aantrekkelijke leefomgeving in combinatie met de stedelijke verdichting." Voor ons is dat de rode draad en dat zou de hoofdpoging voor de structuurvisie moeten zijn. Zeer veel hangt hiervan af. Dat wordt in deze nota nogmaals bevestigd. Nu komt het op de uitvoering aan. Daarom onderschrijven wij de opmerking van mevrouw Dik die zij hierover in de commissie gemaakt heeft, namelijk dat de rol van de provincie in dezen erg summier beschreven is. Dat mag wat ons betreft wel wat krachtiger. Het voldoet niet om de boel met rode contouren op slot te gooien. Een actieve rol van de provincie is nodig om deze geweldige opgave te realiseren.

Wij zien ook wel het punt van de heer Balemans, namelijk dat de Wro een rolverdeling voorschrijft tussen gemeenten en provincies, maar wij zouden toch onze rol hierin moeten pakken en de discussie moeten aangaan met de gemeenten.

Ten tweede, de rode contouren zelf. De PvdA is van mening dat een strikte toepassing van de rode contouren nodig is. Maatwerk is prima. Het instrument is in onze ogen niet bedoeld om iedere ontwikkeling in dorpen en kernen onmogelijk te maken, maar het instrument werkt alleen indien een rode contour in beginsel staat als een huis, ook als het gaat om ten behoeve van de agrarische sector de grondprijs voor deze sector enigszins in toom te houden.

Het derde punt, de bedrijventerreinen. Het is goed dat regionale samenwerking hier nu door de provincie wordt afgedwongen. Dit is een onderwerp waarover wij de komende maanden een discussie moeten voeren. Is de ingezette koers een garantie voor de gestelde doelstellingen of moeten wij dit nog verder aanscherpen?

Punt vier, de economie. Het is goed dat wij als Utrecht nu inzetten op duurzame, innovatieve en creatieve sectoren. De PvdA onderschrijft ook zeker de woorden van de Ketelaar van de Kamer van Koophandel in dezen: "Laten wij niet voorbijrennen aan de sectoren, waar wij nu al goed in zijn." Die sectoren zorgen op dit moment al voor veel werkgelegenheid voor alle huidige inwoners van de provincie.

Punt 5, ruimte voor ruimte. Wij sluiten ons op dit punt aan bij de woorden van de heer Krol zelf: het is goed dat de regeling er is, het is goed dat een dergelijke regeling van kracht is, maar de toepassing ervan moet beter. De regeling is bedoeld om verstedelijking van het landelijk gebied te verminderen. Dit lijkt nu helaas niet altijd het geval te zijn.

Dan verkeer en vervoer. De PvdA is tevreden over de uitspraken met betrekking tot het openbaar vervoer in dit stuk. Dat kan natuurlijk ook niet anders, want er wordt opgeroepen tot een fijnmazig tramnetwerk in de stedelijke regio's en een railverbinding met Almere en Breda. Nu, mooier kunnen wij het niet krijgen.

Dan mijn laatste punt: biodiversiteit en EHS. Dit is een zeer zorgelijk punt. In de Staat van Utrecht

hebben wij allemaal kunnen zien dat Utrecht op het punt van biodiversiteit zeer slecht scoort. De rest van Nederland scoort hierop ook niet al te best, zoals gedeputeerde Krol meldde, maar dit is geen excuus om dit te laten varen. De doelstellingen blijven van kracht, de rode kaarten vliegen ons om de oren, wij zullen hierop moeten blijven inzetten. Het gaat erom met welke doelstelling wij aan de slag moeten en willen. In het kader van de EHS zullen wij als Staten de discussie hierover de komende twee maanden nog voeren. De aangepaste inzet voor de kadernota steunen wij daarom als PvdA niet. Dat vinden wij voorbarig. Voor de komende discussie blijft wat de PvdA betreft de inzet, dat wij de EHS, eventueel gefaseerd, zullen moeten realiseren. De komende twee maanden zullen wij hierover discussiëren in een apart traject. Dit zal onze inzet zijn en wij zullen eind februari zien wat de uitkomst zal zijn.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! De kadernota ruimte: dit zijn de uitgangspunten voor onze ruimtelijke structuurvisie. Zoals wij altijd hebben gezegd, komt deze kadernota ruimte eigenlijk te vroeg. Voor het nieuwe beleid voor de ruimtelijke ordening, o.a. door de nieuwe Wro naar ons toegegooid, moeten wij de piketpaaltjes niet nu plaatsen; die zouden wij eigenlijk niet door de oude Staten, maar door de nieuwe Staten moeten laten opzetten.

Dan iets over de verschillende onderdelen. De heer Witteman heeft namens de SP in de commissie de diverse onderdelen al behandeld. Er blijven er nog een paar over.

Een belangrijk onderdeel, dat ook uit de oplegger naar voren komt, zijn de bedrijventerreinen. Leegstand van bedrijventerreinen is natuurlijk wel degelijk aanwezig in onze provincie. Wij hoeven maar een beetje rond te fietsen en dan zien wij dat. In deze nota ruimte wordt helaas gegokt op een welwillendheid van de gemeenten om niet aan nieuwe bedrijventerreinen te gaan beginnen. Het is natuurlijk goed bedrijventerreinen opnieuw te proberen in te richten en daarvoor een fonds op te zetten, maar om dan nog steeds mogelijk te maken dat gemeenten daarmee in een regionale afspraak wel degelijk iets kunnen doen, lijkt ons geen heel goed plan. Daar zien wij veel liever een veel sterkere regie van de provincie op.

De rode contouren werden al genoemd door de fractie van de PvdA Ook wij vinden: blijf gebruik maken van maatwerk, houd de rode contouren strak en maak er geen elastieken rode contouren van.

Het laatste onderdeel: de natuur en de EHS. Het Rijk zet een heel goede uitvoering van de EHS nu flink onder druk. Ik zou zelfs willen zeggen: het Rijk breekt onze EHS al weer af. Dan vind ik wel dat inderdaad in deze kadernota ruimte de provincie toch blijf geeft van een goede inzet om aan die EHS te blijven voldoen, zo goed en zo kwaad als het kan binnen de regels van het Rijk. Van de fasering waar de PvdA over sprak, zijn ook wij een groot voorstander.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! In grote lijnen stemt de fractie van Groen-Links in met de voorliggende kadernota. Wij staan achter de keuze voor een forse binnenstedelijke bouw- en transformatieopgave. Die is in lijn met de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht. Belangrijk vinden wij het dat die keuze wordt ondersteund door het instrument van de rode contouren te blijven hanteren.

Zoals ik al in de commissie aangaf, heeft de keuze voor een intensieve binnenstedelijke opgave consequenties. Het kan echt alleen maar als wij een fundamentele omslag maken in de aanpak van de mobiliteit. Kies voor een omslag naar meer ov- en fietsgebruik door een forse kwaliteitsslag op het gebied van infrastructuur en netwerk. Impliciet lijkt dat proces al aanwezig in de kadernota, waar gewezen wordt op het belang van multimodale knooppunten, waarin het gebruik van auto, fiets en verschillende vormen van openbaar vervoer op elkaar aansluiten. Blij verrast werd ik vrijdag door een artikel in de Volkskrant, waar in een gezamenlijk verhaal van de Randstadprovincies en de stadsregio's niet alleen de schaa sprong in het openbaar vervoer wordt bepleit, maar waarin ook gesteld wordt dat wij voortaan echt alleen maar bij ov-knooppunten flink moeten bouwen. Vasthouden aan het oude systeem biedt letterlijk geen ruimte meer aan verdere transformatie, want doorgaan met verbreding van snelwegen betekent immers dat het verkeer in de steden compleet gaat vastlopen of met een onoplosbare problematiek van lucht en geluid zal worden geconfronteerd of een zodanige ruimtereservering zal vragen

binnen de steden dat de bouwopgave, wanneer je ook nog een beetje groen wilt, fysiek niet eens realiseerbaar is.

De grootste opgave is eigenlijk het maken van een slag op het gebied van regionaal en bovenregionaal openbaar vervoer, waar wij nu al decennia tegenaan hikken, en tegelijkertijd kijken of je ontwikkelingen gericht kunt sturen via ontwikkelingen van het openbaar vervoer en fietsnetwerk.

Wij zijn in elk geval blij met het vermelden van directe spoorverbindingen naar Almere en Breda, waarvoor nu ook in de Tweede Kamer breed draagvlak is, zoals wij vorige week konden constateren. Ik zou zeggen: haal het zo snel mogelijk binnen, want dat is ook in het belang van de mobiliteitsaanpak van Houten, Nieuwegein en Vianen.

Ik heb in de commissievergadering iets gezegd over Rijnenburg. Voor alle duidelijkheid: wat ons betreft houden wij Rijnenburg als optie op de kaart, maar zoals ik in de commissie opmerkte: doe het goed of doe het niet. Wij hebben grote twijfels bij de op dit moment gekozen opzet van korrels in het landschap. Dat is vanuit het oogpunt van mobiliteit gezien de meest beroerde variant: geen draagvlak voor openbaar vervoer en geen fatsoenlijk voorzieningenniveau.

Wij zitten nu ook qua bouwen in een fikse dip. Dus kunnen wij voorlopig maar beter inzetten op het voltooien van binnenstedelijke plannen en Leidsche Rijn. Laten wij eerst aan Rijnenburg beginnen als wij daar veel betere plannen voor hebben. Ik refereer nog een keer aan een artikel in de Volkskrant: alleen bouwen wanneer ov-kwaliteit gewaarborgd is.

Wij zijn blij dat de lagenbenadering alsnog wat sterker is aangezet in het stuk. Het is goed dat expliciet wordt aangegeven dat het tegengaan van bodemdaling in de veenweidegebieden het uitgangspunt is. Daarnaast betekent toekomstgericht denken ook rekening houden met de gevolgen van klimaatverandering op het gebied van de wateropgave en, terecht, het rekening houden met de noodzaak van duurzame-energieopwekking en daar de ruimtelijke agenda op afstemmen. Vroeger of later moeten wij toch weer de discussie over windenergie aangaan. Wat ons betreft is de les uit de vrij pijnlijk verlopen discussie in de vorige streekplanperiode, dat wij dat niet meer met

aanwijzingstoestanden doen – dan organiseer je de tegenstand, maar wel onze ambities steviger verankeren, bijvoorbeeld met kanszones op de kaart, waar initiatieven van onderop actief worden ondersteund door de provincie.

In een zeer recent memo gaat het al weer over een tweede actualisatie van de kadernota. Het gaat dan over de bedrijventerreinen en het rijksdictaat over de EHS. Wat betreft het convenant bedrijventerreinen: geen probleem, duim omhoog, goede aanpak. Anders is het met de voorgestelde tekst over de EHS. Het is een tekst die goede bedoelingen weergeeft, die wellicht probeert er het beste van te maken, maar het dictaat van de Haagse natuurvijanden sijpelt net even te ver door als gesproken wordt over het streven om de realisatie niet in 2018 af te ronden en dat de herijking mede wordt uitgevoerd vanwege het gebrek aan financiële middelen. Het lijkt ons duidelijk dat wanneer je de biodiversiteitsopgave serieus neemt, juist vanwege dat financiële tekort, je niet moet en niet kan stoppen in 2018.

Voor alle duidelijkheid: wij kunnen ons zonder meer vinden in de tekst in het blokje “Onze Keuze: Wij bestendigen”. Wij vinden echter dat wat daaronder staat, daarmee in strijd is en zullen daarom om een aantekening vragen. Het is in elk geval goed dat de gedeputeerde in de commissie heeft aangegeven dat de beleidswijzigingen ten aanzien van de EHS worden meegenomen in de plan MER. In de plan MER moet je immers het beleid van de structuurvisie vergelijken met de voortzetting van het huidige beleid. Wij nemen aan dat deze discussie over de plan MER terug zal komen in de commissie Structuurvisie.

Er zijn nog veel vragen over de laatste invulling van de transformatie van het landelijk gebied. De gespannen verhouding tussen stad en land is goed aangegeven in het stuk. Wat mag er allemaal wel en niet in verbouwde boerderijen? Gaan wij verder met de ruimte-voor-ruimte-regeling? Ik zie tegemoet dat wij daarover met Gedeputeerde Staten tot een vruchtbare discussie komen.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wonen, werken, vervoeren en recreëren strijden om voorrang op onze provinciale kaart. De ruimtelijke ontwikkelingen staan niet stil. In-

tegendeel, juist in onze relatief kleine, maar zeer dynamische provincie is de ruimtedruk groot. Dit vraagt van ons als provincie, als gebiedsregisseur, een pro-actieve houding. Daarom is het goed dat er gewerkt wordt aan een nieuwe structuurvisie. U weet het, voorzitter, en ik kan het niet nalaten het nog een keer te zeggen, en dat is dan ook gelijk de laatste keer, dat de fractie van de ChristenUnie graag had gezien dat hier wat meer voortvarendheid getoond zou worden. Ik heb daarom met plezier geluisterd naar een aantal collega's in de laatste RGW-commissievergadering, die hebben gezegd dat er nu wel genoeg geanalyseerd en onderzocht is en dat het tijd wordt om keuzes te maken. Ook de fractie van de ChristenUnie kijkt reikhalzend uit naar de nieuwe structuurvisie, waarvoor de kadernota ruimte die wij vandaag vaststellen, een belangrijke tussenstap is. De kadernota ruimte is een helder stuk, waarin de ruimtelijke vraagstukken adequaat geagendeerd worden. De fractie van de ChristenUnie hecht eraan in de aanloop naar de structuurvisie een aantal onderdelen uit deze nota te benoemen.

Uit de evaluatie van het streekplan blijkt dat het wenselijk is om een aantal ruimtelijke instrumenten, zoals de rode contouren, de ruimte-voor-ruimte-regeling en de rood-voor-groen-regeling, nader onder de loep te nemen. Wat de fractie van de ChristenUnie betreft blijven deze instrumenten overeind, maar zij heeft de noodzaak van meer flexibiliteit en maatwerk van harte kunnen onderschrijven. De fractie van de ChristenUnie ziet ernaar uit deze discussie te voeren. Daarbij gaat zij ervan uit dat Gedeputeerde Staten de Staten van meer informatie omtrent knelpunten et cetera voorzien, dan nu in de kadernota ruimte is opgenomen. Een evaluatie van het ruimtelijk beleid, zoals nu op één A4-tje, is wat ons betreft nogal summier.

Belangrijke ruimtelijke thema's voor de komende periode zijn binnenstedelijk bouwen, herstructurering van bedrijventerreinen, het terugdringen van de leegstand op de kantorenmarkt en duurzame energie. Voor de fractie van de ChristenUnie belangrijke is evident dat het hier om thema's gaat met een provinciaal belang en dat die dan ook op die manier moeten terugkomen in de structuurvisie. Natuurlijk is dat een spannend proces, omdat

al deze beleidsvelden zich geheel of gedeeltelijk afspeelen binnen de rode contouren. In het licht van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening, waaraan al eerder is gerefereerd, zou je kunnen stellen dat dit primair gemeentelijk terrein is en dat de provincie zich terughoudend moet opstellen. Voor de genoemde beleidsthema's is de fractie van de ChristenUnie van mening dat daar ook een provinciaal belang aan de orde is als het gaat om een gezamenlijke verantwoordelijkheid van provincie en gemeenten. Laten wij niet te afwachtend zijn en onze provinciale rol oppakken.

Tijdens de commissievergadering hebben wij ervoor gepleit te bezien of een driedimensionale uitvoering van de structuurvisie mogelijk is. Ons pleidooi is vooral ingegeven door het steeds groter wordende belang van de ondergrond voor ruimtelijke ontwikkelingen. Bodemdaling, bodemenergie, drinkwatervoorziening: drie onderwerpen die het belang van de bodem duidelijk maken. De fractie van de ChristenUnie is blij met de toezegging van de gedeputeerde om de mogelijkheden van een 3D-structuurvisie te onderzoeken. Voor onze fractie is uiteindelijk het doel dat de lagenbenadering en de bodemvisie voldoende verankerd worden in de structuurvisie.

Het laatste punt gaat over de toekomstige herziening van de structuurvisie. Een keuze hierin is balanceren tussen enerzijds actualiteit en anderzijds duidelijkheid voor gemeenten. Kijkend naar de ruimtelijke dynamiek in onze provincie, en daarmee kom ik terug bij het begin van mijn betoog, heeft onze fractie de neiging het college hierin te volgen en de structuurvisie eens in de vier jaar tegen het licht te houden. Ik verwijs hierbij ook naar het streekplan, dat inmiddels vijf jaar oud is en waarvan nu breed de behoefte leeft om het te actualiseren. Daarbij moet uiteraard wel gekeken worden naar het proces en de manier waarop de actualisatie plaatsvindt. Het lijkt mij niet wenselijk het hele ruimtelijk beleid eens in de vier jaar volledig op z'n kop te zetten. Dit geeft behalve flink veel ambtelijke inzet, alleen maar onduidelijkheid naar de gemeenten. Naar een actuele structuurvisie, die richting geeft aan de ruimtelijke dynamiek in onze provincie, is volgens de fractie van de ChristenUnie een belangrijke voorwaarde om onze rol als gebiedsregisseur adequaat te kunnen invullen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De wereld staat niet stil en regeren is vooruitzien: dat is de benadering die D66 voorstaat bij het beoordelen van de kadernota ruimte, en straks ook bij de provinciale structuurvisie. Daarom moet de provincie met betrekking tot de nieuwe structuurvisie enerzijds beschermen en behouden en anderzijds kansen creëren voor kwalitatieve en gewenste ontwikkelingen in de provincie Utrecht. De kadernota ruimte biedt, zoals de naam al doet vermoeden, kaders voor de provinciale structuurvisie. D66 bepleit de handhaving van de rode contouren als evident en essentieel instrument voor ruimtelijke sturing door de provincie. D66 pleit tegen verregaande flexibilisering van die rode contouren. De nu gehanteerde methode werkt en wijzigingen zijn bijvoorbeeld via de touwtjesmethode bespreekbaar en ook uitvoerbaar. Het voorstel van de gedeputeerde – ik wijk daarin enigszins af van wat mevrouw Dik zojuist naar voren bracht – dat hij in de commissie deed om iedere vier jaar de provinciale ruimtelijke verordening te herzien en eens in de acht jaar de provinciale structuurvisie tegen het licht te houden, biedt wat D66 betreft voldoende houvast om de gewenste mate van flexibiliteit te bieden en ook het instrument van de rode contouren overeind te houden. Mijn vraag aan het college is of dit de inzet wordt bij het hanteren van de rode contouren in de toekomst.

D66 erkent dat er in de provincie blijvend gebouwd zal moeten worden om aan de vraag naar woningen tegemoet te komen. De benadering om dit in hoge mate binnenstedelijk in het stadsgewest Utrecht en de regio Amersfoort op te lossen, steunt D66. Het opnemen van nieuwe of aanvullende uitbreidingslocaties wijst D66 af. Hiermee vervalt immers de druk om eerst binnenstedelijk woningen te bouwen. Wel stelt D66 voor om in de structuurvisie een afwegingskader op te nemen, waarbinnen provincie en gemeenten afspraken kunnen maken over de wijze waarop woningbouw ontwikkeld kan worden. Een soort SER-ladder, maar dan voor woningbouw; die biedt de mogelijkheid om tot maatwerk per gemeente en misschien wel per dorp of kern te kunnen komen. Overigens ziet D66 in de opmerkingen over een teruglopend inwonertal in een aantal kernen, de gevreesde krimp, niet zozeer een vrijbrief om de rode contouren maar open te gooien en te gaan

bouwen. Het wordt als zodanig ook in het stuk aangegeven dat dat niet de bedoeling is. Dat steunt D66 dus.

De A12-zone heeft als mogelijke ontwikkelingszone een prominente plek in de kadernota ruimte gekregen. Dat is terecht. De opgaven voor dit gebied zijn groot en complex, maar de kansen en mogelijkheden evenzeer. Ik citeer de hoogdravende woorden hierover uit Utrecht 2040: “Een aantrekkelijke en hoogwaardig multifunctioneel gebied, dat Nieuwegein, Houten en Utrecht op een organische wijze met elkaar verbindt” D66 laat dit even voor wat het is. Het gaat D66 om het nú nadenken en rekening houden met de kansen en mogelijkheden die deze zone biedt, zodat in de structuurvisie een heldere visie kan worden gepresenteerd. Mijn vraag aan het college is: is dat ook de bedoeling?

De terughoudende opstelling van Gedeputeerde Staten jegens de aanleg van nieuwe bedrijventerreinen en kantoorlocaties, onderschrijft D66 van harte. D66 heeft immers eerder voor een moratorium op bedrijventerreinen gepleit en ziet dat nu letterlijk terugkomen in deze kadernota. Bij de ingestorte kantorenmarkt dient naast een moratorium tevens herstructurering dan wel herbestemming door de provincie gestimuleerd te worden. D66 is dus voorstander van het voortzetten van het beleid rond de transformatie van kantoren.

Over de EHS en RodS (Recreatie om de Stad) is de afgelopen statenperiode reeds veel gezegd en opgemerkt. Dat hoef ik hier niet te herhalen. Enerzijds put D66 moed uit de manier waarop de kadernota vast lijkt te houden aan de bestaande ambities en het bestaande beleid, maar anderzijds bekruipt D66 toch het onaangename gevoel dat de kadernota op deze thema's achterloopt op de politieke werkelijkheid en feitelijk verbloemt wat het stopzetten van de regeling en het beëindigen van de EHS voor gevolgen heeft. Graag daarop een toelichting van Gedeputeerde Staten. Tijdens de commissiebehandeling heeft D66 aandacht gevraagd voor volksgezondheid als een factor binnen het ruimtelijk afwegingskader. Recente voorbeelden van hoe de volksgezondheid vanwege ruimtelijke ontwikkelingen in het geding is, zijn de Q-koorts en de inpassing van verbreden of nieuwe wegen. D66 heeft de nieuwe versie van de kadernota nog eens nageplozen, maar vond geen

directe verwijzing in de tekst. D66 vindt evenwel dat de provincie niet de ogen voor de gevolgen van ruimtelijke ontwikkelingen voor de volksgezondheid kan sluiten. Gedeputeerde Staten stellen dat het belangrijkste doel is het verder ontwikkelen van een regionale leefomgeving, die blijvend aantrekkelijk en duurzaam is. Daarom de vraag aan Gedeputeerde Staten: deelt u de mening van D66 dat volksgezondheid aangemerkt kan worden als een provinciaal belang en daarom een plek verdient te krijgen in de komende structuurvisie via een nadere uitwerking en bent u bereid dat op te nemen in de komende structuurvisie?

Ten slotte, wellicht de grootste uitdaging voor de komende periode en de nieuwe structuurvisie: het Hollandse veenweidelandschap. Dan heeft D66 het met name over Groot Mijdrecht Noord. Na jaren van discussie ligt er nu een plan, maar de uitvoering ervan staat inmiddels op de tocht. De kadernota ruimte stelt het allemaal heel helder en zuiver, maar D66 ontkomt niet aan de constatering dat papier soms wel heel erg geduldig kan zijn.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik zal mijn best doen mijn betoog te beperken tot een compacte reactie. Ik begin met de mededeling dat de fractie van de SGP overwegend positief is over de voorliggende kadernota ruimte. Collega Jan van de Lagemaat heeft in de commissie op onderdelen zijn punten gemaakt en kanttekeningen geplaatst en die houden wij overeind. Wij komen daarop in de nadere uitwerking naar de ruimtelijke structuurvisie dan wel de ruimtelijke verordening nader terug als dat nodig mocht blijken te zijn.

Ik wil een tweetal punten hier nog onder de aandacht brengen. Dat doe ik mede geïnspireerd door een aantal collega's dat het tegenovergestelde pleidooi heeft gehouden, althans voor wat betreft het eerste punt dat ik zal noemen. Dat is het belang van de rode contour. Natuurlijk is de rode contour een belangrijk ruimtelijk instrument. Niemand zal dat ontkennen. Waar de verschillen zich echter op toespitsen, is de vraag hoe je die rode contour nu hanteert. In het verlengde van eerdere pleidooien wil ik graag – dit is waarschijnlijk een van de laatste mogelijkheden die ik mijzelf op dit punt kan toestaan – een pleidooi houden

om als provinciale overheid niet alleen de stedelijke vitaliteit goed voor ogen te houden met de bedrijventerreinenontwikkeling en –sanering. Dat is allemaal prima. Ook binnenstedelijk bouwen is uiterst waardevol. Daarnaast echter, als pendant, moet de vitaliteit van het platteland voor ogen worden gehouden. Die vitaliteit van het platteland kunnen wij niet alleen maar realiseren met allerlei subsidieverordeningen die wij ten behoeve van het platteland beschikbaar hebben. Waarnaar wij vooral ook moeten kijken, is wat de dragende kracht is van de vitaliteit van het platteland. Dat zijn naar mijn overtuiging de, laat ik het maar zo zeggen, dorpsgemeenschappen, in grotere of kleinere mate. Dat betekent dat als je werkelijk een vitaal platteland wilt houden, je met die rode contour zult moeten willen spelen. Dat moet je willen, volgens mij, want anders houd je die kleine dorpsgemeenschappen en die kleine kernen niet vitaal. Denk alleen al aan het punt van de zorg. Wij zijn er allemaal van overtuigd althans wij hebben geaccepteerd dat de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) een wezenlijk element in onze maatschappelijke zorgstructuur geworden is. Nu kun je dat allemaal wettelijk willen regelen, maar wil je op een natuurlijke, op een organische manier, zorg regelen, dan moet je zorgen dat die kleine dorpsgemeenschappen, die kleine kernen, die plattelandsgemeenschappen, ook de mogelijkheid hebben om op zo'n manier zichzelf als het ware te ontwikkelen. Ik wil daarom nog eens onderstrepen: laten wij die rode contour niet als een wurgkoord om de hals van kleine kernen leggen, maar laten wij dat als een ontwikkellijn zien.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik word toch een beetje getrickerd door deze opmerkingen, mede omdat wij wel voorstander zijn van het strikt hanteren van de rode contouren. Ik heb het gevoel dat de heer Bisschop het binnenstedelijk bouwen een beetje nauw en eng definieert, als zijnde iets wat alleen in steden zou kunnen plaatsvinden. Naar mijn mening kan het juist ook heel goed in kleine kernen. Bij mij om de hoek, in Maartensdijk, worden juist in de kern nieuwe plekken ontwikkeld om daar woningbouw te kunnen realiseren. Die rode contour hoeft dus echt niet zo verstikkend te zijn als de heer Bisschop hier presenteert.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Die opmerking van de heer De Vries is terecht. Dat geeft mij de gelegenheid een nuance aan te brengen. Natuurlijk realiseer ik mij dat binnenstedelijk bouwen – hoewel het dan een verkeerde term is –, binnen de rode contour natuurlijk ook geldt voor de kleine kernen. Dat moeten wij vooral zo houden. Alleen is het zo dat als je contact hebt met die gemeenschappen ter plaatse, zeker als dat wat vitale gemeenschappen zijn met een relatief jonge bevolkingsopbouw, je merkt dat dat niet toereikend is. Als wij niet oppassen, wordt die leeftijdscategorie als het ware gedraineerd naar de grotere woningbouwlocaties. Die grotere locaties moeten er ook zijn, maar die gaan wel ten koste van de vitaliteit van zo'n kern. Het is dus niet zo dat ik de mogelijkheden binnen de rode contour, binnen de kleine kernen, veronachtzaam. Ik vind echter dat als je een beleid voert dat gericht is op vitaliteit en vitaal houden van het platteland, dat de kracht ligt in die kleine kernen en in die dorpsgemeenschappen. Daaraan moet je dan ook ruimte bieden.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Binnen de rode contouren?

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, nee. Spelen met de rode contour, zou ik willen zeggen. Het moet geen wurgkoord worden. "Elastiek" is hierin wat te ruim en zo zou ik het niet willen typeren. Wij moeten er flexibel mee kunnen omgaan en maatwerk willen leveren. Collega Van de Lagemaat heeft in de commissie vraagtekens geplaatst bij de opvangfunctie van de gemeenten Woerden en Veenendaal. Ik sluit mij daarbij gaarne aan. Naar mijn overtuiging verdient het parallel aan de ontwikkeling van een ruimtelijke structuurvisie ook aandacht ons te bezinnen op de vraag hoe wij in die hoeken de regionale opvangfunctie daadwerkelijk handen en voeten geven. Daar ligt volgens mij nog een hele uitdaging. Al met al onze complimenten voor het resultaat dat er ligt en ook voor de wijze waarop het proces totnogtoe is gelopen. Het is een veelbelovend begin en wij zien de uitwerking met vertrouwen en verlangen tegemoet.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil beginnen met mijn waardering aan

de gedeputeerde uit te spreken voor de manier waarop het hele proces tot aan het uiteindelijk opstellen van de structuurvisie verloopt. Wij waar- deren het hoe intensief de ad-hoccommissie en ook het maatschappelijk veld hierbij vanaf het begin betrokken zijn. Ik denk dat het goed is dat wij nu al deze kadernota opstellen, omdat het in feite een weerslag vormt van alles wat er tot nu toe aan aandachtspunten naar voren is gebracht. Dan denk ik aan de uitbreiding van de kantoren- locaties, die tot nu toe nog steeds plaatsvindt en waarvan wij natuurlijk een sterke tegenstander zijn. Wij zouden dat het liefst absoluut stopzetten. Ik denk ook aan de donkerte- en stiltegebieden, waarvoor aandacht wordt gevraagd in deze nota. Zo is er nog een aantal punten dat daarin naar voren is gebracht. Natuurlijk zijn wij niet met alles gelukkig, maar ik dacht: laat ik beginnen met het positieve.

Waarmee wij niet gelukkig zijn, is een formulering als: "Schaalvergroting geeft economisch perspec- tief voor de landbouw". Juist in de discussie die er nu plaatsvindt rondom de megastallen, vind ik dat niet een gepaste zin. De discussie moet nog plaatsvinden. Ik vind het ongepast dat nu al in deze nota op te nemen, terwijl wij er nog helemaal niet over uit zijn.

Waarmee wij niet gelukkig zijn – de discussie is al afgerond, maar ik wil het toch aangeven – zijn de genoemde grotere uitbreidingslocaties voor wo- ningbouw, voortvloeiend uit de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht. Wij denken dat op het moment dat je nog meer woningbouw toepast in onze provincie, de problemen met het verkeer hier nog meer ver- ergeren. Het heeft een verkeersaanzuigende wer- king. Meer kunnen wij echt niet hebben in onze provincie.

Waarmee wij ook niet gelukkig zijn, is de aanpas- sing van de tekst wat betreft de EHS; wél als het gaat om de bedrijventerreinen. Je hoopt natuurlijk dat een bespreking in de commissie uiteindelijk tot een verbetering van een stuk leidt, maar helaas kunnen wij dat op dit punt niet zien als een verbe- tering. Met name als het gaat om de formulering "In de werkingsperiode van de structuurvisie ron- den wij de realisering van de Ecologische Hoofd- structuur af", moet de discussie daarover nog plaatsvinden. Dus ook dat vinden wij voorbarig. Er staat: "Wij streven ernaar deze realisatie in 2018 af

te ronden". Er zijn al meerdere partijen geweest, die ervoor hebben gepleit dat wij het uitfaseren. Om dat nu in deze kadernota vast te leggen, klinkt alsof er überhaupt geen debat meer over mogelijk is. Dat zou ik zeer betreuren.

Ik sluit mij graag aan bij de woorden van de heer De Vries over het opnemen van de volksgezondheid als een belangrijk ruimtelijk criterium. Wij hebben daarover in de commissie een discussie gevoerd. De gedeputeerde heeft toen gezegd dat het het overwegen waard is daaraan aandacht te besteden en te kijken in hoeverre er een koppeling zou moeten zijn tussen ruimtelijke ordening en volksgezondheid. Ik noemde toen de GER-toets: de Gezondheids Effectrapportage toets. Het lijkt mij goed daaraan aandacht te besteden. De vraag is wel in welke vorm wij daarmee dan verder aan de slag gaan. Ik heb van de gedeputeerde al begrepen dat daar in principe positief tegenover gestaan wordt, maar ik hoor graag wat het vervolg hierop is.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Wurgkoord of elastiekjes: dat vind ik wel mooi. Dat is een goede kenschets van wat wij eigenlijk steeds hebben gedaan met de ruimtelijke ordening in Nederland. In het verleden is gewerkt aan groeikernen. Dat waren elastiekjes: door het landschap allerlei nieuwe vestigingen, waar expansie moest plaatsvinden. Daarna is het wurgkoord gekomen en dat heet Vinex. Wij gaan alles rondom twee steden samen duwen. Daar was ook een noodzaak toe. Er zit natuurlijk altijd een rationaliteit achter, economisch, of een probleem. De steden waren gewoon aan het kwijnen. De groeikernen deden het zoveel beter. Op het platteland was overal ontwikkeling. Alleen de steden donderden in elkaar. Nu, de Vinex is gekomen. Het is hollen of stilstaan. Het is de knoet of de wortel: welke kant ga je op? Ik zou het ook kunnen vergelijken met koeien in de stal of in de wei. Nu hebben wij dus een aanzet tot een structuurnota en in feite zullen wij moeten kijken naar de dynamiek die al die jaren toch steeds heeft gespeeld, van: welke kant gaan wij op? Ik beluister aan de ene kant elastiekjes, het oprekken van de rode contour of touwtjes waarmee wij kunnen werken. Ik denk dat wij nu toch even achter onze oren moeten krabben, want Nederland staat ge-

woon voor een cruciale keuze: welke kant gaan wij op met onze ruimtelijke ordening?

De ruimtelijke dynamiek van Nederland bepalen wij. Mede vanuit een provincie als Utrecht kunnen daar nadrukkelijk heel goede nieuwe ideeën naar voren worden gebracht. A12, multifunctioneel hoofdstedelijk gebied. Jongens, stoppen. Niet doen. Nieuwegein ziet er al niet meer uit. Als wij daar verder gaan proppen, zoals in Rotterdam bij de Kop van Zuid, dan is dat helemaal niet de kwaliteit van Utrecht. Er is dus een aantal zaken dat wij moeten vaststellen: waar wij dingen wel willen, waar wij dingen niet willen. Hetzelfde geldt bij het overall iets toevoegen aan de kernen en de rode contouren oprekken. Ja, ook dat is een praktijk die wel sympathiek lijkt, maar op sommige plekken wil je echt geen nieuwbouw. Op andere plekken zou het weliswaar pijnlijk zijn, maar zou het een heleboel andere doelen heel goed dienen. Dan heb ik het over openbaar vervoer. Er zou een kwalitatief heel goed ov-systeem moeten komen en niet alleen in steden met trams – ik denk zelf eerder aan metro's op de lange termijn, maar natuurlijk ook in het buitengebied. Amsterdam, Utrecht en Breda: van die drie plekken wordt gezegd dat wij iets gaan doen. Nu, daar zit ook rood aan vast. Ga daar maar van uit. Daar zitten ook bedrijvenlocaties aan vast. Misschien is dat helemaal niet zo erg, want daarmee zou je mogelijk plekken waar nu bedrijvenlocaties zijn en die je daar helemaal niet wilt, kunnen uitplaatsen. Je kunt dus eigenlijk veel dynamischer met een model aan de gang, waarbij je knoppen instelt, waaraan je kunt draaien en waarmee je aan de gang kunt. De trendbreuk zie ik in dit stuk nog niet. Ik zie ook niet dat er echt wordt ingegaan op zicht op gewenste nieuwe ontwikkelingen. Laat ik wel wezen: burgers willen huisje, boompje, beestje. Zij willen 'de wei in'. Als wij alleen maar inzetten op binnenstedelijk bouwen, dan hebben wij een probleem, zeker in deze tijd waarin banken niet meer lenen en starters niet meer kunnen kopen. Hoe gaan wij hiermee verder? Ik denk dat wij over een jaar tegen een situatie aanlopen, waarin wij zeggen: mogelijk kan Groot Mijdrecht, mogelijk kan Rijnenburg, een begin zijn van een nieuwe landschappelijke structuur, waarbij wij veel genuanceerder omgaan met wat in die grote steden zich gaat ontwikkelen.

Hoogbouw: maak het maar in zee, heb ik in het verleden geroepen. Bedrijventerreinen: denk eens aan de rationaliteit die achter bedrijven zit. Opwekken van energie, warmtekraftkoppeling aan woningen: dat vraagt een ruimtelijke blauwdruk, waarmee je dat kunt realiseren. Recreatie, nieuw blauw, nieuw wonen: al die zaken komen eraan. Ik beloof u dat Mooi Utrecht in de verkiezingen wat dat betreft een standpunt zal innemen, dat mogelijk fors afwijkt van alleen maar binnenstedelijk willen bouwen, omdat wij zien dat de mammoet-tanker waarop wij hebben ingezet, een beetje gedraaid moet worden en er nieuwe ontwikkelingen moeten komen.

Tot slot. Wij moeten in de gaten hebben hoe de economie er op dit moment bij staat. De BAM heeft Ontwikkelmaatschappij Amstelland gekocht. Van de 600 mensen zijn er nog 100 over. Grondposities zijn absoluut bevroren, tenzij de boel failiet gaat. Dat willen wij niet, want dan gaan er heel rare dingen gebeuren. Ik denk dat wij mee zullen moeten nemen, dat zelfs in de steden, de binnenstedelijke locaties op korte termijn niet te ontwikkelen zijn. Waar gaan wij dan toch bouwen voor die groepen? Er is gewoon een enorme behoefte aan: 200.000 mensen per jaar, 2015, komen mogelijk deze kant op. Dat zijn randvoorwaarden die wij moeten zullen moeten nemen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben blij met de woorden van de Staten, zoals die hier gesproken zijn, met name over de onderwerpen waarover het nu eigenlijk gaat in deze kadernota. De kadernota doet eigenlijk twee dingen: de kadernota beschrijft enerzijds datgene wat wij met elkaar de afgelopen jaren in een aantal belangrijke documenten hebben afgesproken en anderzijds zet de kadernota het speelveld op voor de belangrijke opgaven voor de komende jaren. En als er één belangrijk woord is in de komende jaren, dan is dat wat mij betreft "transformatie". De transformatie van de stad en de transformatie van het landelijk gebied zijn twee van de hoofdopgaven die wij met elkaar in het ruimtelijk domein de komende jaren te doen hebben. Ik denk dat de partijen daarop in meer of mindere mate alle wel zijn ingegaan. Op een aantal van de genoemde detailpunten zal ik nader ingaan. Ik noem ze thematisch:
De herijking van de EHS. Ik heb in het stuk of in

de oplegnotitie niet meer willen weergeven dan datgene wat wij in de commissievergadering tegen elkaar gezegd hebben, namelijk: of wij het leuk vinden of niet leuk vinden – dat is politiek op dit moment niet relevant – er komt een herijking van de EHS aan. Dat proces van herijking van de EHS in de provincie Utrecht is iets wat wij met de samenleving doen. Dat doen wij met onze partners in de landbouw- en de natuurorganisaties en de gebiedscommissies. Het eindresultaat ervan leg ik bij de Staten neer en de Staten kunnen hun politieke oordeel daarover uitspreken. Vervolgens nemen wij dat herijkte pakket EHS mee, niet als besluit, maar als onderhandelingsgesprek met de regering, het kabinet en met de staatssecretaris. Dan gaat het over geld. Het is volstrekt helder dat de staatssecretaris dit onderwerp vanaf de financiële kant invliegt. Het is dus heel goed mogelijk dat de Staten, het gebied en het akkoord van Utrecht, als ik dat zo mag noemen, meer ambitie uitstraalt dan datgene wat er op dit moment aan rijkszijde ligt. Laat volstrekt helder zijn: de tekst die hier staat zegt niets anders dan datgene wat wij met elkaar hier in Utrecht willen en wat wij met elkaar in Utrecht besluiten. Dat zal onze inzet voor de onderhandelingen zijn en dat zal onze inzet voor de provinciale structuurvisie zijn. In die zin is de tekst, zoals in de oplegnotitie staat, niet soberder. Ik vond het interessant dat de fractie van de SP zei dat het er zo ongeveer goed staat, omdat zij er ook zo in zit, en dat de fracties van de PvdD en GroenLinks zeiden dat het eigenlijk een beetje te weinig ambitieus is. Dat is interessant, want de toelichting zoals ik die nu geef, is zoals ik die in de notitie bedoeld heb.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde zegt dat hij ongeveer neutraal weergeeft hoe de stand van zaken is. In onze optiek wordt er echter net iets te veel al voorgesorteerd. Ik heb daar twee uitspraken bij genoemd, namelijk dat het de intentie is om in 2018 te stoppen en dat er niet genoeg geld is. Dan zeg ik, juist omdat er niet genoeg geld is, dat ik de uitspraak om te stoppen in 2018 al helemaal niet zou maken.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Eigenlijk eenzelfde soort opmerking. Het begon zo goed: de gedeputeerde zei dat dit de

basis is voor de onderhandelingen. Nu, daarmee zou ik prima kunnen leven. Vervolgens zei hij dat het ook de basis vormt voor onze structuurvisie. Dat vind ik echter een heel ander verhaal. Daarover moeten wij nog spreken en wij moeten het er ook nog over hebben of dat inderdaad in 2018 afgerond zou moeten zijn.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! 2018 is een heuglijk jaartal: de Vrede van Utrecht of Culturele Hoofdstad van Europa. Los daarvan denk ik ook dat het erg belangrijk is dat wij goed beseffen dat die structuurvisie een langere looptijd heeft dan 2018. Wat wij ook neerzetten over de ambities die wij hebben ten aanzien van de EHS, zou ook langer beleid kunnen zijn ná 2018. Daarmee geven wij eigenlijk impliciet aan – dat zeg ik dan namens D66 – dat die termijn van 2018 niet heilig is en dat wij er best wat langer over kunnen doen.

De heer DUQUESNOY (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ja, inderdaad, die 'niet-heilige termijn van 2018' plus het feit dat de SP misschien een beetje praktisch-ambitueus is ten opzichte van de andere partijen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De hele discussie over stoppen in 2018 of niet, is een politiek gevoelig punt. De Kamer heeft moties aangenomen en in meerderheid gezegd: mijnheer de staatssecretaris, de EHS waarover u met de provincies opnieuw gaat onderhandelen, moet in 2018 gereed zijn. Dat is de ene motie. De tweede motie zegt: u mag voor het realiseren van die EHS geen onteigeningsinstrumenten inzetten. Het is nog zeer de vraag hoe de afspraken tussen Rijk en provincies, als het over die decentralisatie gaat, gemaakt worden. Dat is een. Ten tweede is het van specifiek politiek belang dat de mensen die nu aan het onderhandelen gaan met ons over die herijkte EHS hebben daarover ook een heel specifieke opvatting. De natuurorganisaties geven op dit moment aan dat het best eens zo zou kunnen zijn dat wij niet in 2018 gereed zijn, maar een of twee jaar later. Er zijn andere organisaties die zeggen: wij willen liever in 2018 gereed zijn. Elke opmerking die ik hierover dus nu maak in dat proces, zou enigszins risicovol zijn. Laat ik het echter zo formuleren. De looptijd van de structuurvisie

zou wat mij betreft een jaar of acht kunnen zijn; twee statenperiodes. Dan praat je over de periode 2012-2020.

Eigenlijk zeg ik dat het aardig zou zijn als wij in die acht jaar looptijd een heel eind op streek zouden zijn met onze realisatie van de EHS. Daarnaast zou je de ruimtelijke verordening elke vier jaar gaan herzien. Dat gaat dan ook over de contour; dat soort zaken moet je soms vaker tegen het licht houden. Voorts wordt er op dit moment door natuurorganisaties en agrarische organisaties gesproken over dat specifieke punt van: wanneer moeten wij nu klaar zijn en wat doen wij met datgene wat wij niet klaar hebben, wat doen wij met die planologische bescherming en hoe gaan wij daarmee om? Het zou dus kunnen zijn dat uit die onderhandelingen, uit dat akkoord van Utrecht, een wat verdergaande ambitie voortkomt dan hier in het stuk staat en aan kabinetszijde geformuleerd wordt. Als dat het draagvlak van Utrecht is, ook het politieke draagvlak, dan mogen de Staten ervan uitgaan dat ik mij daarvoor wil inzetten. Ik vind het een tikje spannend om dat aan de voorkant van het proces te zeggen. Nu, ruimer kan ik het niet formuleren.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Kan ik het als een toezegging zien dat het jaar 2018 niet die feitelijkheid heeft die het nu in de tekst heeft?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan de heer Kloppenburg op dit moment niet als een toezegging zien. Als ik dat zou toezeggen, dan loop ik vooruit op het proces dat in de gebieden tussen de partners plaatsvindt. Ik heb gezegd dat als er een uitkomst is die afwijkt van wat hier staat, dat die uitkomst voor mij heel zwaarwegend is. Dat is een stevige, bijna-toezegging.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een fijne toezegging. Ik heb daarover nog wel een vraag. Waarom nemen wij überhaupt 2018 erin op als wij er zelf nog niet uit zijn? Is dat vanuit de gedachte van de onderhandelingen? Dat lijkt mij niet, want het lijkt mij dat het onze onderhandelingspositie helemaal niet versterkt. Wat is dus de gedachte erachter om nu al die termijn op te nemen?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De afspraak in 1990 over de realisatie van EHS was dat de EHS in 2018 gereed zou zijn. Dat is altijd de harde datum voor de realisatie van de EHS geweest. Een aantal jaren geleden hebben wij met elkaar gezegd dat wij dat niet helemaal zouden gaan halen, dat wij weinig geld hebben en dat wij er een aantal jaren langer over zouden doen. Toen is dat jaar 2018 een beetje in de mist komen te hangen. Het huidige kabinet heeft gezegd: wij gaan weer terug naar de afspraken van 1990, zowel qua omvang – er zijn later geen aanvullingen bij gekomen als qua einddatum van 2018. Daarom staat de datum op deze wijze in het stuk. Ik heb de Staten echter al voldoende duidelijk gemaakt dat als de afspraken in het Utrechtse met LTO, met agrarische natuurverenigingen, met al onze natuurorganisaties, met alle gebiedscommissies en met de Staten, dus de politiek op 7 februari 2011, tot andere data zouden leiden, die nadere afspraken wat mij betreft dan leidend zijn.

Het tweede belangrijke punt, dat ook door een aantal partijen hier is ingebracht, is de rode contour. De rode contour is, zoals de heer Bisschop zei, geen wurgkoord, maar ook geen elastiekje, zoals anderen zeiden. De essentie van de transformatie van de stad – de stad is voor mij iedere stedelijke agglomeratie – is dat je een streng ruimtelijk beleid kent. Zonder een stevige rode contour rond een stad of rond een dorp, is transformatie kansloos. Daarom ben ik zelf heel tevreden met het beleid, zoals wij dat de afgelopen jaren gevoerd hebben. Dat wil zeggen: er is een strakke contour en die is er heus niet voor de eeuwigheid, want bij het streekplan 2004-2005 zijn er op een flink aantal plekken wijzigingen aangebracht. Er is dus van af te wijken, maar niet vanzelf en niet zomaar. Dat zijn allemaal ingrediënten die noodzakelijk zijn om tot een goede transformatie van de stad – nogmaals, bij “stad” bedoel ik ook de dorpen en de kleinere gemeenschappen te komen.

Dit college en ook voorgaande colleges hebben steeds gezegd dat het een waardevol instrument is om te komen tot een vernieuwing van de stad. Tegen de heer Bisschop daarover het volgende: wat betreft de route die wij in het verleden daarin met elkaar kozen, ook voor de kleinere dorpen, zullen wij met enige regelmaat die contour moeten op-

rekken. Dan wordt het namelijk geen wurgkoord. Daarmee houden wij de leefbaarheid van de kleine dorpen overeind. Dat is een eindige weg. Die weg gaat uit van de premisse dat er altijd vraag zal zijn. Wij kunnen nu in Nederland al zien dat er plekken zijn waar geen vraag meer is. Soms tijdelijk vanwege de crisis, soms permanent vanwege krimp. Wat ik daarmee wil zeggen, is dat wij ons rekenschap moeten geven dat bij het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, ook in het landelijk gebied en de dorpen, niet in den eeuwigheid het middel van uitbreiding van de contour en het toevoegen van woningbouw gebruikt kan worden, omdat die optie nu tijdelijk, maar misschien langer, later en structureel, niet meer aan de orde is. Dan moet je nagedacht hebben over instrumenten waarbij je de leefbaarheid van die steden en die dorpen verhoogd, verbeterd en versterkt, terwijl je niet meer dit instrument hebt.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Voorafgaand de constatering dat in het licht van de eeuwigheid de rode contour natuurlijk niks betekent. Maar afgezien daarvan hoor ik de gedeputeerde een pleidooi houden dat mijn pleidooi onderstreept, namelijk dat je de rode contour moet inzetten als een flexibel instrument, zodat je in de situatie waarin een leefgemeenschap verkeert, maatwerk kunt leveren. Als er geen reden is de rode contour ruimer te interpreteren, moet je dan voor niet doen. Als de gedeputeerde mijn pleidooi opvat als ‘laat het allemaal maar waaien en op z’n beloop laten’ – Belgische toestanden om het zo te zeggen – dan neem ik daarvan met overtuiging afstand. Het gaat erom dat wij het als een actief instrument in die ontwikkeling van de gemeenschappen benutten. Dat is wat ik wil onderstrepen en daarbij past volgens mij de benadering van de gedeputeerde: als wij krimp krijgen, dan is het een ander verhaal. Inderdaad, dan krijgen wij een ander verhaal. Dat is juist het maatwerk waar het om gaat.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Als de heer Bisschop maatwerk interpreteert zoals wij dat de afgelopen vijf jaar gedaan hebben – er moeten goede maatschappelijke redenen zijn om van die rode contour af te wijken en dan is flexibiliteit aan provinciezijde mogelijk – dan continueren wij eigenlijk het beleid dat wij de afge-

lopen jaren hebben gehanteerd: er is een stevige rode contour, maar er is in zwaarwegende maatschappelijke omstandigheden van af te wijken. Dat ervaar ik dan maar als een ondersteuning van het beleid. Ik heb er één ding aan willen toevoegen. De discussie rode contour versus leefbaarheid, zoals wij die de afgelopen jaren in Utrecht gevoerd hebben, heb ik als een eindige discussie gekwalificeerd. Het woord eeuwigheid mag ik inderdaad niet zomaar in de mond nemen, maar het woord eindigheid misschien wel. De eindigheid van die discussie is erin gelegen dat nu tijdelijk, maar steeds meer in onze regio, met name in het zuidoosten, maar ook in andere delen van Nederland al veel verdergaand, de vraag naar woningen afneemt en dat daarmee de mogelijkheid om woningen te bouwen en daarmee de leefbaarheid te vergroten steeds kleiner aan het worden is. Dan zul je dus echt als provinciale overheid nieuwe concepten moeten bedenken over hoe je omgaat met het onderwerp minder woningbouw, minder bevolkingsdruk en problemen met de leefbaarheid. Daarover moeten wij echt nadenken. Dat gaat verder dan subsidies – niets kan structureel op subsidies leven – en dat gaat verder dan het bouwen van een enkel huis.

In diezelfde lijn gaat het bij de bedrijventerreinen. De fractie van de SP vroeg hoe het zit met de bedrijventerreinen en of wij daarvoor nu geen ruimte meer hebben. Wij hebben het als volgt geformuleerd en eigenlijk in precies dezelfde lijn als met de woningbouw: eerst herstructureren. De heer De Vries heeft een opmerking gemaakt over de SER-ladder voor woningbouw. Dat geldt ook hier: wij gaan eerst in de regio herstructureren. Als die herstructurering in beweging is, dan is er daarnaast ruimte voor nieuw. Echter, in die volgorde. Het op slot zetten van de bedrijventerreinenlocaties is eerst en vooral ingegeven vanuit precies dezelfde overwegingen als bij de discussie over de rode contour: de herstructurering van bestaande terreinen echt een optimale kans geven. Als je nieuwe kantoren bouwt of als je nieuwe bedrijventerreinen aanlegt, dan sloop je de mogelijkheid om te herstructureren. Dus je gaat eerst inzetten op die herstructurering.

Dan kom ik bij de vraag die de heer Balemans heeft gesteld. Als je vervolgens die herstructureringsopgave aan de gang hebt, dan kan bedrijf x

uit Veenendaal naar Woerden wensen te vertrekken. In Woerden heeft men echter die herstructureringsopgave in volle gang en de nieuwe ruimte is helemaal verdwenen. In Veenendaal heeft men hetzelfde gedaan: daar is ook met vol gas op die herstructurering ingezet. Misschien moest dat bedrijf daarom wel verkassen. In Woerden zal men dan de mogelijkheid van nieuw onder ogen moeten zien, maar dan wel volgorde: eerst herstructureren en dan nieuw en dan zou zo'n verhuizing van Veenendaal niet het grootste probleem hoeven te zijn.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! De vraag is dan natuurlijk wel in hoeverre wij dan uitgaan van de hectares, zoals die nu nog in het vigerende streekplan zijn opgenomen, dan wel dat er in de nieuwe structuurvisie extra ruimte voor nieuwe bedrijventerreinen ingeboekt gaat worden. Daar zou ik dan geen voorstander van zijn, want er is nog ruimte, er zijn nog hectares beschikbaar. Laten wij die eerst opgebruiken, voordat wij überhaupt aan een nieuwe ronde beginnen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij hebben wij 350 hectare boven de markt gehangen. Wat mij betreft hanteren wij die lijn ook in het kader van de nieuwe structuurvisie. Dat wil zeggen: wat betreft de herstructureringsopgave, nemen wij die 350 hectare op in de structuurvisie als ruimtelijke mogelijkheid. Die gaan wij dan als eerste weer inzetten. Daarvoor geldt echter hetzelfde: als na de herstructurering en na het inzetten van die hectares blijkt dat je nog meer nodig hebt, zul je daarover de discussie moeten voeren. Je begint met het inzetten van de 350 hectare die nog niet gebruikt is en die wij in het streekplan hebben aangegeven als wel ruimtelijk aanvaardbaar.

Ik ga even verder met de specifieke vragen die per fractie zijn gesteld. De heer Ruijs zei dat de discussie die wij in de commissie gevoerd hebben en ook zijn inbreng daarin, wel degelijk in het hoofd van de gedeputeerde mee moet in het traject naar de nieuwe structuurvisie. Dat zeg ik hem toe. De diagonaal Amsterdam-Utrecht-Eindhoven, waarvoor wij speciaal voor hem zelfs een kaartje in het memo hebben opgenomen, is veel beter geworden. Ik ben blij dat de heer Ruijs daar gelukkig

mee is, zoals dat ook geldt voor de opmerking over de waardevolle landschappen.

Concentreer je als overheid op bedrijvigheid die er al is, zei de heer Ruijs, in plaats van je heel erg druk te maken over nieuwvestiging die er nog niet is, want de werkgelegenheid zit op dit moment bij de grote groep mensen die daar al is.

Wat is de rol van de gemeenten en de provincies als het gaat over bijvoorbeeld die binnenstedelijke opgave? Dat zullen wij de komende jaren echt met provincie en gemeenten en maatschappelijk middenveld moeten doen, alleen al vanwege de noodzaak vanuit financieel perspectief.

De fractie van de VVD heeft opmerkingen gemaakt over bedrijventerreinen Veenendaal en Woerden, de herijking EHS en de flexibele contouren. Ik vermoed, zeg ik tegen de heer Balemans, dat ik daarop al antwoord heb gegeven.

De fractie van de PvdA heeft opmerkingen gemaakt over binnenstedelijk gebied en de kwaliteit van het landelijk gebied. Daarover voelde ik mij wel aangesproken, zeg ik tegen de heer Martens. Sommigen hebben hier namelijk een accentje gelegd en zeiden: het gaat vooral om de stad of het gaat vooral om het landelijk gebied. Het is in deze kadernota en ook straks in onze structuurvisie zo, dat de stad niet zonder het landelijk gebied kan en dat het landelijk gebied niet zonder de stad kan. Wij zullen de komende jaren dus flink moeten blijven investeren, hoe moeilijk dat ook is, in die vitaliteit en in die transformatie van de stad. Die is voor de provincie Utrecht van cruciaal belang; grootschalige economische ontwikkeling. Die stad kan niet leven zonder een vitaal en een ontwikkelend landelijk gebied, waarin de agrarische sector en de natuur op een goede wijze meewerken aan de ontwikkeling van dat landelijk gebied. Die beide transformatieprocessen zijn van cruciaal belang. Het zijn eigenlijk de pijlers van deze kadernota en van de nieuwe structuurvisie.

De fractie van de ChristenUnie heeft opmerkingen gemaakt over een aantal onderzoeken dat gedaan is. Ik heb in de commissievergadering al duidelijk gemaakt, dat er een hele bult werk zit aan het maken van een nieuw streekplan/een nieuwe structuurvisie, en dat alle onderzoeken die wij daarvoor doen – in het kader van ruimte-voor-ruimte, rood-voor-groen, de landgoedregeling – eigenlijk in het

voorjaar gereed zijn en dat wij dus best in staat zouden kunnen zijn in de nieuwe statenperiode al eerder tot afronding van het proces rondom de structuurvisie te komen. De Staten hebben er echter expliciet voor gekozen nu de kadernota te maken en het speelveld te definiëren, maar zij geven de nieuwe Staten de kans na maart het proces van de structuurvisie tot een goede afronding te brengen. De consequentie daarvan is dat wij er meer tijd mee kwijt zijn dan qua inhoud en onderzoek strikt noodzakelijk zou zijn.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij is het op dit moment de planning dat halverwege 2012 de nieuwe structuurvisie gereed is. Zegt de gedeputeerde dan dat de eerste helft van volgend jaar al het onderzoek klaar is en dat wij zelfs al eind volgend jaar de nieuwe structuurvisie op tafel kunnen hebben? Dat is een heel interessante gedachte.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk zelf dat als wij alle onderzoeken klaar hebben, als wij deze kadernota klaar hebben, als de verkiezingen zijn geweest en als er een nieuwe coalitie is gevormd, dat het mogelijk is een concept-structuurvisie na de zomer van 2011 voor de Staten beschikbaar te hebben. Het tempo is vervolgens aan de nieuwe Staten. Dan hebben wij het met name over de participatiekant. Die provinciale ruimtelijke structuurvisie, en ook de bijbehorende verordening, is een belangrijk document. Het is daarom echt aan de Staten hoe zwaar wij dat participatietraject op dat moment moeten inzetten. De dan zittende gedeputeerde voor de ruimtelijke ontwikkeling zal zich op dat moment met de Staten graag daarover in discussie bewegen. In de commissie hebben wij afgesproken dat de statencommissie die nu het proces van de structuurvisie heeft begeleid, wat de zittende Staten en de zittende gedeputeerden betreft, dat op die wijze wil continueren. Ik heb niet toegezegd dat er een 3D-kaart komt van de nieuwe structuurvisie. Ik heb wel naar aanleiding van de opmerkingen van de ChristenUnie over wat er zich allemaal onder ons beweegt als het gaat over de bodem en allerlei processen die daarin plaatsvinden, gezegd dat het de moeite waard is om het nader in beeld te brengen. Die toezegging heb ik gedaan, maar die is iets smaller dan mevrouw Dik naar mij toe verwoordde.

De herziening van de structuurvisie zou wat mij betreft elke acht jaar moeten gebeuren. Er werd mij gevraagd wat ik daarvan vind. Nu, ik zou zeggen dat de structuurvisie op een hoog strategisch niveau staat. Daarmee zou je langer dan één statenperiode moeten kunnen doen. Het zou ook iets te bureaucratisch zijn om het elke vier jaar te doen; je gaat weer een heel traject in met iedereen en alles. De verordening herzien wij al elke vier jaar, bij de aanvang van een nieuwe statenperiode, en dan worden zaken als de contouren weer geregeld. Dat is mijn antwoord en dat is dan meteen het antwoord op de vraag van D66. De heer De Vries maakte daarover opmerkingen. Hij maakte ook een opmerking over de SER-ladder voor woningbouw. Die opmerking heb ik al positief beantwoord.

Volksgezondheid: ik ben huiverig het woord volksgezondheid in algemene zin in de structuurvisie op te nemen, maar er zitten aan ruimtelijke ontwikkelingen volksgezondheidsaspecten. Wij hebben er vanmorgen nog uitgebreid mee geoefend in de hoorzitting rondom het burgerinitiatief. Ik heb in de commissievergadering gezegd dat de ruimtelijke ontwikkelingen, gerelateerd aan volksgezondheid, een onderwerp is dat ik in het kader van de structuurvisie nader met de Staten zou willen uitwerken. Dus niet de volksgezondheid in algemene zin, maar de volksgezondheid die een relatie heeft met ruimtelijke ontwikkelingen. Ik heb gezegd dat ik daarover verder met de Staten wil nadenken.

De fractie van de SGP sprak over de opvang van Woerden in Veenendaal. In onze kadernota hebben wij de bouwlocaties, zoals die in de NV Utrecht zijn opgenomen, meegenomen en dus heel expliciet niet een aantal plekken in de provincie, met name Veenendaal, dat buiten de NV Utrecht-opgave heeft gelegen. Ik heb in de commissievergadering al gezegd dat met name voor die uithoeken van de provincie, als ik het zo oneerbiedig mag zeggen, het noodzakelijk is ons heel specifiek af te vragen of daar nog een regionale opvangtaak aan de orde zou kunnen zijn. Met name voor West-Utrecht en voor Zuidoost-Utrecht zullen wij dat nader moeten bediscussieren en beslissen in het traject van de structuurvisie.

De fractie van de PvdD: gezondheid, PRS, EHS.

Mevrouw Bodewitz was kritisch ten aanzien van woningbouw NV Utrecht, maar wij hebben dat wel als bouwsteen met elkaar afgesproken.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik had een opmerking gemaakt over het mogelijk reserveren van locaties voor windenergie. De gedeputeerde heeft daarop in de commissie vrij welwillend geantwoord. Nu hij het verzoek van de heer Ruijs inwilligde om iets toe te zeggen, dacht ik dat hij hierover misschien ook wel iets zou kunnen zeggen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb in de commissie veel gezegd, blijkt nu wel weer. Blijkbaar was ik niet helemaal in vorm. Maar goed, ik zal een poging wagen. Ik heb het volgende met de Staten afgesproken: Wij doen een inventarisatie naar kansrijke locaties voor windenergie. Die inventarisatie komt morgen in het college aan de orde. Die moeten wij nog met de Staten bespreken. Dus dat komt nog naar de Staten toe. Ik kan mij heel goed voorstellen dat je in je structuurvisie opneemt wat je kansrijke plekken vindt en dat je met elkaar opschrijft: wij vinden het op die en die bedrijventerreinen en langs die en die snelwegen aanvaardbaar en wij vinden het in de Nationale Landschappen – nogmaals het is een voorbeeld – niet aanvaardbaar. Wat voor mij voorop blijft staan – ik ben blij dat de heer Kloppenborg dat ook vindt – is dat wij niet een traject ingaan waarmee wij dat allemaal dwingend voorschrijven, maar dat wij het als kansrijke of ontwikkellocaties zouden moeten formuleren. Nogmaals, daar gaan de Staten zelf over. Zij kunnen bij de structuurvisie dat zwaarder of minder zwaar qua instrumentarium beslissen.

De VOORZITTER: Is er behoefte aan een tweede termijn?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat betreft het punt van de nieuwe structuurvisie was ik verrast dat er kennelijk toch nog mogelijkheden zijn om het traject van de nieuwe structuurvisie enigszins te versnellen. Uiteraard hecht de ChristenUnie aan een zorgvuldig proces. Dat staat voorop, maar ik denk dat het heel belangrijk is dat als het enigszins mogelijk is voortvarend aan de slag te gaan met die nieuwe

structuurvisie. Ik vind het belangrijk dat de structuurvisie als instrument van de ruimtelijke ordening actueel is. Ik refereer nog even aan de discussie over Woerden en Veenendaal. Woerden en Veenendaal hebben nu eigen structuurvisies opgesteld en zij hebben daarin zoeklocaties voor woningbouwlocaties opgenomen. Er is veel ambtelijk contact geweest met de provincie, soms plezierig en soms wat minder plezierig. Het ontbreken van een actuele structuurvisie van de provincie is voor die beide gemeenten heel lastig geweest. Laat ik het maar zo samenvatten. Ik denk dat het goed is dat als het even kan, voortvarend aan de slag te gaan met die nieuwe structuurvisie en die eventuele versnelling die mogelijk is, te pakken.

Vitaliteit van kleine kernen: ik heb goed geluisterd naar het pleidooi van de fractie van de SGP. Ik vond het een heel sympathiek pleidooi, maar ik heb het idee dat woningbouw daarvoor niet dé oplossing is. De gedeputeerde heeft gezegd dat de vraag naar woningbouw in de toekomst kan veranderen. Op zich onderschrijven wij het pleidooi voor vitaliteit van kleine kernen wel. Ik denk dat wij als provincie daar goed naar moeten kijken, ook in overleg met de gemeenten. De opmerking over de rode contouren en zorgen voor extra woningbouw is wat ons betreft echter niet dé oplossing.

Tot slot iets over de looptijd van de structuurvisie. Ik had de indruk dat wij daarover geen afspraken hadden gemaakt. Ik hoor het graag als het anders is. Wellicht is een looptijd van acht jaar helemaal niet gek als een structuurvisie een heel hoog abstractieniveau heeft, waarbij je de verordening wel elke vier jaar actualiseert. Voor de ChristenUnie is het heel belangrijk dat de structuurvisie heel actueel is, ik zie nu met het streekplan dat dat niet het geval is, juist ook vanwege de ruimtelijke dynamiek in onze provincie. Volgens mij moeten wij niet nu bij de bespreking van de kadernota met elkaar afspreken wanneer wij de structuurvisie, die wij nog niet eens hebben, herzien. Het zou heel raar zijn als dat gebeurt op basis van een gesprekje tussen de fractie van D66 en gedeputeerde Krol. Volgens mij is op basis van dat gesprek namelijk die acht jaar naar voren gekomen. Volgens mij moeten wij in de toekomst bekijken wat het goede moment is. Dan kunnen wij nog zien of wij vier

jaar of acht jaar vastleggen. Voor mij staat de actualiteit echter bovenaan.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij nog herinneren uit vroeger tijden dat een streekplan altijd tien jaar omvatte. Dat was een mooie termijn, waarin je continuïteit van beleid naar de gemeenten kon tonen. Zo'n zelfde gevoel heb ik nu ook bij de nieuwe structuurvisie. Aan de ene kant continuïteit in beleid, waarin je afspraken maakt op het wat hogere abstractieniveau voor de komende acht jaar. Dan weet men wat men aan elkaar heeft en dan zou men er ook onderling aan kunnen werken. Aan de andere kant ben ik het met mevrouw Dik eens, want dat is ook de lijn die de gedeputeerde aangaf: om de vier jaar kun je eens kijken hoe je daar aan actualiseringslag overheen zou kunnen laten gaan. Ik denk dat wij elkaar dan prima in het midden kunnen vinden om er op die manier mee aan de slag te gaan.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Die actualiseringsslag spreekt mij zeker aan, want het streekplan is voor tien jaar vastgesteld, zoals al werd gezegd. Wat je nu ziet, is dat de ruimtelijke dynamiek in onze provincie zodanig is, dat het streekplan dat pas vijf jaar oud is, nu al weer gedateerd is. Ik zou het jammer vinden als wij volgend jaar een structuurvisie maken en dat dat dan voor de komende tien jaar hét beleid is, waarop geen aanpassingen mogelijk zijn. Een actualiseringsslag zou een mooie tussenweg kunnen zijn, juist ook vanwege de duidelijkheid richting de gemeenten.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is natuurlijk wel zo dat als je zegt dat je de structuurvisie voor acht jaar wilt afspreken, je ook de grote lijnen met elkaar kunt vasthouden: binnenstedelijk bouwen, waarover wij het eens zijn, kijken hoe je de mobiliteit in de provincie oplost en de knooppunten. Dat zijn aspecten die nu ook in de kadernota staan. Het lijkt mij erg verstandig dat je over een periode van acht jaar die lijn uitzet en dat je die ook vasthoudt in plaats van dat je zegt dat je er na vier jaar maar eens weer aan gaat sleutelen. Dat lijkt mij nu juist niet verstandig, want anders ben je weer aan het manoeuvreren tussen allerlei modegrillen in het ruimtelijk beleid.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat de gedeputeerde er nog op zal ingaan.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. Ik heb het gevoel dat wij in grote lijnen het gewoon met elkaar eens zijn en dat hij de opmerkingen die ik gemaakt heb kan volgen dan wel aanhoudt.

Er zijn twee punten waarop ik nog even wil ingaan om de zekerheid te hebben dat wij elkaar goed verstaan hebben. Enerzijds betreft dat de bedrijventerreinen en de wijze waarop daarmee omgegaan wordt. De gedeputeerde heeft al even bij de heer Van Lunteren geverifieerd hoe dat precies in elkaar steekt. Heb ik het goed voor ogen dat wij in principe die SER-ladder hanteren en dat daarbij sprake is van eerst transformatie en herstructurering, even een pas op de plaats ten aanzien van de uitgifte van nieuwe terreinen voordat die slag gemaakt is en pas als dat echt niet gaat lukken, dan kun je kijken wat je nog aan restanten hebt staan in de vigerende structuurvisie? Dat is volgens mij de wijze waarop wij hier in zitten. Mijn tweede vraag betreft de volksgezondheid. Ik begrijp het toch goed dat de gedeputeerde zegt – dat mag ik toch als een toezegging opvatten? – dat hij in de uitwerking van de structuurvisie het onderwerp zal meenemen in het licht van de ruimtelijke aspecten die daarbij aan de orde zijn? Dat is precies wat ik bedoel en dat bespaart mij een leuke motie, die ik al helemaal had uitgewerkt. Maar goed, laten wij het op deze manier doen.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde geeft heel goed weer wat in feite nu de spanning is tussen de stad en het landelijk gebied. Beide gaan zich echt verder ontwikkelen. De vraag is hoe wij dat gaan doen. Wij hebben instrumenten: de rode contouren en daar mag aan getrokken worden. Dat is ook terecht. Maar ja, bij wijzigingen zou je toch moeten kijken wat de langere-termijnvisie is. Misschien is het zinvol, naast elke acht jaar een structuurvisie te maken, halverwege ons eens buigen over de vraag wat die langere-termijnvisie is en hoe wij daarin zitten. Daaruit kunnen wij vervolgens vier jaar later mogelijkheden gaan faciliteren in de nieuwe structuurvisie. Die visie treffen wij eigenlijk te weinig

aan in dit stuk. Er staan zaken in, zoals de A12, maar ook Almere, waarover wij ons vaker hebben uitgesproken. Het liefst zouden wij ten opzichte daarvan een trendbreuk willen hebben. In die zin zullen wij tegen dit voorstel stemmen, hoewel de voortvarendheid waarmee dingen worden verwoord en worden aangepakt, heel sympathiek overkomen. De ruimtelijke dynamiek, de maatschappelijke dynamiek, de financiële dynamiek en elke andere dynamiek die plaatsvindt, is dusdanig dat het blijkt dat als je 2002 met het heden vergelijkt, er heel veel is veranderd. Er zal over acht jaar nog veel meer zijn veranderd en daarop moeten wij inspelen. In die zin is dit dus een aanmoedigingspremie en probeert Mooi Utrecht inbreng te hebben ten aanzien van die nadere discussie die er zonder meer gaat komen, want wij lopen gewoon met z'n allen tegen dit alles aan.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Eerst iets over de looptijd van de structuurvisie. Ik was iets minder gelukkig met de formulering, dat in een “onderonsje” tussen de heer De Vries en de heer Krol het aantal jaren was besproken. De essentie van een statenvergadering is volgens mij dat je argumenten uitwisselt. Dat kunnen argumenten zijn, waarvan je denkt: hé, daar heeft iemand over nagedacht, of niet. Wij hadden ons niet vastgelegd op een termijn, niet in een commissievergadering en niet in de stukken. Vandaar dat ik zei dat ik een termijn van acht jaar, zoals het hier in de vergadering genoemd is, een verstandige termijn vond.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik reageer even, omdat dat “onderonsje” tussen de heer De Vries en de heer Krol bij mij vandaan kwam. Ik heb die woorden gebruikt, omdat die termijn helemaal niet in de stukken voorkomt. In de commissievergadering is een gesprek tussen de heer Krol en de heer De Vries de termijn van acht jaar genoemd. Nu lees ik het ineens terug in het aanvullende memo dat wij hebben gekregen. Daarom dacht ik, voordat dit helemaal een eigen leven gaat leiden en omdat het dé termijn is waarop wij de structuurvisie gaan herzien, dat ik daarover een opmerking wilde maken. Ik heb daar een andere termijn tegenover gesteld. Volgens mij moeten wij die termijn vandaag niet gaan vaststellen. Goed, ik heb gezegd wat ik wilde zeggen:

graag een actuele structuurvisie en de termijn moet daarvan een afgeleide zijn.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat is het spijtig dat de ChristenUnie ons nu toch iets ontzegt wat wij zo graag hadden willen binnenslepen. Ik wacht toch even het antwoord van de gedeputeerde af.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De termijn van acht jaar is met name door mij genoemd naar aanleiding van de discussie in de commissievergadering en naar aanleiding van de discussie van vandaag en ook in het kader van de rechtszekerheid. Het is niet voor niets dat de wetgever heeft gezegd dat bestemmingsplannen elke tien jaar tegen het licht gehouden moeten worden, want daarna zijn ze al zo verouderd dat je geen leges meer mag heffen voor bouwvergunningen. Zo zou je ook kunnen zeggen dat die termijn van tien jaar – die wij ook voor ons streekplan hebben gehanteerd – helemaal niet zo'n gekke termijn is. Het is een termijn, waarop mensen langjarig rekening kunnen houden met het provinciaal ruimtelijk beleid. Dat is de kant van de rechtszekerheid. Die termijn mag best een beetje lang zijn en vandaar dat ik bij die acht jaar kom. Er zit ook een element in van flexibiliteit of actualisering. Volgens mij zit 'em dat vooral vast op die individuele vragen van individuele gemeenten in individuele gevallen. Daarop kun je, juist met je actualisatie van je verordening, redelijk goed anticiperen. Dus je langjarige ruimtelijk beleid, de grote kaders die je in je structuurvisie opschrijft, zou je niet te snel moeten veranderen, want dat geeft rechtsonzekerheid. Aan de andere kant moet je wel zorgen dat je je verordening actueel houdt.

Wat zich gewroken heeft, zeg ik tegen mevrouw Dik, is dat wij ons streekplan beleidsneutraal hebben omgezet naar een structuurvisie. Daarmee hadden wij feitelijk toch een wat wonderlijke structuurvisie. De structuurvisie die wij nu gaan maken, is eigenlijk onze eerste echte structuurvisie. Die eerste echte structuurvisie zal dus veel meer toegesneden zijn op wat je als provincie op strategisch niveau in je structuurvisie wilt opschrijven, waarmee gemeenten langjarig rekening kunnen houden. Misschien heeft dat bij de opmerking van mevrouw Dik een rol gespeeld.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het streekplan is inderdaad beleidsneutraal omgezet in een structuurvisie. Wat ik zie is dat het streekplan / structuurvisie pas vijf jaar oud is en eigenlijk al gedateerd is, omdat er ontzettend veel vragen en zelfs concrete voorstellen zijn van gemeenten om aanpassingen door te voeren. Ik vrees dat wij de komende jaren weer zo'n discussie gaan krijgen met de gemeenten. De gedeputeerde zegt dat wij dat kunnen oplossen door vierjaarlijks de verordening aan te passen. Ik heb zelf onvoldoende concreet voor ogen hoe die verordening er dan uitziet, maar ik geloof de gedeputeerde op zijn woorden. Tegelijkertijd wil ik benadrukken dat de structuurvisie actueel moet zijn. De gedeputeerde zegt dat de structuurvisie zo'n hoog strategisch niveau heeft, dat wij er wellicht tien jaar mee vooruit kunnen. Ik wil gewoon geen tweede streekplan. Ik zou het ontzettend betreuren als wij met elkaar veel afspraken maken voor een lange termijn, die halverwege de periode gedateerd zijn.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Uiteindelijk kunnen de Staten, als zij zeggen dat na vier jaar die structuurvisie niet meer voldoet, een nieuwe structuurvisie maken. Ik heb er de lange lijn in het ruimtelijk beleid van de provincie Utrecht tegenover willen zetten. Die lijn is veel langer dan deze statenperiode. Die lijn moet je ook met elkaar proberen langjarig vast te houden. Als je gedurende de looptijd van zo'n proces met elkaar ooit tot de conclusie komt dat er echt ongelukken gebeuren, dan maak je met elkaar een wijziging van beleid. Zo simpel is de wereld. Ik wil er nog een ding bij zeggen. De discussies vanuit de gemeenten in de provincie Utrecht zijn van alle tijden. Ik heb afgelopen week nog een uitermate prettig gesprek gehad met de gemeente Montfoort. Ik ga het onderwerp niet nader benoemen. Die vragen worden echter niet aangepast of veranderd als gevolg van een actuele provinciale structuurvisie of een actuele verordening. Er zullen altijd gemeenten zijn, die met een vraag onder de arm langskomen en zeggen: het mag eigenlijk niet, maar wij willen het toch. Die vraag blijft en die vraag wordt als gevolg van de nieuwe verordening of de nieuwe structuurvisie niet minder en niet meer, maar die blijft precies hetzelfde. Daarom vind ik het goed dat er een provincie is,

die over de grenzen van het gemeentelijk belang heen kijkt naar het totale ruimtelijke belang van de provincie Utrecht en die dat ook opschrijft in een langjarig perspectief en zich er – dat is het belangrijkste – vervolgens heel stevig aan houdt.

De bedrijventerreinen. Eerst een kleine aanvulling op de woorden die de heer De Vries heeft uitgesproken. Volgens mij verstaan wij elkaar goed. Ja, wij gaan uit van herstructurering, zoals wij dat in het convenant met de rijksoverheid, het IPO en de VNG hebben afgesproken, en dat leidt tot een provinciaal herstructureringsplan. Ja, wij gaan werken met een provinciale herstructureringsmaatschappij, waarover de Staten straks middels een sterstuk besluiten gaan nemen. Ja, de bedoeling daarvan is dat herstructurering voor nieuwe uitgifte gaat. Het woord moratorium was echter iets te zwaar, want in het stuk zelf staat dat het soms in het kader van verevening of stimulering van die herstructurering soms nodig is om schuifruimte te hebben en dus nieuwe uitgifte te doen. Dus die 350 hectare wordt niet meer, maar binnen die 350 hectare zit wel enige speelruimte om die herstructurering mogelijk te maken. Zo is volgens mij het sterstuk, dat later op de agenda staat, bedoeld.

Ik dank de Staten voor de discussie over dit belangwekkende onderwerp: de kadernota Ruimte. Ik ben blij met alle opmerkingen die zijn gemaakt om daarmee de komende jaren weer stevig vooruit te kunnen met het provinciaal ruimtelijk beleid.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen ten aanzien van dit agendapunt.

Statenvoorstel voor financiering werkzaamheden 2011-2012 vliegbasis Soesterberg.

De VOORZITTER: Voor dit voorstel zijn geen sprekers aangemeld.

Statenvoorstel vaststelling van de (digitale) partiële provinciale ruimtelijke structuurvisie Vogelenzang en de bijbehorende partiële herziening van de provinciale ruimtelijke verordening.

De VOORZITTER: Voor dit voorstel zijn geen sprekers aangemeld.

Statenvoorstel vrijstelling voor verkiezingsborden in de verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht 1996.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij heel goed voorstellen wat de gedeputeerde wil. Als wij als Staten vinden dat er een zo groot mogelijke opkomst is, dan moeten wij met zo groot mogelijke borden duidelijk kunnen maken dat er verkiezingen zijn. Eén antwoord van de gedeputeerde begreep ik niet. Dat is het antwoord op vraag 9. De vraag, die afkomstig was van GroenLinks, was: als er borden worden geplaatst, behelst het voorstel dan ook dat die in het algemeen door andere politieke partijen mogen worden benut. Het antwoord van de gedeputeerde is: ja. Je zult maar die D66-boer zijn in het buitengebied, die gedwongen wordt om ook VVD-posters toe te staan op de borden. Ik mag aannemen dat het antwoord nee moet zijn. Verder gun ik het iedere boer en iedere huiseigenaar van welke politieke gezindte dan ook om zo groot mogelijk zijn politieke voorkeur kenbaar te maken. Ik zal dat ook doen bij mijn eigen huis. Dat is niet in het buitengebied, maar dat is in de stad. Ik heb vier grote ramen en daar komen vier grote VVD-posters voor.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! In de aanloop naar de statenvergadering is er een schriftelijke vragenronde geweest. De fractie van GroenLinks stelde twee vragen. In het antwoord op de eerste vraag wordt verwezen naar telefonische contacten met vertegenwoordigers van politieke partijen op gemeenteniveau. Zonder nader aan te duiden hoe of wat, zouden wij in onze vraag gewoon hebben gevraagd om, zo mogelijk, 'namen en rugnummers'. De andere vraag betrof de mogelijkheid om, als er borden worden geplaatst, het gebruik open te stellen voor andere partijen. Zoals door de fractie van de VVD al is aangegeven, is de essentie van de vraag, gezien het antwoord, niet begrepen. Waar het ons omgaat, is dat in het statenvoorstel wordt gevraagd om een uitzondering te maken op iets wat niet mag. Dan is het logisch vervolgens te vragen of de vrijstelling wordt benut voor een publiek of een privaat doel. Het publieke doel houdt in dat iedere partij gebruik zou kunnen maken van het betreffende bord. Uit de beantwoording leiden wij on-

danks het ja af dat dit niet de bedoeling is, gezien de verwijzing naar een ander antwoord. Dus het is gewoon een extra mogelijkheid voor mensen die toevallig land hebben om een bord te plaatsen; een mogelijkheid die andere mensen niet hebben.

Er is ook een vraag van de fractie van D66 behandeld over het feit dat het allemaal in overeenstemming is met een eerder vastgestelde startnotitie. Nu, op pagina 17 heb ik daarover niets gevonden, maar wel op pagina 39. Daar staat: "Objectgebonden (bedrijfs-) borden, tijdelijke borden en toeristische borden in het buitengebied zijn qua afmetingen, kleurstelling, locatie en hoogte en aantal afgestemd op landschappelijk aanvaardbare verhoudingen en normen via het vrijstellingsbesluit". Ik denk dat dit een voorstel tot vrijstellingsbesluit is zonder enige indicatie omtrent afmeting, kleurstelling enzovoort. Dus hoe rijmt dit met hetgeen in de startnotitie is verwoord?

In het algemeen heb ik mij wat verbaasd over de wat slordige wijze van beantwoording van de hele schriftelijke vragenronde. Zo ken ik mijn provincie niet. Het geeft ook aan – en dat is het leermoment – dat de keuze om dit schriftelijk te behandelen, niet goed was. De beantwoording roept namelijk weer allerlei nieuwe vragen op en in een mondelinge commissiebehandeling hadden die wellicht keurig in woord en wederwoord beantwoord kunnen worden.

De fractie van GroenLinks ziet geen reden om tot de vrijstellingsregeling over te gaan. Er zijn genoeg andere manieren om inwoners te wijzen op de komende statenverkiezingen en er zijn genoeg andere manieren voor inwoners van onze provincie om hun voorkeur weer te geven.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Dit voorstel is conform de startnotitie, die eerder door deze Staten is vastgesteld. Wij zullen hiermee dan ook instemmen.

Ik heb nog een vraag over de beantwoording van de vragen. Dat gaat over antwoord 3. Daar staat: "Bewust geen maximale afmetingen zijn opgenomen in het voorstel". Mijn vraag is of de gedeputeerde mogelijkheden ziet straks in de definitieve landschapsverordening daarover wel na te denken. Hier wordt het voorbeeld genoemd van de landschapsverordening van de provincie Noord-

Brabant. Daarin komen ook geen afmetingen voor. Ik vraag mij echter af of de landschapsverordening van de provincie Noord-Brabant hét grote voorbeeld voor de provincie Utrecht moet zijn. Als ik daar rondrijd, krijg ik daar toch een heel ander beeld van.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het betoog van mevrouw Dik van de fractie van de ChristenUnie roept bij mij een vraag op. Gaat zij wel akkoord met een verordening, waarin verder niets over afmetingen en degelijke wordt genoemd?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag aan de gedeputeerde gesteld. Ik wacht af welke argumenten de gedeputeerde heeft en dan ga ik mij nader beraden. Over de landschapsverordening komen wij te zijner tijd met elkaar te spreken.

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wellicht niet voor de verkiezingen?

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat zal voor de verkiezingen niet meer lukken.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat hier niet aan de orde is, is of een boer zijn liefde voor het CDA, de VVD, de SGP of welke partij ook, mag tonen. Het gaat om de wijze waarop de provincie de eigen regels buigzaam maakt ten gunste van politieke partijen, terwijl die zelfde regels ten opzichte van inwoners en bedrijven scherp gehandhaafd worden. Terwijl woonbootegenaren jaren achtereen achtervolgd worden door allerlei regels en bepalingen, terwijl bedrijven bij bedrijfsuitingen aan allerlei regels en bepalingen moeten voldoen, wil de provincie vanmiddag in het licht van het zogeheten grote maatschappelijke belang van de verkiezingen, de regels feitelijk voor zichzelf aanpassen. D66 vindt dat nogal slordig. Immers, er zijn meer dan voldoende mogelijkheden om dit via de bestaande gemeentelijke verkiezingsborden dan wel via gehuurde reclame-mogelijkheden te doen. De noodzaak voor een aparte vrijstelling is niet of onvoldoende aangetoond door Gedeputeerde Staten in de beantwoording van de vragen. Op de vraag van D66 waarom

Gedeputeerde Staten een tijdelijke aantasting van het buitengebied aanvaardbaar achten, wordt geantwoord dat het nu eenmaal kan op basis van de startnotitie "Op weg naar een nieuwe landschapsverordening". Ten eerste is dit een startnotitie en ten tweede gaat dit antwoord voorbij aan de wenselijkheid van het creëren van de mogelijkheid tot het plaatsen van verkiezingsborden in het weiland. Gedeputeerde Staten geven dus geen antwoord op de vraag. Ook blijft onduidelijk welke maatvoering voor dergelijke politieke uitingen gehanteerd gaat worden. Het antwoord is dat er geen maximum wordt gesteld, omdat Brabant het ook niet doet. Sinds wanneer past Utrecht Brabantse regels toe zonder daarbij de eigen situatie mee te laten wegen?

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Vries spreekt over aantasting. Nu is aantasting in discussies over politieke spandoeken altijd lastig. De een vindt iets een aantasting, maar als je ergens voor bent, vind je het fantastisch. Dat geldt ook voor allerlei verkiezingsmaterialen. De een vindt het onsmakelijk. De ander vindt het geweldig en vindt dat het gezegd moet kunnen worden. Nu wil ik hier geen betoog gaan houden over de vrijheid van meningsuiting, maar laten wij nu gewoon eens ruimte bieden om allerlei dingen gewoon te laten doen in het kader van de publieke zaak, waar wij allemaal voor staan. Waarom zou je dat tegenhouden? Eenzelfde discussie zou je kunnen voeren, want je zult maar de Duitser zijn die tijdens de WK Voetballen in de Sterrenwijk in Utrecht woont. Dan ziet die hele wijk oranje. Is dat dan een aantasting van de hele situatie? Ik vraag daarom het volgende concreet aan de heer De Vries. Dit gaat over een periode van drie weken voor de verkiezingen tot uiterlijk drie dagen na de verkiezingen. Dat betekent dat er een paal in de grond komt te staan, daar komt een spandoek op te zitten, dat vervolgens wordt verwijderd en het enige wat je moet doen op het eind van die drie dagen na de verkiezingen, is met je voeten dat gat waarin die paal stond, dichtschoppen. Hoezeer is er sprake van aantasting van het landschap? D66 is toch die vooruitstrevende en vrijzinnige partij, die graag alle moderne middelen wil gebruiken in verkiezingscampagnes?

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzit-

ter! Die toon is natuurlijk niet helemaal de juiste, maar waar het om gaat is het volgende. De heer Balemans maakt een vergelijking die hij niet kan maken.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat doet de heer De Vries ook niet. Hij spreekt over aantasting van het landschap.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Waar het om gaat, is dat de heer Balemans een vergelijking maakt van een Duitser in de Sterrenwijk. Dat is in de bebouwde kom. Daarin zit de essentie van het punt dat ik hier probeer te maken. Dit gaat over het buitengebied. Wij hebben die verordening er juist voor om dat zo mooi mogelijk te houden. Weet de heer Balemans het nog, toen wij die woonschepeneigenaren zo mooi hebben geholpen om hun schuurtjes af te breken? Hun schuttingen moesten lager. Boompjes moesten weg. Al dat soort zaken. En nu gaan wij voor onszelf hier even op een namiddag een bepaling maken, waardoor wij er wel allerlei borden neer kunnen zetten. Ik geef toe: het is maar voor drie weken. Waar maken wij ons druk over? Het gaat mij erom welk signaal wij afgeven richting de mensen die wel heel strikt aan die verordening worden gehouden, terwijl je het voor jezelf even heel makkelijk maakt. Dat staat mij niet aan.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De heer De Vries zegt, en daarmee komt hij in mijn richting, dat als je al van aantasting wilt spreken, het gaat om een periode van drie weken voor de verkiezingen tot drie dagen na de verkiezingen. Daarna stop je het gat dicht, waarin die paal heeft gestaan en dan is er niets mee te zien. Er is dus geen permanente schade aan het uitzicht of aan wat dan ook. Je kunt praten over woonschepen, over bijbouwen of andere dingen die er permanent staan, maar dat is niet van eenzelfde orde. Daar willen wij geen permanente schade hebben of permanente aantasting van het zicht. Daarin ga ik helemaal mee met de heer De Vries. Dat heb ik gedaan, ook als het ging om tuincentra en spandoeken. Hier zeg ik: let erop dat dit een tijdelijkheid is. Het hogere belang is: laten wij gewoon een gezellige en leuke campagne hebben, waarin iedereen zijn eigen uitingen kan doen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Aan mij zal dat niet liggen. Los daarvan, onduidelijk blijft welke maatvoering voor dergelijke politieke uitingen gehanteerd gaat worden. Het antwoord is dat er geen maximum wordt gesteld, maar toch vindt de fractie van D66 het vreemd dat bijvoorbeeld bij bedrijven wel wordt gesproken over bepaalde regels met betrekking tot vlaggenmasten en opschriften. De fractie van D66 is van mening dat wij eigenlijk ook in deze bepaling zouden moeten opnemen hoe groot zo'n bord kan zijn. Ik vind dat, ook naar de mensen toe die daarmee bezig zijn, een goed signaal.

Ik wil graag van de gedeputeerde horen in hoeverre hij overweegt een bepaling op te nemen in aanvulling op sub g, waarbij het college aangeeft welke afmeting aanvaardbaar is. Zo niet, dan zal ik in de tweede termijn een amendement op het voorstel als zodanig indienen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het zou simpel zijn naar de startnotitie te verwijzen. Ik verwijs naar de commissie Bos, die ooit de VNL (Verordening bescherming natuur en landschap provincie Utrecht) tegen het licht heeft gehouden en die heeft gezegd dat de verordening een te grote mate van regeldruk kent en dat wij er eens opnieuw naar zouden moeten kijken. Uit dat proces is deze nieuwe verordening gekomen, zoals wij die nu met elkaar gaan maken. In de startnotitie hebben wij al aangegeven dat op een aantal plekken vereenvoudiging van die VNL mogelijk zou kunnen zijn. Op bladzijde 18 geven wij al aan dat wij van zins zijn, zoals wij dat in de statenvergadering van juni met elkaar hebben gedeeld, verkiezingsborden in het buitengebied niet meer onder de VNL te laten vallen mits zij drie weken voor de verkiezingen geplaatst zijn en drie dagen na de verkiezingen opgeruimd zijn. Ik kan mij niet herinneren dat wij er op dat moment met elkaar een discussie over gevoerd hebben. Nu kan het zijn dat de Staten daar overheen gelezen hebben en daarom is het goed dat wij er nu over spreken.

Er zijn twee soorten trajecten, waarin wij als provincie Utrecht tegen die VNL aanlopen: via de zogenaamde bestuurlijke trajecten en via de zogenaamde strafrechtelijke trajecten. Het komt dus met enige regelmaat voor, als je als provincie Utrecht met je buitenmensen in bestuurlijke of

strafrechtelijke trajecten komt voor borden die in het buitengebied geplaatst zijn, dat die al een paar dagen na de verkiezingen vaak weer verdwenen zijn. Het gaat dus niet alleen om een tijdelijke aantasting, zoals zojuist in een interruptiedebat werd gezegd, maar er is ook sprake van een onaanvaardbare vorm van regeldruk. Als je de procedure start, zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk, zijn de borden vaak alweer verdwenen voordat je de procedure hebt afgerond. Daarom hebben wij in de startnotitie al aangegeven: wat gooien wij uit die VNL wat niet meer van cruciaal belang is? Daarover hebben wij in juni gesproken, dat hebben wij uitgewerkt en er ligt nu een voorstel voor. Dit moet trouwens onderdeel worden van de totale, herziene VNL, waarvan wij wel in staat zullen zijn die voor de vergadering van 7 februari aan de Staten aan te leveren. De griffie heeft echter al gezegd dat de vergadering van 7 februari qua zwaarte en qua druk een aantal agendapunten zal moeten laten vallen. Dan zal een onderwerp als Herijking EHS, wat mij betreft, een hogere prioriteit hebben dan de herziening van de VNL.

Inhoudelijk. Ik vind hier een principieel verschil. Kijk, Utrecht kenmerkt zich door de kwaliteit van het landelijk gebied. Die kwaliteiten van het landelijk gebied zijn er doordat wij in ons buitengebied streng zijn op dingen die wij toestaan. Er mag niet permanent geadverteerd worden of er mogen niet zomaar bouwwerken langs de Vecht neergezet worden. De provincie Utrecht kenmerkt zich door een strenge regelgeving. Ik ben het met de heer De Vries eens dat dat een goede zaak is. Ik vind dat het wel een principieel verschil is in het licht van de dereguleringsdiscussie, de discussie over de startnotitie en die dingen die ik daarover zojuist heb gezegd of iets een tijdelijk karakter heeft. Dan bedoel ik echt tijdelijk, want het moet ook in die periode weer weg zijn, en dan bedoel ik geen reclame-uitingen, zoals 'de friet van Piet' en dergelijke, die in het landelijk gebied te zien zijn. Dit gaat over het functioneren van onze democratie. Het gaat niet alleen over provinciale verkiezingen, maar er zijn ook met enige regelmaat gemeenteraadsverkiezingen, landelijke verkiezingen en Europese verkiezingen. Het is toch prachtig dat mensen uiting mogen geven aan de veelkleurigheid die het Nederlandse politieke landschap kent. Er is een aantal vragen gesteld over de maat. Wij

hebben geen specifieke maten in het stuk willen stellen. Daar is een reden voor. Als je in de korte termijn van die drie weken een grote maat zou willen aangeven, dan weten wij hoe dat gaat: er zijn altijd broeders en zusters die de neiging hebben zich daaraan niet te houden. Vervolgens moet je in die drie wegen het landelijk gebied invliegen en moet je weer precies datzelfde traject ingaan om strafrechtelijk of bestuursrechtelijk te interveniëren. Kijk, al die grote borden stonden er in het verleden ook wel. Iedereen heeft wel eens die borden zien staan in de weilanden. Eigenlijk kon dat ook niet als je keek naar onze VNL. Daar is regelmatig tegen opgetreden. Het nu toevoegen van een grote maat zou ons weer terugbrengen naar de situatie die in de startnotitie als ongewenst is aangegeven. Mochten wij constateren dat de bebording, ook in het licht van die termijn van drie weken, zodanige vormen aanneemt dat de landschappelijke kwaliteit daaronder zou lijden, dan zou ik best bereid zijn maximale maten in het kader van de definitieve VNL te regelen.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Toen de gedeputeerde begon met zijn beantwoording over de maatvoering, vond ik dat een beetje een non-argument; het zou niet te handhaven zijn en dergelijke. Wij hebben het hier echter wel over politieke partijen. Het lijkt mij dat wij dat vrij simpel met elkaar kunnen afspreken. Je mag ervan uitgaan als zoiets wordt ingevoerd, dat men zich daar keurig aanhoudt. Er zijn partijen die dan misschien een beetje langs het randje gaan, maar wat ons betreft, mag het college er wel op rekenen. Ik zie dus niet wat het argument zou moeten zijn om het gewoon expliciet te benoemen.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De ervaring leert dat politieke partijen, ook al zijn het de dragers van onze democratie, zich niet altijd aan de regels van de VNL hebben gehouden. Het kwam in het verleden wel eens voor dat er ietwat grote borden te zien waren. Het is dus niet zo, omdat het politieke partijen zijn, dat zij zich keurig aan de grote maten zullen houden. Ik heb al gezegd dat elke politieke groepering zo zijn borden heeft om in het landelijk gebied neer te kunnen zetten. Op het moment dat zich daarin excessen voordoen, zouden wij het in de definitieve VNL nog kunnen regelen. Ik zie op dit moment

die noodzaak niet, ook vanwege de tijdelijkheid.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik had de gedeputeerde gevraagd naar het correcte antwoord op vraag 9. Ik neem aan dat het gewoon nee moet zijn.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik had afgesproken dit onderwerp niet lichtvoetig in te gaan, maar een beetje sober. Het is namelijk een onderwerp dat over ons allen gaat. Nu moet ik toch een beetje lichtvoetig worden. Vanuit provinciaal perspectief is er geen enkele belemmering als er op een bord in zo'n weiland verschillende politieke partijen worden geplakt. Dat het vanuit het oogpunt van de grondeigenaar, die daarmee zijn sympathie voor een bepaalde groepering wil uiten, minder gewenst is, is iets waar wij niet over gaan.

De heer BALEMANS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als een boer in het landelijk gebied van D66-huize een bord ophangt met "D66" erop, dan kan ik dus gewoon fris en fruitig het veld instappen en dan kan ik er een poster van mijn eigen partij naast plakken?

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee.

De VOORZITTER: U bevindt zich bovendien op particulier terrein. Daar moet u altijd mee uitkijken.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Toch zou het mij heel leuk lijken. Ik zie de grote CDA-borden langs de A1 al staan met de heer Seldenrijk. Denk zou een klein bordje van Mooi Utrecht daarnaast toch niet misstaan? Ik kan mij voorstellen dat iemand niet iedereen op z'n land wil hebben, maar het lijkt mij aardig dat ook andere partijen Dan maken wij ook Carnaval. Zo wordt het toch een beetje gezien.

De VOORZITTER: Het lijkt mij goed terug te gaan naar de essentie van ons werk.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Mijn vraag is of er op een of andere manier toch bredere mogelijkheden worden geboden.

De heer KROL (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil maar eindigen met de woorden van de heer Snyders. Als de heer Snyders met de heer Seldenrijk op dat punt afspraken kan maken, zal de provincie Utrecht en haar regelgeving zich daartegen niet verzetten.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen ten aanzien van dit punt.

Statenvoorstel oprichting NV Ontwikkelingsmaatschappij.

De VOORZITTER: Voor dit voorstel zijn geen sprekers aangemeld.

Statenvoorstel MER A12 Salto herijking alternatieven.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Rondom de MER A12 Salto herijking alternatieven willen wij beginnen met de vertrekpunten vast te stellen. Dat zijn er drie.

- Houten heeft recht op een tweede ontsluiting op de A12 of op de A27.
- Provinciale Staten hebben op 26 april besloten het project A12 Salto Rijsbruggerwegtracé te benoemen tot project van provinciaal belang en daarvoor een inpassingsplan op te stellen.
- Gedeputeerde Staten hebben daarbij toegezegd te onderzoeken of dit tracé ook de voorkeur heeft als rekening wordt gehouden met de Planstudie Ring Utrecht.

Dan de uitwerking. Het CDA constateert dat Gedeputeerde Staten voortvarend en gedegen aan de slag is gegaan. Het resultaat ligt nu voor ons. Het blijkt dat naast het Rijsbruggerwegtracé ook de Meerpaalvariant een acceptabele optie kan zijn. In een vergelijk scoorde op een aantal criteria de Rijsbruggervariant iets beter, maar springt er niet echt uit. Beide varianten hebben ook hun nadelen. In beide situaties moet waardevol landschap worden doorsneden en zijn er inpassingsproblemen. De kosten liggen ongeveer in dezelfde orde van grootte.

In de commissies die het onderwerp behandeld hebben, is uitvoerig van gedachten gewisseld over de pro's en contra's. Dat hoeven wij hier wat onze fractie betreft niet nog een keer over te doen.

Na kennis genomen te hebben van de stukken, de

toelichting, zienswijzen, inspraakreacties en discussies, komen wij tot de opvatting dat de Meerpaalvariant en de andere varianten die minder goed scoren, overall gezien niet beter scoren dan de in april gemaakte keuze voor het Rijsbruggerwegtracé. Wij zien dan ook niet voldoende redenen om af te wijken van de voorkeursvariant, zoals besloten in Provinciale Staten van april.

Wij gaan ervan uit dat bij het opstellen van het inpassingsplan ook maatregelen worden genomen om extra geluidshinder en luchtvervuiling voor Bunnik zo goed mogelijk te neutraliseren. Graag hoor ik daarop een positieve reactie van de zijde van Gedeputeerde Staten. Vervolgens horen wij graag van Gedeputeerde Staten hoe het met de ontwikkeling staat met betrekking tot de verkeersproblematiek in Bunnik, die reden was voor Bunnik uiteindelijk geen bestuurlijke medewerking te geven aan de realisatie van het Rijsbruggerwegtracé over haar grondgebied. Zit dat helemaal vast of beweegt zich dat in een aanvaardbare oplossingsrichting?

De fractie van het CDA zal instemmen met het voorliggende voorstel, uitgaande van een tot tevredenheid stellende reactie van Gedeputeerde Staten op haar twee vragen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Konijnenbelt zei dat er uitvoerig in de commissies is gesproken. Er is inderdaad in de afgelopen commissievergadering uitvoerig gesproken, maar niet zozeer met het CDA. Er was vast een goede reden voor, maar de fractie van het CDA kon toen niet aanwezig zijn. Er kwam in de afgelopen commissievergadering echter een aantal nieuwe wetenswaardigheden aan het licht. De fractie van het CDA heeft aangegeven heel nauwlettend te kijken naar de inpassingsvraagstukken en of de variant beter zou zijn ten opzichte van de andere varianten. In de afgelopen MME-vergadering zijn de nodige twijfels gerezen. Ik neem aan dat de fractie van het CDA daarvan op de hoogte is. Wellicht kan de heer Konijnenbelt zeggen wat zijn repliek is op de sterke inspraak in de commissievergadering. Die inspraak heeft hij inmiddels namelijk ontvangen.

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Helaas waren zowel de heer Van Ee als

ikzelf, vanwege weersomstandigheden en andere verplichtingen, niet aanwezig bij de commissievergadering. Wij hebben wel kennis genomen van het conceptverslag en van de stukken, ook van de inspraakreactie van de wijken rondom Bunnik. Natuurlijk vinden wij dat omwonenden het recht hebben hun zaak zo goed mogelijk te bepleiten. Mensen uit Bunnik willen die aansluiting liever niet en zien die liever op een andere plek en maken zich daarvoor in hun reactie sterk. Wij begrijpen dat. Hetzelfde geldt natuurlijk voor de zaak als je praat over het andere alternatief. De inspraakreactie, die ik alleen schriftelijk heb gezien, wil ik inhoudelijk hierbuiten laten. Op een aantal dingen dat daarin staat, moeten wij niet ingaan, denk ik, want dat is een niet al te beste toonzetting richting Gedeputeerde Staten. Dat moeten wij op deze manier niet gaan doen en ik vind ook niet dat Gedeputeerde Staten dat zouden verdienen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Er staat wel een andere kijk in over hoe je dit soort vraagstukken zou kunnen behandelen. Een van de voorstellen die werd gedaan, was voorlopig in te stemmen met een andere variant. Dat is de Nulplusvariant, een variant waarvoor geen inpassingsplan nodig is, omdat het om een bestaande aansluiting gaat op de snelweg en dus gewoon door Rijkswaterstaat uitgevoerd kan worden. Het is een veel goedkopere variant, waarmee voorlopig ingestemd kan worden om te kijken wat het effect van die maatregel feitelijk is, want de A27 wordt verbreed en de Ringplannen worden uitgevoerd. Kan de heer Konijnenbelt daarop een reactie geven?

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Voor elke variant die er was, zijn wij tot beoordelingen gekomen. Als je daarnaar kijkt, dan vinden wij dat op termijn geen goede varianten. Als je daar wel aan zou beginnen, zoals het idee van de heer Fastl is, dan betekent het in onze ogen dat je aan een vertragingstactiek begint. Dat moet je niet doen. Wij vinden dat je nu helder moet zijn. Er wordt al lang gesproken over dit onderwerp en je moet naar alle bewoners en naar alle gemeenten duidelijkheid geven waarvoor je kiest. Kies dan voor iets wat toekomstvast is. Daarin zit de keuze van het CDA.

De heer KELDER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Op 26 april jongstleden hebben de Staten uitgebreid gesproken over de noodzaak van een extra uitweg naar de snelweg. Ik heb toen aangegeven dat het gaat om een groot verkeersprobleem, dat al zestien jaar speelt en dat daarom de urgentie hoog is. De urgentie is hoog voor de verkeersafwikkeling van en naar Houten. De oplossing moet niet verder op de lange baan worden geschoven. De urgentie is ook hoog vanwege de BOR-gelden (Bereikbaarheidsoffensief Randstad) die je niet moet mislopen.

Wij hebben op 26 april in meerderheid gekozen voor het Rijsbruggerwegtracé. Er is onderzocht of het Rijsbruggerwegtracé ook de voorkeur heeft als rekening wordt gehouden met de Planstudie. Opnieuw is een aantal alternatieven bekeken, ook een aantal alternatieve dat eerder is afgevallen. Bij het beoordelen van die alternatieven staat voorop dat in de eerste plaats het grote mobiliteitsprobleem bij Houten moet worden opgelost en verder dat het verkeer in het buitengebied tussen Bunnik en Houten minder wordt en dat de effecten op het rijkswegennet zo beperkt mogelijk zijn. Voor ons komt daarbij, gezien de urgentie, dat er op korte termijn een oplossing moet komen en dat die oplossing bruikbaar en oplossend moet zijn voor toekomstige ontwikkelingen. Het lijkt dat bij het Rijsbruggerwegtracé met de Meerpaalvariant, die daar qua oplossend vermogen dichtbij komt, de landschappelijke ingreep bij die variant heftiger is. Als je rekening wilt houden met de ontsluiting van het buitengebied en als je dat goed wilt doen, moet je naast de Meerpaalvariant ook de N410 opwaarderen. Dat betekent een extra doorsnijding en ook veel extra kosten.

Ook als wij voorbereid willen zijn op de ontwikkelingen in oostelijke richting, dan biedt de Meerpaalvariant geen goed perspectief. Bovendien betekent de Meerpaalvariant weer een aansluiting op de A27, met alle risico's op verstoringen van dien. Kijken wij naar alle aspecten, dan komen wij nog steeds uit bij het Rijsbruggerwegtracé als meest complete en toekomstvaste oplossing, dus als de beste oplossing.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag reageren op twee punten in het verhaal van de heer Kelder. Hij zegt dat wij een oplossing

moeten hebben op korte termijn. Het Nulplusalternatief is juist een oplossing voor de korte termijn, sterker nog, voor de zeer korte termijn, omdat het een relatief eenvoudige ingreep is. Wellicht kan de heer Kelder daarop reageren.

De heer KELDER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Nulplus is geen echte oplossing. Het biedt voorlopig verlichting, maar het is zeker niet de oplossing voor de toekomst. Alles wat je daarin stopt, is maar heel tijdelijk. Het gaat echter wel om enkele miljoenen. Wat ons betreft is dat zonde van het geld. Wij kunnen beter kiezen voor een echte oplossing en niet voor dit tussentijds gedoe.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Zo'n antwoord was uiteraard te verwachten. Wat ik nog relevanter vind, gaat over de oplosbaarheid, de verkeerstechnische vraagstukken. De heer Kelder sprak over nóg een aansluiting op de A27. Nu ja, het is een bestaande aansluiting; de Meerpaalvariant komt terecht op een bestaande aansluiting en niet op een nieuwe aansluiting. De heer Kelder zei dat dat zorgelijk is voor wat je toevoert naar de snelweg. Ik heb gelezen dat het Rijsbruggerwegtracé juist meer auto's toevoert naar de snelweg en ook nog een keer dichterbij de Ring Utrecht aantakt. Juist daar zit het probleem. Wat is de kijk van de heer Kelder daarop?

De heer KELDER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat is een heel andere snelweg, die bovendien in oostelijke richting verbeterd gaat worden. Het is wel verkeer dat elders de druk vermindert. Het verkeer komt niet uit het niets aanvliegen. De Rijsbruggerweg is misschien drukker. Het betekent eigenlijk dat het een succesvol tracé is. Dat is ook de bedoeling van dat tracé. Het verkeer komt inderdaad wat dicht bij de Ring uit, maar als er op een gegeven moment een calamiteit plaatsvindt, kun je Houten van meerdere kanten benaderen. Bovendien biedt het op termijn een oplossing voor de oostelijke richting. Dat is voor ons een duidelijk voordeel van dit tracé boven andere tracés.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Een laatste opmerking. Kan ik concluderen dat de heer Kelder een grotere toevoer van auto's richting de snelweg een prettige oplossing vindt?

De heer KELDER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het is een prettige oplossing voor Houten dat het verkeer niet meer allemaal via andere tracés gaat en dat het geconcentreerd wordt via dit tracé en dat het bijvoorbeeld het buitengebied veel minder belast.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Voor ons ligt het statenvoorstel A12 Salto. De PvdA vindt een goede ontsluiting van Houten van groot belang. Een goede bereikbaarheid hoort erbij wanneer een gemeente haar woningbouwopgave loyaal uitvoert. Tegelijkertijd zijn de landschappelijke en natuurwaarden zeer belangrijk en het vermijden van onnodige overlast voor bewoners en de omgeving. Er is een geactualiseerde MER gemaakt en dat is zorgvuldig gedaan. Wat valt ons op? In tegenstelling misschien tot de eerdere MER's, is het verschil tussen de alternatieven Rijsbruggerwegtracé en de Meerpaalvariant minniem. Wij vinden niet dat uit de MER een duidelijke voorkeur voor het Rijsbruggerwegtracé spreekt. Andersom kun je ook redeneren: in de MER is de Meerpaalvariant ook niet duidelijk beter en is er wat dat betreft dus geen reden nu een totaal andere koers te varen. Daar komt bij dat niet de kosten een belangrijk argument waren. Het Rijsbruggerwegtracé was steeds, ten opzichte van de andere varianten, relatief goedkoop, maar na goed bekijken van de varianten blijken ze nu ongeveer even duur te zijn. Wat ook een belangrijk aspect is, is dat het Rijsbruggerwegtracé grotendeels over grondgebied van de gemeente Bunnik gaat, terwijl juist Houten profiteert. Lasten en lusten worden tussen de gemeenten daardoor niet goed verdeeld. Vooral over geluidsoverlast bij Bunnik maken wij ons daarbij grote zorgen.

Dit alles maakte het voor ons niet makkelijker. Ik neem aan dat dit ook geldt voor Gedeputeerde Staten en voor andere Statenleden. Wij hebben daarom als PvdA nog eens goed naar de tracés gekeken en echt nog een keer geprobeerd met een open mind te kijken naar de voors en tegens. Dan blijkt, en wij kunnen niet tot een andere conclusie komen, dat de Meerpaal een volledig nieuwe doorsnijding is. Dat is iets waarvan wij vinden dat dat zoveel mogelijk voorkomen moet worden. Bovendien komt de weg door het viaduct zeer hoog te liggen en is daarom een enorme aantasting van

het gebied. Het Rijsbruggerwegtracé wordt zeer dicht bij de huidige doorsnijdingen van de huidige Rijsbruggerweg aangelegd. Ik hoor graag wat de gedeputeerde ervan vindt, maar het lijkt erop dat het minder schade aan de landschappelijke en natuurwaarde toebrengt. Tegelijkertijd blijft het, hoe je het ook wendt of keert, een aantasting. Daarin moeten wij eerlijk zijn, denk ik. Wij wachten af wat de gedeputeerde nog aan argumenten heeft. Voor de PvdA zal het verschil tussen die twee tracés wat betreft de aantasting van het gebied, zeer zwaar wegen.

Ik sluit mijn betoog af met een opmerking over de verdere uitwerking, mochten de Staten komen tot instemming met het voorstel. Dan zijn dus de lusten en de lasten zeer ongelijk verdeeld. Bunnik komt er bekaaid af. Wij pleiten er dan ook voor al gaat Bunnik misschien tot aan de Raad van State; dat is haar recht, omdat zij er bekaaid af komt – met Bunnik in gesprek te blijven over verbetering van de verkeerssituatie en te onderzoeken hoe de gevolgen voor Bunnik beperkt kunnen worden, met name wat betreft de geluidsoverlast. Daarbij kan gedacht worden aan geluidsschermen, zoab of het beperken van de snelheid tot een 60km-weg. Anders dan het huidige kabinet, zijn wij niet voor ongelooflijk hard rijden over al die verkeerswegen, maar vinden het belangrijk dat de overlast voor bewoners wordt beperkt. Het is maar een klein stukje, dus het is de vraag of je überhaupt tot een grote snelheid kunt komen op dit stukje. Misschien is het dus veel beter het tot een 60km-weg te houden.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! In de commissievergadering rees bij mij twijfel toen zowel voorstanders als tegenstanders van het voorstel aantasting van het landschap als een van de doorslaggevende argumenten naar voren brachten. Gedeputeerde Staten vinden het Meerpaaltracé schadelijker voor het landschap dan het Rijsbruggerwegtracé, al zou het verschil klein zijn. Enkele fracties wijzen erop dat het Meerpaaltracé minder erg is. Je kruist een bedrijventerrein, een kanaal en ook een stuk platteland en bij het Rijsbruggerwegtracé doorsnijdt je een flink stuk groengebied dat erg populair is bij Houtenaren, bij Utrechtse en bij Bunnikers. De SP sluit zich aan bij dit laatste. Het Meerpaaltracé heeft onze

voorkeur, ook al omdat het voor Houten-Zuid een veel directere ontsluiting is. Daarnaast bezorgt het natuurlijk Bunnik minder overlast. De suggestie van het Comité Bunnik let op uw zaak spreekt ons aan: eerst de Nulplusvariant uitvoeren, verbeteren van de oprit bij de Staart en later de Meerpaalvariant. Daarvoor is hier geen meerderheid, zo heb ik inmiddels gemerkt. Ondanks dat wij met de Meerpaalvariant de gemeente Bunnik zouden kunnen meekrijgen, blijft het waarschijnlijk, tot onze spijt, bij het Rijsbruggerwegtracé.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik zou graag aan de heer Bersch willen vragen of met de keuze voor een Meerpaalvariant hij ook kiest voor een opwaardering te zijner tijd van de N410. Beseft hij dat en is dat ook zijn keuze? Ook dat is namelijk een landschappelijke aantasting en dan zijn het er twee.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Zegt mevrouw Versteeg: het een kan niet zonder het ander?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat is inderdaad onze visie.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben eerlijk gezegd niet overtuigd van dat aspect en dat de opwaardering van de N410 er zou moeten komen.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik raad de heer Bersch aan wat meer naar de toekomst te kijken. Als hij dat doet en ook denkt aan een oostelijke ontsluiting te zijner tijd, dan zou dat zeer zeker in beeld kunnen komen. Wij hebben in elk geval begrepen dat er geen garantie is dat de N410 niet opgewaardeerd wordt als de Meerpaalvariant er zou komen.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Oké, misschien kan de gedeputeerde daarover nog wat meer zeggen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Bij het agendapunt MER A12 Salto herijking alternatieven is het doornemen van de details in het rapport niet noodzakelijk. Die zijn uitvoerig genoeg behandeld in de commissie. Dat wil echter totaal

niet zeggen dat de MER eenduidig uit te leggen is, zoals uit de inspraakreactie van Piet Koning is gebleken op 29 november 2010. Hij duidde in de ogen van GroenLinks op zeer scherpe wijze dat juist de Meerpaalvariant gezien de cijfers uit het rapport als meest effectief naar voren komt en niet, zoals gedeputeerde Van Lunteren op 17 november naar de pers deed vermoeden, het Rijsbruggerwegtracé. Kortom, wij staan op het punt te kiezen voor een variant, die in de MER zeker niet beter scoort dan de Meerpaalvariant. Waar eerder nog sprake was van een groot financieel gat tussen de twee varianten, zien wij dat de beide varianten qua kosten niet voor elkaar onder doen. Ook op verkeerskundig gebied en qua natuurwaarden zijn de verschillen overduidelijk te betwisten. Het Rijsbruggerwegtracé scoort inderdaad beter op effecten op het onderliggend wegennet, maar dat weegt niet op tegen het negatieve resultaat dat wordt geboekt op de aansluiting op het hoofdwegennet. Toch borduren wij voort op een in het verleden op wellicht onterechte gronden gemaakte keuze voor het Rijsbruggerwegtracé. Er zijn ook goede argumenten tegen het Rijsbruggerwegtracé. Laten wij eens stellen dat er inderdaad weinig verschil zit in de negatieve effecten op het buitengebied in vergelijking met de Meerpaalvariant. Wel zit er een verschil in beleving van de betreffende doorsnijding aangezien er tussen Houten en Bunnik een druk gebruikte en nog drukker te gebruiken recreatiegebied wordt doorsneden. Bovendien voert het Rijsbruggerwegtracé direct toe tot de Ring, terwijl juist deze Ring overbelast is. Het lijkt erop dat dit wat al te gemakkelijk opzij wordt geschoven.

Op verkennende vragen of een keuze voor de Meerpaalvariant niet extra voordelen kan hebben, bijvoorbeeld bij een officiële ov-verbinding tussen Houten en Nieuwegein, werd door de gedeputeerde ontkennend gereageerd. Dit aspect was blijkens de woorden van de gedeputeerde meegenomen en uiteindelijk onvoldoende bevonden. Dat kan natuurlijk zo zijn, maar helaas is het voor Provinciale Staten niet mogelijk de controlerende rol uit te oefenen op dit gebied, omdat de onderzoeken of berekeningen niet voorgelegd zijn.

De opmerking dat de Meerpaalvariant ook meerwaarde heeft als verbinding tussen Houten en 't Klooster werd als niet zwaar genoeg bestempeld. Onduidelijk is echter waarop dit is gebaseerd. Dit-

zelfde geldt voor de moeilijke aansluiting van de Meerpaalvariant op de verbrede A27. Dit argument mag vreemd worden genoemd, gezien het feit dat er op de plek al een bestaande aansluiting op de snelweg is en zal blijven.

Het finale argument bleek dus te zijn om niet te kiezen voor de Meerpaalvariant om zo een hernieuwde discussie over Schalkwijk als bouwlocatie te voorkomen. Alleen daarvoor geldt dat wij als provinciale politici zelf bij deze vraagstukken betrokken zijn en dus zelf Schalkwijk mogen blijven afwijzen.

Ik wil nogmaals wijzen op het feit dat bij een dergelijk ingrijpend en gevoelig besluit een zeer strikte afweging gewenst is. Gezien het feit dat er erg veel nieuwe feiten in de commissievergadering aan bod kwamen, kan ik mij voorstellen dat een en ander nog eens goed bezien zou moeten worden. Dat kan door eerst te kiezen voor het opwaarderen van de Staart voordat men overgaat tot het aanleggen van een ingrijpende variant. Een vrij eenvoudige ingreep, die juist op korte termijn als afdoende wordt gezien. De fractie van GroenLinks lijkt het verstandig een definitieve keuze voor een tracé vooralsnog open te laten. Dit voorkomt in elk geval vijf jaar onnodige doorsnijdingen en het scheelt een boel geld in tijden van bezuinigingen. Het is in die zin logisch te kiezen voor de veel goedkopere Nulplusvariant, die op korte termijn voldoende effect heeft. Deze maatregel kan direct worden genomen bij de werkzaamheden aan de A27 en haar knooppunten. Op die manier voldoen wij aan de eisen van de VVD.

De fractie van GroenLinks stelt voor de besluitvorming te verplaatsen naar een later tijdstip op een moment dat er meer duidelijk is over de effecten van de plannen voor de Ring A27 en de Ring Utrecht en op een moment dat het traject voor de structuurvisie helderder is. Ik heb al van meerdere partijen gehoord dat als het niet om het geld ging – als wij nog even wachten, lopen wij de € 20.000.000 mis van het Rijk wij rustig de verbreding van de A27 hadden kunnen afwachten en de plannen voor de Ring Utrecht rustig hadden kunnen afwachten en hadden wij kunnen kijken welk effect dat daadwerkelijk kan hebben. Het is mijn overtuiging dat die ingrepen, die voor GroenLinks al veel te zwaarwegend zijn, zoveel effect

zullen hebben voor het onderliggende wegennet dat deze weg volledig overbodig is.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! “Geen knock-out, maar een kleine overwinning op punten”: dat zou de samenvatting van mijn bijdrage kunnen zijn. Graag maak ik eerst een stap terug in de tijd. Lezend in het MER-rapport moest ik terugdenken aan die middag dat ik meedraaide in het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten. Dat was tijdens een cursus milieukunde in het najaar van 1978. Wij kregen toen een spoedcursus planologie en wij moesten enig gevoel krijgen bij de complexiteit van politieke besluitvorming. Dat cursusonderdeel was een soort simulatiespel, waarbij de studenten werden ingedeeld in groepjes, in colleges van burgemeester en wethouders, die de groei van de gemeente Houten moesten begeleiden. Wij moesten besluiten nemen over hoe wij de groei van de nieuwe woonwijken konden opvangen en hoe wij verkeerssituaties konden regelen. Dus terwijl de woonwijken in hoog tempo uit de grond werden gestampt, moesten de colleges de bijbehorende groei van het verkeer regelen. Natuurlijk was tijdens het simulatiespel de tijdschaal sterk ingedikt; in de loop van de middag vlogen 40 jaren om en in de loop van de middag raakten heel veel teams in tijdnood. Aanvankelijk dachten alle studententeams dat zij de planologieklus wel konden klaren, maar in de loop van de middag liepen alle teams toch behoorlijk vast, want de spelleaders draaiden intussen aan de knoppen en veranderden de randvoorwaarden. Dat wil zeggen: Houten kreeg een nog grotere groeitaak en een nog grotere bouwopgave, wij kregen minder geld dan ons aanvankelijk was beloofd, minder mensen dan wij dachten kozen voor openbaar vervoer en minder mensen dan wij dachten lieten de auto staan. Het spel zat natuurlijk zo in elkaar dat er steeds meer teams uit het spel werden gehaald. Teams die de verkeersafwikkeling niet goed regelden en teams die in financieel opzicht spaak liepen, kregen een motie van wantrouwen van hun gemeenteraad aan de broek. Ik weet niet meer in welk jaar mijn college vastliep, ik weet ook niet meer precies op welk punt mijn college in de fout ging, maar ik weet nog wel dat mijn college zwaar inzette op de bouw van een sneltram tussen Houten en Utrecht-centraal en ik kan mij voorstellen

dat de aanleg van die infrastructuur duurder was dan ons aanvankelijk was beloofd door de spelleaders. Ik kan mij ook voorstellen dat ons sneltramplan is getorpedeerd, omdat de forensen niet in groten getale overstapten van de auto naar het openbaar vervoer.

Ik zie heel veel overeenkomsten tussen de werkelijkheid van vandaag de dag en het simulatiespel van 32 jaar geleden, maar ik zie ook grote verschillen. Sommige verschillen maken het nog complexer. Het feit dat Houten een andere koers vaart dan buurgemeente Bunnik, zat destijds niet als complicerende factor in het spel. Toen had het Rijk ook nog geen Nationale Landschappen aangewezen. Nu praten wij over Nationaal Landschap Rivierenland en over Nationaal Landschap Nieuwe Hollandse Waterlinie. Daarover hadden wij het toen nog niet. Over de wereldstatus erfgoed van de Hollandse Waterlinie hadden wij het toen ook nog niet.

Er zijn ook verschillen die de besluitvorming makkelijker maken. Tijdens onze milieukundecursus bestond de MER nog niet als een instrument. Wij praatten erover als een kansrijk instrument, maar toen was het nog niet ingevoerd. Tegenwoordig is het regel dat het gebeurt bij allerlei opgaven. Het grootste verschil lijkt mij echter nog de enorme tijdsdruk. Tijdens die middag hadden wij een enorme tijdsdruk. Nu kunnen wij alle stapjes heel zorgvuldig zetten. Tijdens die middag gingen er 50 jaar voorbij en nu praten wij in deze zaal over tien jaar, maar dan is het ook echt tien jaar. In werkelijkheid hebben wij meer tijd om knopen door te hakken. De keerzijde van de medaille is dat politieke besluitvorming een slepend proces kan worden, omdat niemand knopen durft door te hakken en omdat geen enkele overheid tegen andere overheden durft in te gaan. Ik ben wel blij dat de besluitvorming zo traag gaat als die in werkelijkheid gaat, omdat wij dan de kans hebben om zorgvuldig alle stappen te zetten en iedere stap zorgvuldig te overwegen, geholpen door allerlei MER-rapporten.

In april hebben wij in deze zaal een belangrijke stap gezet. Wij hebben een belangrijke knoop doorgehakt. Op verzoek van de gemeente Houten en het BRU maken wij nu een provinciaal inpas-

singsplan. In het afgelopen halfjaar hebben wij het MER-rapport geherijkt en bijgesteld. Het MER-rapport laat zien dat de verschillen tussen een aantal alternatieven heel klein zijn. Er worden heel veel plussen en minnen op een rij gezet. Dat is natuurlijk aan de ene kant het vergelijken van appels en peren. Landschap, verkeersoplossend vermogen, kostenverschillen: alles staat netjes op een rij. Aan de andere kant móeten al die factoren wel een rol spelen en moeten wij appels met peren vergelijken, waarbij wij dan wel de factoren een verschillende weging kunnen meegeven. Voor onze fractie is inderdaad de aantasting van het landschap een zware rol, maar het gaat ons ook om de robuustheid van de verkeersoplossing op langere termijn. Dus wij snappen dat de factoren zijn gewogen zoáls die zijn gewogen in het MER-rapport. Uiteindelijk willen wij met dit inpassingsplan ook juist een verkeersprobleem oplossen.

De fractie van de ChristenUnie is geneigd om in te stemmen met alle beslispunten. Wat ons betreft kunnen de Staten vandaag de keuze voor het Rijsbruggerwegtracé bekrachtigen. Wij hebben nog wel een vraag aan het college. De inspraakreactie met een combinatie van 'op korte termijn die Nulplusvariant' en 'op lange termijn de Meerpaal': heeft het college alle combinaties van die alternatieven op een rij gezet en is dat meegewogen?

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Ik snap iets niet. De heer De Heer benadrukt de robuustheid van de verkeersoplossing. Dit ene stukje asfalt is dan inderdaad heel duidelijk. In feite gaat het echter om een veel groter en complex vraagstuk, waar wij in feite nog steeds tegenaan hikken en mee bezig zijn. Nu al gaan wij mogelijk een plek waar je de landschappelijke kwaliteit echt zou willen handhaven, ook voor de bewoners van dat gebied en ook voor komende generaties, uitruilen terwijl wij niet weten of er over tien jaar nog een heleboel andere varianten zijn. Zou een pas op de plaats op dit moment niet veel logischer zijn dan de landschappelijke kwaliteit, dat het meest kwetsbare is, weg te geven?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat wij nu een knoop moeten doorhakken. Wij hebben een half jaar geleden

een knoop doorgehakt. Wij hebben gekeken of met het MER-rapport, als wij dat zouden herijken, de keus zou veranderen. Ik kan aansluiten bij het betoog dat mevrouw Blom van de fractie van de PvdA hield: dit MER-rapport is voor ons geen aanleiding om een andere keuze te maken. Er is nu geen aanleiding ineens een heel ander alternatief te omarmen en dat uit te voeren. Wij blijven bij de keus die wij hebben gemaakt en wij bekrachtigen die keus. Dit MER-rapport met alles wat erin staat zal ons niet dwingen een heel andere koers te varen en een heel andere oplossing als enige oplossing eruit te lichten. Dat is de conclusie van mijn bijdrage. Het is niet zo dat allerlei andere alternatieven nu meteen met een 'knock-out' zijn uitgeschakeld, maar op dit moment is het een overwinning op punten voor het Rijsbruggerwegtracé. Er komen nog een paar rondes in deze bokswedstrijd, misschien tot aan de Raad van State toe, en misschien komt er dan pas een knock-out. Op dit moment ziet onze fractie echter geen aanleiding een nieuwe koers te varen. Op basis van alle informatie die nu op tafel ligt, zien wij geen aanleiding een ander besluit te nemen dan een half jaar geleden.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Ik constateer dat de hele bokswedstrijd al zestien jaar duurt. Heel lang heeft iedereen gezegd; hier blijven wij echt met onze handen van af. Nu zijn wij aan het trechteren en zitten wij in feite in een beroepsgeformuleerd besluitvormingsproces, terwijl Bunnik en ook anderen heel terecht piepen van: er gaat een essentiële kwaliteit in dit gebied verloren. Daarover hoor ik de heer De Heer niet. Hij is appels met peren aan het vergelijken, maar het gaat misschien wel om een grote meloen, dat prachtige landschap dat nog voelbaar zou moeten zijn bij Utrecht. Dat verdwijnt nu.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Het punt is dat wij praten over meerdere Nationale Landschappen. De ene plek heeft een fraai landschap en de andere plek heeft een fraai landschap. In beide gevallen tasten wij een landschap aan voor een verkeersoplossing. Dat is hetzelfde, over welk tracé het ook maar gaat. Ik probeer te zeggen dat na de afweging die wij in april hebben gemaakt, wij nog meer informatie op de rij hebben gezet. Voor onze fractie levert dit

rapport geen aanleiding op om een nieuwe keus te maken en een andere koers te varen. Ik denk dat het goed is nu een knoop door te hakken, zodat het proces in gang blijft. Ik ben dus heel benieuwd wat het college straks zegt over de combinatie van verschillende alternatieven. Die vraag is ook gesteld door de fractie van GroenLinks. Onze fractie ziet op dit moment geen aanleiding om een keus uit te stellen en om vandaag geen knoop door te hakken.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Ik bestrijd de opvatting van de ChristenUnie, dat de aantasting van het ene stukje groene land ten opzichte van het andere stukje groene land, gelijkwaardig is. Het gaat om een bepaald moment om de stad en het groen er direct omheen. Dat moet je eigenlijk heilig verklaren. Kijk naar Londen en andere suburbs, die in stand zijn gehouden, doordat men zegt: dáár gebeurt echt niks. Als wij er op onze manier mee bezig gaan, dan groeit gewoon alles stapsgewijs dicht.

De VOORZITTER: Het is mooi in de politiek dat je van mening kunt verschillen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat kan wel degelijk, maar wij zijn benieuwd naar die combinatie van alternatieven. Het is niet zo dat wij vandaag verplicht worden tot de keuze van een tracé. Dat is niet het geval. Wij worden eigenlijk gevraagd te kijken naar een oplossing voor de verkeersproblematiek in Houten en omstreken. Die oplossing kan ook liggen in een andere variant, zoals in de afgelopen commissievergadering door een inspreker naar voren is gebracht.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wat voorligt, is de voorlopige keuze te bekrachtigen. Daarover wil ik een uitspraak doen. Wat mij betreft gaat het college verder met het maken van een inpassingsplan. Over een jaar praten wij dan over het inpassingsplan. Ik heb het idee vandaag wel de knoop door te hakken en ja te zeggen op de vraag van het college. Dan praten wij over een jaar over het inpassingsplan en misschien spreekt de Raad van State zich over heel veel jaren uit dat plan.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter!

Er wordt hier steeds over gesproken alsof het om een heel nieuwe weg zou gaan. Ik weet niet of de anderen daar vaak komen, maar ik kom er wel regelmatig. Tijdens spitsuren wordt daar echt enorm geraasd over de wegen die er op dit moment zijn en dus ook over de Rijsbruggerweg die er nu is. Het gaat dus over een weg die er op dit moment al is. Het tracé wordt nu iets verlegd en dat levert gewoon een forse aantasting op. In feite gaat het om die fly-over bij de A12, die zoveel overlast aan Bunnik zal geven. Ik ben wel benieuwd hoe de heer De Heer daarover denkt.

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Die afweging deel ik: dat een hoge brug over het kanaal meer schade doet aan het Nationaal Landschap Hollandse Waterlinie dan het aanleggen van een nieuwe weg tussen Houten en Bunnik. Daar speelt nu al het probleem van het sluipverkeer en daaraan moet wat gebeuren. Het huidige plan probeert daarop in te spelen. Ik deel dus de afweging van mevrouw Blom tussen Meerpaal en Rijsbruggerwegtracé.

Mevrouw BLOM (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Is de heer De Heer het ook met mij eens dat die fly-over bij de A12, bij Bunnik bij de nieuwe aansluiting op de A12, veel overlast zal geven en dat daarnaar gekeken moet worden ten behoeve van Bunnik en hoe dat zoveel mogelijk voorkomen kan worden?

De heer DE HEER (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik meen dat het college heeft beloofd dat het in heel nauw overleg met Bunnik iedere verdere stap te doen. Daar ga ik van uit.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij de beantwoording van het college straks afwachten.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! D66 heeft bij de eerste bespreking van het inpassingsplan Rijsbruggerweg aangegeven dat de ontsluiting van Houten zeker een provinciaal belang is, maar dat de studies tot dan toe veel vragen oproepen om direct in te stemmen met een inpassingsplan. Wij verzochten dan ook om een nader onderzoek, dat inmiddels gereed is en nu voorligt met het voorstel om definitief een inpassingsplan op te gaan stellen. D66 is tevreden met

het uitgevoerde onderzoek, maar niet met de statenbrief als doorvertaling van de conclusies van de afwegingen in de rapportage. Als je namelijk die statenbrief leest, kun je er niet omheen. Volgens de statenbrief is de Rijsbruggerweg verkeerskundig beter dan de Meerpaalvariant of enige andere variant en als je de redenering van Gedeputeerde Staten volgt, is er ook op ruimtelijke gronden geen twijfel mogelijk. D66 heeft in de commissievergadering al aangegeven dat er in de statenbrief naar het Rijsbruggerwegtracé als oplossing wordt toegeschreven. De gedeputeerde gaf tijdens die vergadering al toe dat er verkeerskundig eigenlijk weinig onderscheid gemaakt kan worden; de afweging zal vooral op ruimtelijke gronden moeten worden gemaakt. Echter, omdat wij gezien de tabel met de effectbeoordeling landschap, cultuurhistorie en archeologie nog geenszins overtuigd waren dat daarom gekozen moest worden voor het Rijsbruggerwegtracé en deze aspecten de doorslag moeten geven, is D66 zelf in de auto gestapt en heeft ter plekke de situatie bekeken, samen met collega-raadsleden uit Houten en Bunnik. Daarbij is voor ons duidelijk geworden dat de Rijsbruggerweg een op zich ongewenste doorsnijding van het buitengebied van Bunnik is. Echter, de Meerpaalvariant zal met een viaduct dat meer dan twintig meter boven het Amsterdam-Rijnkanaal uittorent en de weglichamen die nodig zijn om naar die hoogte te komen, naar de mening van D66 een veel zwaardere inbreuk leveren op het landschap. Daarbij weegt voor D66 heel zwaar dat bij een keuze voor de Meerpaalvariant het verbreden en doortrekken van de N410 ook noodzakelijk is, waarbij een tweede doorsnijding van het buitengebied, het verbreden en doortrekken, aan de orde zal komen. De oostelijke ontsluiting, die weliswaar geen onderdeel uitmaakt van het op te stellen inpassingsplan, is echter wel van wezenlijk belang bij het maken van de afweging welke oplossing wordt gekozen. Indien namelijk de Meerpaalvariant wordt gekozen, is het onvermijdelijk dat alsnog een doorsnijding door Bunniks buitengebied wordt gemaakt, namelijk het verbreden en doortrekken van die N410 tussen Houten en Odijk. Dat is ruimtelijk gezien uiteindelijk aanzienlijk ingrijpender.

Tot slot. Tijdens de commissievergadering heeft het college van GS twee toezeggingen gedaan op vragen van D66, die echter niet in de blauwe op-

legger van het statenstuk terugkomen. Twee toezeggingen, die voor ons van wezenlijk belang zijn om in te kunnen stemmen met het huidige statenvoorstel, de keuze voor het Rijsbruggerwegtracé:

1. *Als de Rijsbruggerweg wordt aangelegd zal extra aandacht worden gegeven aan inpassingsmaatregelen om de overlast voor de inwoners van Bunnik te minimaliseren, want die aansluiting vrezende bewoners van Bunnik aangezien de weg hoog zal uittorenen boven de A12 wij delen de zorgen van de PvdA -, waardoor de geluidsbelasting ervan hoger is dan nu omschreven wordt in de eerste fase van de MER.*
2. *De gedeputeerde heeft op vragen van D66 aangegeven dat indien de Rijsbruggerweg wordt aangelegd, voor de oostelijke ontsluiting van Houten richting Arnhem niet langer wordt gekeken naar opwaardering van de N410. Een tweede aantasting van het Bunniks buitengebied die daarmee noodzakelijk was, is daarmee van de baan. D66 is met de gemeente Bunnik van mening dat deze oostelijke ontsluiting zal moeten plaatsvinden via een parallelweg van de A12 richting de aansluiting van de N229, om maar alvast op die discussie vooruit te lopen.*

Graag horen wij van Gedeputeerde Staten dat deze twee toezeggingen juist zijn weergegeven, zodat dit alsnog op schrift is vastgelegd. Het is dus eigenlijk een formaliteit.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Soms is de logica van provinciale plannen helaas ver te zoeken. Nu wordt er een weg gepland voor auto's vanuit zuidelijk Houten naar het westen en is deze weg min of meer noordoostelijk van Houten gesitueerd. Geografisch dus bepaald niet logisch. De A27 wordt waarschijnlijk uitgebreid. Logischer zou het dus zijn om aan te takken op de A27. Bovendien betekent aantakking op de A12 waarschijnlijk extra files aldaar vanwege de korte afstanden tussen de aansluiting op de A12. De Meerpaalvariant scoort in veel opzichten beter dan het Rijsbruggerwegtracé en toch wordt voor het Rijsbruggerwegtracé gekozen. Ik wil niet zeggen dat ik hier pleit voor de Meerpaalvariant, maar op verkeerscriteria zou het Rijsbruggerwegtracé wel het beste scoren. Piet Konings heeft in de commissie MME als inspreker een overtuigende analyse geleverd, waaruit het tegendeel naar voren komt. De vraag die dan bij mij gaat leven, is:

koestert de provincie het eigen landschap nog wel? Daar begin ik aan te twijfelen. Wat hebben wij aan een kwaliteitsatlas van de landschappen als wij vervolgens zo met de landschappen omgaan? Uit mijn woorden zal wel duidelijk zijn geworden dat wij het voorliggende voorstel niet zullen steunen. Het ziet er echter naar uit dat het er wel zal komen, als ik de partijen zo hoor. Ik hecht er nog wel aan de woorden van mevrouw Blom te onderstrepen, dat het van groot belang is dat wij de snelheid op deze nieuw aan te leggen laag houden. Voor mens en voor dier is dat van groot belang. Ik zou dus zeker willen pleiten voor maximaal 60 km/h.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.45 uur tot 16.55 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Een aantal statenleden is helemaal teruggegaan naar de vraag waarom wij dit ook alweer doen: het ontsluiten van Houten op het rijkswegennet. Althans, er werd gezegd dat het de A12 is, maar het is het rijkswegennet. De reden van het provinciaal belang is gelegen in het feit dat wij een aantal afspraken hadden met Houten over woningbouw. Die afspraken is Houten netjes nagekomen. Van de kant van de provincie was daar een afspraak bij, dat er gezorgd zou worden voor de ontsluiting. Dat is een traject dat al enige jaren loopt en waarover al meerdere jaren is gesproken in deze Staten. Het heeft bij de vorige streekplandiscussie – toen betrof het nog het streekplan in plaats van de structuurvisie – uiteindelijk geleid naar de zogenaamde stippellijn, waar het Rijsbruggerwegtracé op staat. Op dat moment is al uitgebreid gesproken over de voors en tegens van zo'n ingrijpende maatregel.

Aan het begin van dit jaar zijn wij tot de conclusie gekomen dat het niet is gelukt het hele verhaal gezamenlijk op te pakken, omdat Bunnik daaraan qua bestemmingsplan niet zou willen meewerken. Wij hebben toen met elkaar besloten het traject van de ontsluiting van Houten daaruit te lichten en daarop als provinciaal belang een inpassingsplan te gaan maken. Wij hebben hier toen

uitgebreid met elkaar gesproken over de voors en tegens en over de verschillende varianten die er lagen, maar toch met een gevoel van: hebben wij al het huiswerk wel goed gedaan? Dit, mede in het licht van het feit dat wij bezig zijn ook een aantal andere maatregelen te nemen in het kader van VERDER, Planstudies, onderliggend wegennet. Dat zijn maatregelen die er ook voor moeten gaan zorgen dat de bereikbaarheid van deze regio verbetert en die zouden effecten kunnen hebben op datgene wat wij ooit met elkaar voornemens waren in Houten. In dat kader hebben wij alle varianten nog een keer goed tegen het licht gehouden. Dat hebben wij heel zorgvuldig gedaan. Dat blijkt ook wel uit het feit dat een aantal dingen dat heel vanzelfsprekend leek, toch anders en genuanceerder leek te liggen dan in eerste instantie was voorgespiegeld.

Het punt dat mij het meest verbaasde, was dat de financiën toch iets anders waren dan in eerste instantie was voorgespiegeld; als je een besparing van 50% weet te realiseren, is dat natuurlijk aanzienlijk, zeker als dat altijd het argument was waarom dingen niet zouden kunnen. Om die reden hebben wij nog een keer alles de revue laten passeren. Ik weet dat er soms wat 'papiertjes' rondzwerven, waarop data en tijdstippen staan. Dít 'papiertje' was echter wel écht te elfder ure, waarop wij die constatering zagen.

Al eerder in het traject kwam de Nulvariant, waaraan de heer Fastl refereerde, naar voren als een mogelijke variant die een oplossing zou kunnen bieden. Dat was nog helemaal vooraan in het traject en de gedeputeerde die vindt dat hij te weinig geld heeft – dat vinden overigens alle gedeputeerden – maakte bijna een sprong, toen te zien was dat er ongelooflijk veel geld zou kunnen worden bespaard en er toch een probleem opgelost zou kunnen worden. Helaas werd er meteen roet in het eten gegooid. Zoals door D66 al werd opgemerkt, was er namelijk tegelijkertijd nog een probleem dat je met de N410 zult moeten oplossen. Daarbij kwam nog het belangrijke punt, dat je een stuk onveiligheid creëert op de A27. Ik wil daarop nu niet te ver doorgaan, maar degenen die ingevoerd zijn in deze materie vanuit de commissie en die wat meer met verkeer te maken hebben, weten dat je met dubbele banen te maken hebt op een 'heftige' snelweg en dat het invoegen heel

snel op een heel kort stuk moet gebeuren tussen veel vrachtwagens. Dat is iets wat Rijkswaterstaat en ook het college niet verstandig lijkt.

De Meerpaalvariant was de variant die het langste enige hoop leek te geven op het oplossen van het probleem buiten een conflictsituatie om, want dat is het onvrijwillig inpassingsplan immers. Alleen is ook daar, net zoals bij het Rijsbruggerwegtracé, sprake van een doorsnijding van open landschap. Wat voor landschap? Wij hebben het over een landschap, zeg ik tegen de heer Snyders, waaraan toch wel enige waarde toegekend wordt, namelijk de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De manier waarop werd door enigen al omschreven, maar dan komen wij al terecht bij de verkeerskundige en bouwkundige aspecten en hoe het er allemaal uit komt te zien. Dat was dus een oplossing, waarvan je je kunt afvragen of het verstandig zou zijn. Als je dan verkeerskundig verder gaat kijken, moet je tegelijkertijd constateren dat er nog steeds aan de oostzijde de N410 noodzakelijk is. Dan ligt toch de keuze, die je op basis van alle verschillende argumenten moet maken, snel voor de hand.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Er ligt ergens een grens. Als wij kijken naar ontwikkelingen rond sommige plekken in Utrecht, dan kan ik Abcoude noemen met de snelweg, maar ook stukken van Maarssen en een stukje van Vianen. Als ik die plekken zie, denk ik dat ik daar nooit meer wil komen. Dat soort situaties scheppen wij en dan ook nog eens met grote viaducten over de snelweg heen. Wij weten toch dat Bunnik al zo lang onder druk staat door het verkeer. Als ik naar Wijk bij Duurstede ga, heb ik het idee als ik daar kom: wat is hier allemaal fout gegaan? Wij gaan het allemaal maar op elkaar stapelen. Het moet toch op een bepaald moment af zijn?

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat stelt de heer Snyders dan voor? Stelt hij voor dat ik een weg dwars door de Nieuwe Hollandse Waterlinie aanleg over het eiland van Schalkwijk en vervolgens de N410 ga opwaarderen, dwars door het open landschap in het achtergebied van Bunnik? Is dat dan de oplossing die Mooi Utrecht voorstaat?

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzit-

ter! Mooi Utrecht staat in de eerste plaats voor het echt handhaven van bestaande waarden en kwaliteiten. Wij hebben de afgelopen jaren een uitgebreide discussie gehad over het verbreden van snelwegen en over meer asfalt. Wat wij nu gaan doen, is meer asfalt aanleggen tussen Houten en de snelweg. Je kunt er donder op zeggen, juist in de spits, dat het verkeer op termijn toch weer vaststaat. In feite kun je ook vragen: wat ben je aan het oplossen? Misschien kunnen wij een hoogwaardig openbaarvervoersysteem op dit moment nog niet formuleren, maar misschien kan dat in de toekomst wel. Ik vind het heel pijnlijk dat wij op dit moment gewoon aanslagen plegen op de kwaliteit van Utrecht, dat mooie Utrecht, terwijl wij de effectiviteit ervan niet echt in onze handen hebben. Dit naast het feit dat het beloofd is. Ja, dat is waar. Het is beloofd.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het klinkt prachtig, maar ik heb geen idee waar de heer Snyders naartoe wil.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Waar ik naartoe wil, is dat wij in feite geen integrale, samenhangende oplossing hebben, waarbij wij alle kwaliteiten koesteren. Daar moeten wij naartoe. De opvatting van Mooi Utrecht is: op dat moment kun je beter niets doen dan dingen stuk maken.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat bestrijd ik. Wij maken wel degelijk een afweging. Welk landschap, waarop maken wij welke besluiten: dat is waar deze discussie om gaat. Dit college kiest ervoor niet twee keer een grove doorsnijding te doen en op plekken waaraan het college net iets meer waarde toekent dan de locatie waar deze nu plaatsvindt. Dat is de afweging die dit college maakt. Het college maakt daarin wel degelijk een keuze en het college probeert dat wel degelijk integraal te doen.

Er is een aantal vragen gesteld door diverse fracties, waarbij met name door de fracties van het CDA, de PvdA en D66 het punt van de inpassing – Wat gaan wij daarmee doen? – expliciet benoemd is. Laat ik heel duidelijk zijn: de inpassing is minstens zo belangrijk als het creëren van de oplossing voor de ontsluiting zelf. Dat betekent

dat wij de leefbaarheid daar hoog in het vaandel hebben. Op dit moment gaan wij in de berekeningen continu uit van geluidsreducerend asfalt. Dat betekent, zeg ik tegen mevrouw Bodewitz, dat wij al rekening hebben gehouden met faunapassages, zodat alle beestjes netjes onder de weg door kunnen. Dat zit goed in dit traject ingepakt. Dat betekent wel dat wij nog een slag met elkaar moeten maken. Wij zullen ook in dat traject oog blijven houden voor alle argumenten die hier zijn aangedragen, met name de specifieke elementen, waar het gevaar zou kunnen zijn dat die in passing een groot probleem is voor de mensen die daar wonen.

Er is mij gevraagd om een toezegging omtrent de N410. Volgens mij ben ik daarover indirect al heel duidelijk geweest. De reden voor de keuze die wij nu maken, is ook de keuze dat wij niet kiezen voor de N410 als de oplossing in oostelijke richting. Ik heb al veel gezegd over de combinaties van alternatieven. Daarnaar hebben wij gekeken. Telkens komt die N410 daarbij weer in beeld, plus het feit dat een aantal varianten, zoals de nulvariant, automatisch alweer afvalt.

Blijven wij wel in gesprek met Bunnik over die andere verkeersmaatregelen? Nu, daarover zijn wij al regelmatig met elkaar in gesprek. Ik kijk even naar boven: dat zijn de mensen met wie ik in gesprek ben. Wij zijn ambtelijk bezig met een inventarisatie. De verwachting is dat wij medio maart met een memo naar de Staten komen, waarin wij aangeven welke oplossingen wij daar zien. Wij nemen daarin het initiatief, zoals de Staten hebben gevraagd, maar het betekent wel dat er ook een verantwoordelijkheid bij het BRU en de losse gemeente ligt om uiteindelijk tot een uitvoering te komen, waarin wij welwillend staan in het meedenken over de oplossing in dat hele traject.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Volgens mij zijn wij daarmee ooit begonnen. De discussie over het Rijsbruggerwegtracé is iets langer gaan duren dan wij in eerste instantie hadden voorzien. Dat kwam door de impasse tussen Houten en de provincie enerzijds en Bunnik anderzijds. Ik wil wel zeggen dat het fijn is dat wij zoveel meer duidelijkheid hebben gekregen over wat de verschillende varianten daadwerkelijk dóen. Er zijn echter eerst heel veel varianten opzij ge-

schoven vanuit de gedachte dat die niet afdoende leken te zijn. Die zie je nu gelijkwaardig of enigszins gelijkwaardig scoren aan de andere varianten. Voor de discussies die wij in de toekomst gaan voeren, wil ik vragen dat wat meer op de 'Van Lunteren-wijze' te gaan doen, dus meer in overleg. Ik nodig hierbij het CDA alvast van harte uit om aanwezig te zijn om te kijken of dit soort vraagstukken, waar wij dus mee zitten, afgekaart gaan worden. Ik begrijp ook wel, zo reëel ben ik ook wel, dat deze weg niet af te wenden is. Ik wil wel graag de toezegging krijgen dat dit laatste traject zo zorgvuldig mogelijk wordt afgelegd en dat dat zoveel mogelijk in overleg met de verschillende woordvoerders en partijen binnen Provinciale Staten wordt gedaan.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Die toezegging krijgt de heer Fastl. Wij passen het al toe in de casus Woerden. Wij leren daarvan; als je met tracés bezig bent, moet je de afwegingen maken samen met je volksvertegenwoordiging en samen met de mensen die ermee te maken krijgen. Als je dat traject doorloopt, kun je aan het eind ervan nog steeds met elkaar van mening verschillen, maar dan heb je in elk geval alle informatie met elkaar gedeeld. Je maakt dan veel bewuster je keuzes. De keuze die wij nu maken, maak ik in elk geval een stuk bewuster en een stuk meer onderbouwd dan dat ik dat aan het begin van dit jaar had kunnen doen.

De heer FASTL (GL): Mijnheer de Voorzitter! Het leek mij interessant te kijken wat voor effect die andere ingrepen die wij gaan doen op het wegennet, zouden hebben. Juist dan is het goed te kijken in hoeverre je met € 20.000.000 minder ook uit de voeten kunt en hoe je die € 20.000.000 wellicht op een andere manier kunt investeren. Ik weet namelijk wel wat fietsvoorzieningen, ov-voorzieningen of parkeervoorzieningen te verzinnen, die ook voor € 20.000.000 gerealiseerd kunnen worden.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De wensenlijst die wij hebben, is nog redelijk lang. Met die € 20.000.000 kunnen wij nog een heleboel mooie dingen doen. Om die reden is daarnaar heel serieus gekeken. Je ziet echter dat daarmee het probleem niet volledig

wordt opgelost. Het is namelijk een oplossing voor de korte termijn en dat betekent dat die geen langetermijnperspectief heeft. Althans, dat is de conclusie die wij hebben getrokken en zo moet de tekst daarover worden gelezen. Het betekent dat die N410 alsnog in beeld blijft en daarbij het punt van de verkeersveiligheid. Dat maakt de afweging dat die variant daarmee eigenlijk komt te vervallen, anders was met de besparing die je daarmee realiseert, het een heel mooi alternatief geweest en was iedereen blij geweest.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Dat was precies waarover mijn vraag zou gaan. In principe zou ik voor de Nulplusvariant zijn, daarbij niet meegenomen de oostelijke ontsluiting van Houten, ook omdat dat nu niet in de MER is meegenomen. Bij mij blijft de vraag leven: waarom is dat niet in de MER meegenomen? Dan hadden wij een integrale afweging kunnen maken en wie weet waren wij dan op een heel ander alternatief uitgekomen dan wij nu uitgekomen zijn. Vooralsnog zeg ik nu: het Nulplusalternatief, omdat de oostelijke ontsluiting in het geheel niet is meegenomen en er niet de afweging gemaakt kan worden tussen opwaarderen van de N410 – beter gezegd: een weg ernaast leggen en het Rijsbruggerwegalternatief.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het punt blijft dat die afweging over geheel wel is gemaakt. Dat ziet mevrouw Bodewitz ook wel terug in de stukken. Het is beargumenteerd waarom deze is afgefallen. De verkeersveiligheid blijft daarbij een punt van aandacht. Daarmee is de keuze zoals die is. Die verandert daarmee niet. Je kijkt natuurlijk ook naar de volgende stappen die je nog moet nemen. Tegen de heer De Heer wil ik zeggen dat zijn blik van enige jaren geleden nog niet zo heel raar was. Houten is inderdaad een voorbeeld van hoe je die combinaties van verschillende modaliteiten regelt. Wij hebben daar namelijk een ongelooflijk goede aansluiting op het Randstadspoor. Vandaag is daar een nieuw station geopend, station Castellum. Daarbij heeft Houten niet haar sneltram gekregen, maar toch een heel goede en frequentie verbinding naar het Utrechtse en naar het centrum van Houten toe.

De VOORZITTER: Wenst iemand in tweede termijn het woord te voeren?

De heer KONIJNENBELT (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb twee vragen aan Gedeputeerde Staten gesteld. Op de vraag over de verkeersproblematiek rondom Bunnik heb ik een goede reactie gekregen. De gedeputeerde is daarover goed in gesprek, begrijp ik. Wellicht zien wij in maart de resultaten in een memo. Ik heb ook een vraag gesteld over de geluidsoverlast die er zou zijn rondom de aansluiting bij Bunnik en de maatregelen die qua inpassing en dergelijke genomen zouden kunnen worden. Ik heb daarover niet veel gehoord van de gedeputeerde. Een inpassing betekent veel voor de mensen die daar in die buurt wonen en werken. Dat is niet niks.

De heer VAN LUNTEREN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik meende dat ik daarop antwoord had gegeven. Laat ik echter duidelijk zijn. Een aantal elementen zit goed verankerd in de inpassing. Ik kan niet nog explicieter worden, omdat wij nu pas verder gaan in de detaillering. Nu wordt steeds duidelijker wat wij gaan doen; wij gaan nu ontwerpen. Wij komen nog te spreken over wat dat expliciet verder inhoudt. Wij hebben daarvoor aandacht en die aandacht blijven wij houden. Op een gegeven moment komt er natuurlijk een keuze bij de Staten terug. Misschien vinden de Staten op dat moment dat wij niet voldoende hebben gedaan binnen het budget dat er is. Dat is het moment van de rol van de Staten, waarbij zij kunnen zeggen dat zij eventueel extra geld beschikbaar stellen om die inpassing beter te organiseren. Dat is dan aan de Staten.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen over dit onderwerp.

Statenvoorstel vaststelling provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2011-2014.

De VOORZITTER: Voor dit voorstel zijn geen sprekers aangemeld.

Statenvoorstel inbreng in Randstaddiscussie.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Een aantal fundamentele onderwerpen, dat wij

de afgelopen jaren in dit huis besproken hebben, zoals Kerntaken, Profiel Provincies en Utrecht 2040, zou door de ambities van het huidige kabinet ten aanzien van de bestuurlijke organisatie in Nederland en in het bijzonder in de Randstad in een stroomversnelling kunnen komen. Onze fractie is dan ook blij met de proactieve houding van dit college, vooruitlopend op meer uitgewerkte voorstellen van de regering en sluit zich aan bij het nu voorgestelde proces om actief input te leveren en verkennende gesprekken te voeren met partners. Ook zijn wij blij met de genuanceerde en goed gefundeerde notitie die voor ons ligt. Toch wil ik, een beetje preluderend op dat voorsorteren, gesprekken, et cetera, een aantal kanttekeningen plaatsen, die ons inziens relevant zijn voor een voor onze regio en ons land optimale ontwikkeling op kortere en langere termijn.

Ten aanzien van een infrastructuurautoriteit of ov-autoriteit zal iedereen het erover eens zijn dat gestreefd moet worden naar afname van bestuurlijke drukte en een grotere samenhang, ook over provinciegrenzen heen. Toch leert de ervaring dat bij dergelijke voornemens het makkelijker is een nieuwe structuur in te stellen dan oude structuren en bevoegdheden los te laten en af te breken. Voor je het weet is de bestuurlijke drukte en complexiteit van besluitvorming eerder toegenomen dan afgenomen. Wat ons betreft moet de kern van de oplossingsrichting dan ook zijn: een sterke regio en stroomlijning, gepaard aan het snoeien in deelverantwoordelijkheden en bevoegdheden. Lukt het snoeien niet, plan dan ook niets nieuws.

Ten aanzien van een toekomstige mogelijke integratie van provincies en waterschappen in een middenbestuur deel ik de analyse op korte termijn vanwege de keuze die gemaakt is door het kabinet. Op een langere of middellange termijn, vind ik de conclusie dat daarmee het streven van de verdere integratie van waterschappen en provincies, eigenlijk niet meer realistisch is, te snel getrokken. Bij verdere opschaling van waterschappen zullen deze gefuseerde waterschappen steeds vaker een omvang gaan vertonen voor gebieden op provinciale schaal. Tevens zijn er inhoudelijk zoveel raakvlakken dat het niet-inzetten op een verdere integratie op langere termijn een gemiste kans zou zijn.

Wij zijn blij met de tendens dat steeds minder over de Randstad als een geheel wordt gedacht en gesproken en dat de realiteit van de noord- en zuidvleugel meer en meer als vertrekpunt gaat gelden. Ook zijn wij blij dat daarbij samenspel van Utrecht, met gebieden ten zuiden en oosten, niet uit het oog wordt verloren. Dit sluit goed aan bij de visie, ontwikkeld in Utrecht2040, en bij de opvatting van het CDA. Het is daarbij zeer de vraag of opschaling binnen de Randstad aan de noordvleugel en zelfs over de grenzen van de Randstad heen aan de zuidvleugel, de enige en beste optie is. Opschaling heeft vast en zeker voordelen, maar zeker ook nadelen, die nogal eens voor het gemak vergeten worden. Uit recente analyses, hier gepasseerd, bleek bijvoorbeeld dat de provincie Utrecht als dichtst bevolkte regio van dit land, naast Friesland het beste het evenwicht heeft weten te bewaren tussen stedelijke ontwikkeling en schaalvergroting enerzijds en het behoud van landschap en authenticiteit anderzijds. Stelt u zich eens voor dat wij samen met de Hollanden vanaf 1960 een Randstadprovincie hadden gevormd. Dan had Utrecht er nu naar alle waarschijnlijkheid heel anders uitgezien. Hoe de diverse kernkwaliteiten van onze provincie in een groter geheel behouden blijven, is nog erg onduidelijk. Graag de visie van het college hierop.

In dit licht is behoedzaamheid geboden. Een gefaseerde vorm van opschaling is heel wel denkbaar. Weliswaar is een van te voren bepaalde richting uitgesmeerd over een lange periode, die het mogelijk maakt de kernkwaliteit beter te borgen en uit te bouwen. Je zou je dus kunnen afvragen of je hier niet stapsgewijs mee moet omgaan. Daarmee moet ons inziens, met name de B-variant of een gemitigeerde B-variant, in deze fase niet te gemakkelijk opzij geschoven worden. Hiervoor is nog een ander argument. Als er een dynamiek ontstaat van versnelde integratie van Noord-Holland, Utrecht en Flevoland, kan Zuid-Holland zich makkelijk binnen de Randstad in een isolement gaan voelen, wat tegendruk kan opleveren.

Ten slotte wil ik de argumenten op het niveau van Europa toch wat relativeren. Wellicht is de Randstad in een kleine kring van ambtenaren en lobbyisten een merk, maar verder ook nergens. Ik heb veel in Europa gewerkt en rondgereisd en

als ik het woord Randstad uitspreek, vragen zij: "Wat is dat?" Het sterke merk is Holland en al snel wordt de rest van de Randstad met Holland en de grote steden met Holland vereenzelvigd. De schaalgrootte is niet het enige wat geldt bij de beoordeling van de kracht van regio's. Inwonertal, economische kracht en cultuurhistorisch profiel zijn eigenlijk veel belangrijker en op deze vlakken speelt Utrecht, ook zonder andere provincies, een eigen opvallende rol. Eigenlijk zou in een eventuele opschaling dat profiel van de Utrechtse regio juist dienen te worden versterkt.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD):
Mijnheer de Voorzitter! De provincie staat weer eens ter discussie. De ene keer gaat het over het functioneren, dan gaat het weer over de omvang, de begrenzing en de volgende keer staat het bestaansrecht ter discussie. Het is een terugkerend thema, dat wij om de paar jaar op onze agenda terugzien. Wie herinnert zich niet het rapport van Wim Kok enkele jaren terug? Toen ging het over de Randstad. Een dik rapport, dat in een sneltreintempo in de onderste la verdwenen is. Dat is onvoorstelbaar. Wij hebben het nooit teruggezien. Het Huis van Thorbecke was voorlopig weer gereed. Het liberale bouwwerk bleek duurzamer dan velen dachten. In de loop der jaren zijn er wel wat kamertjes bijgebouwd, er hebben wat verbouwingen plaatsgevonden en dergelijke, maar over het algemeen bleef het gewoon zoals het was. De meesten van ons echter willen toch wel een beetje terug naar het oorspronkelijke model. Dat zou, denk ik, ook geen kwaad kunnen. Het belangrijkste verschil met voorgaande jaren in deze discussie is eigenlijk dat op dit moment deze discussie in het Regeerakkoord is opgenomen. Dat is nieuw. De ambitie is te komen tot een slagvaardiger en efficiënter bestuur en minder bestuurlijke drukte. Die ambitie deelt de VVD uiteraard. Vandaar ook de discussie over de opschaling. Echter, de VVD is wel van mening, wanneer wij deze discussie voeren over de opschaling, dat die gevoerd moet worden vanuit de inhoud, om te komen tot een oplossing. Opschaling op zichzelf is natuurlijk geen doel.

De analyse waarvan wij kennis hebben mogen nemen, toont aan hoe complex de materie is. Er wordt een viertal schaalvarianten besproken. De

eerdere pogingen om te komen tot één Randstadprovincie zijn, om het eufemistisch uit te drukken, niet echt gelukt. Ook bij de andere varianten rijst natuurlijk de vraag: wat lost het op en wat is de meerwaarde van een keuze? Het kabinet neigt tot een lichte voorkeur voor de noordvleugel, maar maakt net als onze fractie op dit moment daarin nog geen keuze. Het kabinet komt binnenkort met een beleidsoriënterende notitie. Vele vragen moeten daarin nog beantwoord worden. Is het kabinet van plan de provincies te integreren of zoeken wij het in samenwerking? Ook de instelling van een infrastructuurautoriteit is nog omgeven met vele vragen. Wat is een democratische legitimatie? Wie gaat er zo meteen over? Wie gaat het überhaupt betalen?

In het voorliggende statenvoorstel wordt onzes inziens terecht gesteld dat een keuze op dit moment nog niet aan de orde is. Wij zijn uiteraard dan ook benieuwd naar het vervolg. De inbreng in de Randstaddiscussie, welke thans hier voorligt en waarin gepoogd wordt tot een gezamenlijk gedragen oplossing te komen, kan daarom wat onze fractie betreft voorlopig op instemming rekenen.

Mevrouw FOKKER (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil beginnen met de dank uit te spreken voor het feit dat wij zo snel deze notitie hier bespreken en dat daarmee de discussie open is en dat iedereen daarin mee kan doen.

Ik begin met te verwijzen naar een van de randvoorwaarden in het stuk, uit het hart van de PvdA gegrepen. Er staat: "Het kabinet signaleert vraagstukken in de Randstad. Dat wordt vanuit de inhoud benaderd. Een mogelijke opschaling heeft alleen maar zin als die beoogde bestuurlijke vernieuwing binnen de Randstad aantoonbaar een meerwaarde biedt, die de aanpak van vraagstukken in de individuele Randstadprovincies te boven gaat." Wat ons betreft, en dat hebben wij altijd gezegd, moeten wij deze discussie vanuit de problemen benaderen. Wat nu wel een risico is in deze discussie, is dat die versmald wordt tot die van de infrastructuur. Als je aan het eind van het stuk kijkt, dan zie je dat het gaat over de aanpak. Wat ons betreft zou dat wat te beperkt zijn. Onze fractie heeft steeds gepleit voor een ov-autoriteit in de Randstad. Dat zou wat ons betreft dan ook de insteek van deze discussie moeten zijn. De andere thema's die van belang zijn in deze discussie

sie, staan ook in het stuk. Dat zijn de thema's uit Utrecht 2040. Wij willen in deze discussie namelijk ook maatschappelijk draagvlak. Dat is ook een van de overwegingen en dat gaat echt verder dan alleen de infrastructuurdiscussie, want dan hebben wij het ook over wonen, vernieuwing van de kenniseconomie, kortom, de zes thema's die in het stuk staan. Die thema's zijn voor de provincie gewoon te groot om alleen op te lossen. Daarom willen wij nu nog geen keuze maken in de variant die het moet zijn. Anders zetten wij, denk ik, een stap te ver. Wij willen gewoon een goede oplossing voor deze problemen. Twee opmerkingen daarbij. Er wordt natuurlijk vaak gezegd: dan komt het allemaal te ver van de burger af te staan. Ik denk dat wij tegenwoordig heel veel middelen hebben om de burger erbij betrokken te houden. Ik bedoel: wij voeren ook de discussie over de participatie. Er zijn heel veel manieren om de burger bij zijn eigen omgeving te betrekken met de nieuwe digitalisering en alle mediamogelijkheden die wij hebben. Wat mij tot slot aansprak: de discussie over de waterschappen wordt, wat ons betreft, verder gevoerd en wordt niet nu afgedaan voor de toekomst.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Deze discussie over opschaling van de Randstadprovincies hebben wij eigenlijk al een beetje gevoerd in een geheime bijeenkomst een paar weken geleden aan de hand van een geheim stuk. Ik ben blij dat wij nu in het openbaar onze posities duidelijk kunnen maken, maar ik vraag mij wel af wat de status is van de voorstellen, die wel in het geheime stuk stonden, maar niet meer in het openbare stuk, over de visie van Gedeputeerde Staten over deze opschaling. Kortom, wat wordt de inzet van Gedeputeerde Staten bij de lobby en wat is ons besluit van vandaag hierover in dat licht waard?

Wat is nu het belangrijkste probleem met de huidige schaal van de Randstadprovincies? De meesten hoor ik zeggen dat wij concurrerder moeten zijn met andere economische regio's in Europa, maar de Randstad doet het al ontzettend goed. Zo goed, dat wij ruimte te kort komen voor iedereen die hier wil wonen, werken en recreëren. Wat de SP betreft, is de afstand tot de burger, de democratische controle op en de betrokkenheid bij de provinciale politiek het grootste probleem.

Daarom vinden wij al heel lang dat de huidige provincies opgeheven moeten worden in ruil voor kleinere streekprovincies, zodat volksvertegenwoordigers en burgers elkaar beter kunnen vinden, zodat wij onze bewoners ten dienste kunnen zijn en waarmee wij mee aandacht hebben voor het ondersteunen van kleine gemeenten.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Hoor ik de fractie van de SP pleiten voor een grootschalige gemeentelijke herindeling?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Nee, juist niet.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dus de heer Bersch wil én gemeenten én kleinere provincies handhaven én hij wil de bestuurlijke drukte weghalen?

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Jazeker.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is het kwadrateren van een cirkel, volgens mij. Ik wens hem veel succes.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Dat is inderdaad wat wij willen. Wat betreft die bestuurlijke drukte: je kunt met samenwerking natuurlijk heel veel oplossen, wat helemaal niet beter wordt op het moment dat je het allemaal maar bij elkaar voegt. Daar komt het uiteindelijk op neer. De schaal in relatie tot de burger is voor ons heel belangrijk.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! De notitie die voor ons ligt en de stappen die men voorstelt de komende maanden te doen, hebben onze instemming. Wij vinden het een goed verhaal. Wat ons betreft zou een aantal zaken scherper geformuleerd mogen worden, maar duidelijk is in elk geval dat de discussie in deze Staten over de toekomst van het middenbestuur onomkeerbaar gestart is. Waardering hebben wij ook voor de werkwijze van het college voor de wijze waarop zij ons als Staten betrokken hebben bij de ontwikkeling van het denken. Wij zijn het ermee eens dat het niet alleen om een structuurdiscussie zou moeten gaan, maar wel om de inhoud. Dan

moeten wij ook – en dat is een kritiekpunt – enige afstand houden tot de algemene discussie over de staatsinrichting van Nederland, zoals deze wordt aangesneden in paragraaf 4.3. Wij zijn het eens met de vragen die gesteld worden ten aanzien van de infra-autoriteit, maar wij zouden liever meer nadruk willen leggen op een democratische inbedding en legitimiteit in plaats van de zoveelste bestuurlijke hulpstructuur. Ik denk dat wij daarin helder moeten zijn.

Wij zijn het ermee eens dat schaalvergroting niet altijd de oplossing is, maar wel tegen de achtergrond dat iedere schaal, hoe je die ook definieert, een fatsoenlijke, democratische en bestuurlijke inbedding dient te hebben.

Wij zijn het eens met wat wij moeten vaststellen, en dat gebeurt uitstekend in de notitie: wat zijn onze kernwaarden, wat willen wij behouden? Wij moeten de Europese ontwikkeling – wij hebben daarop al eerder gewezen – even goed als kader nemen voor onze toekomst. Alleen vanuit onszelf redeneren is echt onvoldoende.

Utrecht behoort tot de topregio's in Europa en is onlosmakelijk verbonden met de ontwikkelingen in Europa, al dan niet in combinatie met de noordvleugel of andere delen van Nederland. Hoe verweven dat wel niet is, bleek onlangs nog eens met het verschenen Regional Competitive Index 2010 van de Europese Commissie. Die is gebaseerd op indicatoren, zoals het functioneren van de arbeidsmarkt, de concurrentiekracht van bedrijven en het niveau van onderzoek en hoger, lager en middelbaar onderwijs. Daarin staat Utrecht gewoon bovenaan, gevolgd door regio's als Kopenhagen, Stockholm, Londen en Parijs. In Nederland staan in deze top-10, waarbij 271 regio's in Europa zijn vergeleken, ook Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant.

De economische kracht van Nederland wordt momenteel gevormd door het gebied rond Rotterdam en de as Amsterdam, Utrecht en noordwest-Brabant. De laatste wordt ook wel de A2-kennisas genoemd. Dat kwam ook bij de conferentie over 2040, die er onlangs was, nog een keer ter sprake. Wij kunnen natuurlijk denken dat het vanzelf zo blijft, maar willen wij onze intrinsieke ambities over wat wij belangrijk vinden en wie wij willen zijn, zoals verwoord in de notitie, ook kunnen

waarmaken, dan zullen wij er niet alleen verschrikkelijk hard voor moeten werken, maar dan zullen wij ook bereid moeten zijn om ons bestuurlijk aan te passen om de onderliggende ontwikkelingen op economisch, sociaal en cultureel vlak duurzaam te verankeren.

Tot slot. Sommigen weten dat ik historicus van huis uit ben en ik geniet altijd van de kleine historische inbedding van beleid. Terecht verwijst de notitie naar de Stichtse Landbrief uit 1375, maar die verwijzing zou wat ons betreft wat meer kunnen worden uitgewerkt en gebruikt kunnen worden om aan te geven dat aanpassen van bestuurlijke organisaties bij tijd en wijle essentieel is om economische en sociale ontwikkelingen mogelijk te maken en bij de tijd te blijven. De Landbrief start met “Wij en onze opvolgers zullen eenieder recht doen”. Dat komt in ons huidige taalgebruik neer op niet alleen recht doen, maar ook kansen geven. Met de Landbrief werd naar de toekomst gekeken, omdat de regio al op economisch en sociaal vlak in ontwikkeling was, getuige de vele stadsrechten die al waren vergeven; grotendeels trouwens door dezelfde bisschop van Utrecht. Ik wil maar noemen dat Montfoort in 1375 al een halve eeuw stadsrechten had, IJsselstein en Wijk bij Duurstede al zo'n driekwart eeuw, Oudewater en Amersfoort al meer dan een eeuw en Utrecht-stad tweeëneenhalve eeuw. Op Stavoren na, dat viel mij op toen ik dat nazocht, want dat is de oudste stad met de oudste stadsrechten in Nederland. De bestuurlijke hervorming die besloten ligt in de Stichtse Landbrief maakte verdere ontwikkelingen mogelijk, die in feite al gaande waren en waarmee ook dit deel van Europa zich kon voorbereiden op een nieuw tijdperk, al kon men dit laatste pas later vaststellen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Nugteren zegt dat aanpassingen van een gebied zouden moeten plaatsvinden op basis van bijvoorbeeld economische ontwikkelingen. Mag ik daaruit afleiden dat de heer Nugteren de gedachte heeft dat de indeling van de provincie Utrecht onlogisch is en dat dit belemmerend zou werken op economisch terrein? Op welke wijze ziet de heer Nugteren deze belemmeringen?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter!

Ik noemde dat een van de twee grote economische motoren momenteel ligt in de as Eindhoven-Amsterdam-Utrecht. Dat gaat over drie provincies met alle bijkomende belemmeringen die er zijn op bestuurlijk vlak. Het zou veel beter zijn dat tot een of twee provincies of gebieden terug te brengen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! De heer Nugteren ziet belemmeringen op bestuurlijk vlak. Kan hij concretiseren wat een grotere gebiedsindeling zou betekenen voor de economische ontwikkeling?

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik de vergelijking maken met de discussie die hier ook wel eens wordt gevoerd over het aanleggen van bedrijventerreinen in twee aan elkaar liggende gemeenten.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Het is voor mij inderdaad heel helder dat je daarin samenwerking zoekt.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dat betreft niet alleen samenwerking, maar ook een zekere afstemming van: dat wel en dat niet. Dat geldt hier ook.

Mevrouw DIK (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Reeds lang wordt er gesproken over bestuurlijke opschaling in de Randstad. Vele commissies – “Kok” hoorde ik net al – en even zovele analyses en rapporten geven adviezen over de toekomst van de Randstad. En, laten wij eerlijk zijn, de bestuurlijke drukte, juist in dit deel van Nederland, is groot en vraagt om een oplossing. Het is daarom niet verbazingwekkend dat de nieuwe regering hierover uitspraken doet in het Regeerakkoord. Zoals de ChristenUnie bij de begrotingsbehandeling al heeft opgemerkt, zijn wij bereid de discussie daarover te voeren. Onze fractie heeft destijds, net als andere fracties in deze Staten, het college van GS verzocht met een notitie te komen, zodat wij met elkaar deze discussie kunnen aangaan. Onze fractie wil haar complimenten uitspreken aan Gedeputeerde Staten dat zij dit traject zo voortvarend hebben ingezet; een traject om samen met Provinciale Staten te komen tot een standpuntbepaling in het overleg met andere provincies en richting het Rijk. Immers, het is beter te

participeren in het overleg en op die manier mede de uitkomst te bepalen dan te reageren op ingenomen standpunten, die zich moeilijk laten wijzigen.

De notitie die het college van GS heeft geschreven, “Je gaat erover of niet”, is helder. Wij herkennen in deze notitie een aantal punten dat wij hebben meegegeven tijdens de statenvergadering van 25 oktober 2010. Een mogelijk bestuurlijke opschaling in de Randstad mag geen doel op zich zijn, maar moet aantoonbaar meerwaarde hebben ten opzichte van de aanpak van vraagstukken door de provincies afzonderlijk. Anders gezegd: niet de structuur, maar de inhoud is leidend.

In de notitie verwijst het college naar onze ambities en kernwaarden, zoals vastgelegd in het Profiel Provincies en Utrecht2040. De ChristenUnie is het daarmee van harte eens. Eerst de inhoud en dan de bestuurlijke organisatie. Daarbij valt ons op dat de notitie enigszins op twee gedachten hinkt. Enerzijds wordt verwezen naar de inhoud, als vertrekpunt om de discussie te voeren. Tegelijkertijd wordt opgemerkt dat bestuurlijke opschaling kan resulteren in versnelde en betere besluitvorming, het verminderen van bestuurlijke drukte en hoge kostenbesparingen. Wat de ChristenUnie betreft, gaan wij niet te snel conclusies trekken en wordt dit de komende periode allemaal nog onderzocht.

Als het gaat om de toekomstige schaal zien wij een dilemma. Vanuit Europees perspectief gezien lijkt de Randstadprovincie het meest voor de hand liggend. Vanuit het perspectief van burgers en gemeenten is een noordvleugelprovincie wellicht een te grote schaal. In de notitie wordt hierover, wat de ChristenUnie betreft, nogal makkelijk gesproken. Door burgerparticipatie en actief kernenbeleid voor gemeenten zou opschaling geen probleem zijn. Het is echter niet ondenkbaar dat wanneer de provincie op grotere afstand komt te staan, gemeenten meer dan nu zullen samenwerken in allerlei constructies die niet democratisch gelegitimeerd zijn. Dat draagt natuurlijk niet bij aan het verminderen van bestuurlijke drukte. Daarom pleit de ChristenUnie ervoor ook de positie van gemeenten nadrukkelijk in het oog te houden bij de discussie over de bestuurlijke organisatie in de Randstad.

Een ander belangrijk punt voor de ChristenUnie betreft de identiteit, waaraan ook al is gerefereerd door de fractie van het CDA. De provincie Utrecht heeft een logische interne samenhang en heeft veel landschappelijke kwaliteiten. Wij hechten eraan dit overeind te houden. Wij kunnen ons aansluiten bij de vraag van de fractie van het CDA over de visie van het college en hoe wij dat gaan doen.

Daarnaast vragen wij het college om als randvoorwaarde in het proces mee te nemen een uiterste terughoudend met het knippen en plakken van provinciegrenzen. De andere randvoorwaarden die nu in de notitie zijn opgenomen, zoals de herverdeling van het Provinciefonds en de verwijzing naar het Profiel Provincies, zijn wat ons betreft uiteraard akkoord.

Over de nieuwe infrastructuurautoriteit hebben wij dezelfde zorgen als het college. Wat de ChristenUnie betreft is een ov-autoriteit voor de Randstad zeer goed voorstelbaar, maar gaat een infrastructuurautoriteit een stap te ver. Het betreft een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke regiovoering door provincies. Bovendien neemt met zo'n autoriteit de bestuurlijke drukte alleen maar weer toe.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! De regering Rutte heeft het voornemen om in het voorjaar van 2011 een grote schoonmaak in het Huis van Thorbecke te houden of beter gezegd: een grote verbouwing te doen. Om in deze beeldspraak te blijven: mogelijke verbouwplannen zullen worden gepresenteerd, een voorstel tot opschaling van het provinciaal bestuur in de Randstad, afschaffing van bestuurlijke hulpconstructies als de Wgr-plus. Helaas liggen er ook minder logische vernieuwingen op het bureau van de aanneemer: de vorming van een infrastructuurautoriteit. Dit is slechts een greep. Even los van hoe eenieder vindt dat het eindresultaat eruit moet zien: dát er wat moet gebeuren, is iets waarover de meeste partijen het wel eens zijn. De negentiende-eeuwse inrichting voldoet niet meer aan de beleidsvraagstukken van nu. Wat D66 betreft, wordt het Huis van Thorbecke ordentelijk verbouwd. Om te beginnen gaan alle niet-democratische aanbouwingen, de Wgr-plus-constructies die in de loop der tijd zijn ontstaan, gesloopt worden. Vervolgens zullen er wat ons betreft, nog heel wat slagen moeten

plaatsvinden om zo een modern in de tijdgeest passend nieuw huis te krijgen. D66 kiest voor een middenbestuur met kerntaken op ruimtelijk economisch domein. De provincie moet zich presenteren en profileren als een effectieve en efficiënte bestuurslaag tussen sterke gemeenten en een betrouwbare en decentraliserende overheid. Voor een mogelijke opschaling gelden voor ons de volgende randvoorwaarden:

- *Een Randstadprovincie mag niet tot uitwoning van de democratische controle leiden.*
- *De totstandkoming van een Randstadprovincie staat en valt met uiteindelijk de opschaling van alle provincies, omdat Nederland anders in onbalans geraakt. Fasering in tijd moet evenwel mogelijk zijn.*

Opschaling van gemeenten is ons inziens noodzakelijk met het oog op voortgaande decentralisatie van taken. Denk bijvoorbeeld aan de jeugdzorg, de efficiencykorting en de daling van het Gemeentefonds.

Functionaliteit, effectiviteit en op te lossen problematiek dienen leidend te zijn. De Randstadprovincie is geen simpele optelsom van de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. En het tegelijkertijd opschalen van gemeenten en het afbreken en voorkomen van bestuurlijke hulpstructuren, zoals een Bestuur Regio Utrecht, een Wgr-plusgebied of een Randstadinfrastructuurautoriteit. Een goed evenwicht tussen omvang en taken van beide bestuurslagen moet bewaard worden om te voorkomen dat taken, bevoegdheden en uitvoeringsinstrumenten in disbalans raken. Zo kan een bestuurlijke herinrichting van Nederland tot een democratisch, efficiënt en effectief systeem ontstaan.

Wij constateren dat onze visie voldoende terugkomt in de redeneerlijn van de voorliggende notitie. Wij onderschrijven het uitgangspunt: eerst de inhoud, de structuur is volgend. Dat laat de provincie Utrecht in deze aangescherpte notitie zelf zien en daarom kunnen wij ermee instemmen. Tot slot. Het is goed dat in deze notitie wordt opgemerkt dat een verlies aan identiteit bij opschaling in principe geen zorg hoeft te zijn, want ook D66 vindt dat een bestuurlijke wijziging nog geen cultuurwijziging in de zin van identiteitsverlies hoeft te betekenen. Een veelgehoorde angst.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD):
Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor mevrouw Versteeg spreken over opschaling van alle provincies om onze waarden te behouden. Heeft zij er gedachten bij hoe dat eruit gaat zien?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Niet om onze waarden te behouden, maar om te voorkomen dat Nederland als bestuurlijk systeem in disbalans geraakt. Wij achten het niet wenselijk dat alleen binnen de Randstad een opschaling plaatsvindt en dat je voor de rest in Nederland de provincies houdt zoals ze nu zijn. Wij zouden ervoor pleiten dat je op termijn kiest voor een evenwichtig bestuurlijk systeem, waarbij ook andere landsdelen groter samengaan. Dat mag gefaseerd; dat is geen probleem.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Met andere woorden: als wij opschalen, dan niet alleen de Randstad, maar heel Nederland erbij betrekken?

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Dat klopt.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil beginnen met mijn waardering uit te spreken voor het voorliggende stuk en voor de actie die op dit punt in gang gezet is. Bij de algemene beschouwingen op 25 oktober heb ik geprobeerd de zorgen die binnen de SGP leven over de toekomst van de provincie en de wijze waarop de discussie daarover gevoerd zal worden, onder woorden te brengen. Ik heb toen voor een proactieve houding gepleit, ook in de bezinning op de kerntaken. Hier ligt nu een stuk voor, dat weliswaar niet helemaal insteekt op de discussie over kerntaken, maar wel degelijk op de vraag welke positie je als provincie wilt innemen. Waardering voor deze proactieve benadering. Ik vind dat een uiterst waardevolle benadering.

Wij moeten constateren dat in het Regeerakkoord sommige punten ten aanzien van de provincies erg kort door de bocht en compact zijn geformuleerd. Nu, dat heeft zo zijn charme, maar dat heeft ook wel zo zijn nadelen af en toe. Wij waren er een beetje beducht voor dat er over en bij en zonder de provincies geregeerd zou worden. Nu,

zoiets hebben wij een keer eerder meegemaakt in Utrecht. Dat is die roemruchtig Vrede van Utrecht, 1713, waarover wij allen zo enthousiast zijn. Dat was over u, zonder u en bij u. Dat zei de Franse gezant. Dat laten wij verder maar rusten, maar dit moet ons niet weer overkomen. Dat kunnen wij hopelijk op deze wijze voorkomen.

Van belang is zeker, en dat waardeer ik ook, dat hierin Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten heel hecht met elkaar verbonden zijn en gezamenlijk optrekken. Gewoon met elkaar sparren is nodig om die plaats voorop de bok van de kar van de discussie te kunnen blijven innemen. Ik wil van harte oproepen om dat te doen. Dit stuk geeft voldoende aanknopingspunten om dat te blijven doen. Dat heeft dus de instemming van de SGP.

Wij delen de ambities en de kernwaarden, zoals verwoord. Ik ga er niet uitvoerig op in. Ik kan mij wel voorstellen, als onderdeel van de discussie – ik benoem het maar, omdat ik in een later stadium daarvoor waarschijnlijk niet meer de kans krijg, behalve als inspreker misschien – dat provincies insteken op het thema: wat zijn de formele provinciale taken? Dat accepteren wij en als er een stuk decentralisatie bij past, dan accepteren wij dat ook. Wij zeggen dan echter wel, dat er wel geld mee moet komen. Ik zou de discussie, ook intern, nog wel eens willen voeren in de toekomst over: moet er geld van het Rijk meekomen? Kunnen wij niet insteken op: oké, Rijk, dat regelen wij. Dat betekent dan vergroting van het provinciale belastinggebied, onder gelijktijdige inkrimping van het rijksbelastinggebied. Dat is namelijk een veel krachtiger positie die je als provincie kunt innemen. Wij zijn als provincies heel sterk afhankelijk van de financiële navelstreng die wij het Provinciefonds noemen. Daarover zou ik het nog wel eens willen hebben. Dat hoeven wij niet in dit verband te doen, maar wil je een krachtige provincie zijn, op welke schaal dan ook – daarover moeten wij ook de discussie voeren – dan heb je deze financiële voeding nodig. Daardoor kun je je bestuurlijk krachtiger positioneren. Ik geef het in overweging.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn twee belangrijke ontwikkelingen die op ons af te dreigen te komen: een ov-autoriteit en opschaling van de provincies. Laat ik beginnen met de ov-autoriteit. Onze mening hierover hangt

af van het feit of het goed democratisch ingebed is. Als er geen of onvoldoende democratische controle mogelijk is, zijn wij hier überhaupt geen voorstander van. Ov-voorzieningen vormen een dusdanig belangrijk goed voor de bevolking, dat dit niet alleen aan technocraten overgelaten kan worden. De bevolking moet er invloed op kunnen uitoefenen.

Dan de bestuurlijke opschaling. Er zijn zoveel verschillende invalshoeken en thema's en daarvan afhankelijke gebiedsindelingen te bedenken, dat ik dit een onmogelijke exercitie vind. Wij hechten er belang aan dat het bestuur niet te veel op afstand van de bewoners staat. Op pagina 5 van de notitie "Je gaat erover of niet" wordt vermeld: "De tendens in de samenleving is dat "groter" niet altijd beter hoeft te zijn." Nu moet de politiek er alleen nog achter komen.

In het document is aangegeven: de inhoud moet leidend zijn. Dit delen wij zeker. Als je überhaupt al kijkt naar een andere indeling, dan zou dat zeker leidend moeten zijn. Ik vermoed echter dat wij ook nog tot andere conclusies kunnen komen. Ik hoorde de fractie van GroenLinks zeggen dat bijvoorbeeld de economie een heel belangrijke factor kan zijn om op basis daarvan tot een andere indeling te komen, maar dan wel, zo vermoed ik, vanuit het oogpunt dat je de economie in bepaalde delen zal versterken. Ik zou er eerder voor pleiten om die delen van het land te versterken die juist nu, economisch gezien, minder positief ontwikkeld zijn in plaats van die delen te versterken die al sterk zijn. Ik zie het dus liever vanuit het totaal van het hele land dan dat wij vanuit ons eigen gebied de zaken bekijken.

Een belangrijke vraag over het document. Als je kijkt naar de analyse die is opgenomen in het document, dan komt daaruit een bepaalde conclusie naar voren, namelijk dat de noordvleugelprovincie de beste oplossing lijkt te zijn. Mijn vraag is, als dit besluit wordt aangenomen, of dit betekent dat dit de inzet van de lobby zal zijn. Dat lijkt mij tegenstrijdig met het feit dat je uitgaat van het principe dat de inhoud leidend is en dat er eigenlijk nog niet een degelijke analyse is uitgevoerd. Er is een heel bondige analyse in het document opgenomen, zo zou je kunnen zeggen, maar het is geen uitgebreide analyse. Het lijkt mij dat dat

eerst nog gedaan moet worden, voordat je nu alvast aankoerst op een bepaalde richting. Ik ben dus benieuwd hoe Gedeputeerde Staten daartegen aankijken en of dat de inzet zal zijn of niet.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! "Verbouwing van een huis": voor een architect is dat een leuk thema. Wij kunnen het hebben over het Huis van Thorbecke, maar ons eerste huis is natuurlijk de provincie zelf. Daarover hebben wij het. Wij gaan natuurlijk niet gelijk naar de bureaus kijken, van: wat kunnen wij daarmee? Als wij over de grens kijken van de kavel waarin wij zitten, dan zien wij daar in de verte Almere liggen. Rijden wij daarin, dan zien wij daar eigenlijk een totaal ander huis, gemaakt van een totaal andere mentaliteit; waar vanuit een totaal andere mentaliteit gewerkt en gewoond wordt, en dat qua toon en qua waarde anders is dan wat wij hier hebben opgebouwd. In hoeverre wil je ongelijksoortige zaken met elkaar samenvoegen? Dat kan een heel moeilijke klus zijn. Mensen zijn vanuit een andere cultuur aan iets bezig. Dus, verschillende gebieden hebben ook hun eigen doelstellingen en hebben hun eigen achtergrond.

Ik kan mij voorstellen dat je ook de vraag stelt, als je een andere bestuurlijke samenhang wilt: wat moet dit dienen? Mooi Utrecht pleit voor regio's zonder herindelingen. Dan herhaal ik maar even wat werd gezegd: een regio niet zonder u, over u en boven u. Nee, u bent zelf de actor. Het moet in deze tijd nadrukkelijk vanuit de burgers zelf komen.

Hoe gaan wij verder om met steden en met het platteland? Ik denk dat het heel belangrijk is om ook onszelf eens af te vragen: hoe hebben wij in het verleden gefunctioneerd als provincie? Als wij kijken naar Groot-Mijdrecht: dat is natuurlijk een leuke soap geweest, de herindelingen. Hoe effectief is eigenlijk dit grotere bestuurlijke geheel, dat als middenbestuur toch iets oplegt aan de burger? Ik denk dat wij in Europa toegroeien naar functionele gehelen, waarin in feite het effectief moet zijn en wij moeten afdalen naar de burgers. In die zin kan ik mij voorstellen wat door de fractie van de SP wordt gezegd: laten wij maar eens kijken in hoeverre wij die provincies kunnen laten exploderen. Tegelijkertijd hebben wij natuurlijk heel nadrukkelijke samenhangen met noordwest-Brabant,

zoals is aangegeven. Het zijn functionele ontwikkelingsgehelen en daarop moet je een bestuurlijk iets leggen, dat dat vervolgens zinvol met burgers en iedereen die er is kan vormgeven.

Drie provincies tot één maken: het lijkt mij niet goed. Ik denk dat wij gewoon eerst maar eens intensief moeten kijken: welke stukken horen bij elkaar? Noord- en Zuid-Holland horen mogelijk heel wel bij elkaar. Zij hebben namelijk een doelstelling, namelijk de Noordzeekust. Misschien gaan wij in de toekomst in zee bouwen. Dan is een sterk bestuur, dat dat gezamenlijk doet en kijkt naar wat de belangen zijn voor het achterliggende land, heel belangrijk. Utrecht, zo kan ik mij voorstellen, kan uitgroeien tot een 'Groot-Utrecht'.

Ik zie landschappelijke samenhang van Zeist tot Muiden. Voor een landschappelijke regio: van Maarssen tot Ronde Venen. Wat mij betreft mag Gouda daar gewoon bij: 'Groot-Utrecht' dus. Ook vanaf Leusden naar het zuiden, Veenendaal of wat dan ook: laten wij kijken wat bij elkaar hoort. Ik kan mij voorstellen dat daarbij de provincie een veel kleinere rol krijgt en dat regio's het met elkaar gaan oplossen. Dat gaat dan om grotere gehelen, ook in andere provincies.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Alle fracties signaleren dat het goed is hier met elkaar de discussie te voeren. Dat is een belangrijk element van het proces, waarmee wij bezig zijn. Iedereen is het erover eens, dat het een proces is dat nog maar aan de start staat en waarover nog geen eindconclusies te trekken zijn. Hoewel het natuurlijk niet zo is, dat de discussie nu begint. Wij hebben in het voorjaar al de discussie gevoerd over het Profiel Provincies, waarin wij zijn gaan nadenken over de vraag wat wij de belangrijkste elementen vinden voor onze provincie en waarin wij aan de eigen identiteit zijn gaan werken en het daarover hebben gehad. Met Utrecht 2040 zijn wij daarmee ook bezig om te kijken waar de stip op de horizon zit, wat voor provincie je wilt zijn en wat dat betekent voor allerlei partners waar wij mee werken om aan onze doelen gestalte te geven.

Het feit dat in het Regeerakkoord nu gesproken wordt over een Randstadprovincie en over een infrastructuurautoriteit en dat daarbij ook be-

paalde data genoemd zijn, hebben natuurlijk een versnelling gegeven aan die discussie. Vandaar dat wij het belangrijk vonden een stuk te creëren, waarmee wij naar de Staten toe wilden komen om te weten te komen: als het er ongeveer zo en zo uitziet, krijgen wij dan van u mandaat om met partners te gaan praten, daarmee volgende stappen te zetten en daarmee weer bij u terug te komen? Ik heb duidelijk geproefd bij alle fracties dat daarvoor mandaat is. Waar wij dan uiteindelijk op uitkomen, zullen wij met elkaar zien.

Wij hebben natuurlijk wel richting willen geven aan die discussie, want je begint niet bij nul; er zijn al allerlei samenwerkingsverbanden, die voornamelijk op economisch ruimtelijk vlak liggen. Wij hebben in ons stuk geconstateerd, dat als wij kijken naar al die samenwerkingsconstructies die wij al hebben en die over de grens heengaan, wij bijna altijd terechtkomen in die noordvleugel. Dat is de constatering die wij doen. Daarmee ligt voor de hand dat wij de discussie in die richting voeren, maar het betekent natuurlijk nog niet dat je op een nieuwe Randstadprovincie uit zult komen met de grenzen zoals wij die nu zien. Wat dat betreft, moet die discussie steeds met elkaar gevoerd worden en zal die ook steeds meer richting krijgen.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Wat zal dan de insteek van het lobbywerk zijn? Zal dat de insteek zijn dat dit de beste variant zal zijn of is het meer: de inhoud is leidend en in de discussie met het Rijk zouden wij wel eens tot een heel andere conclusie kunnen komen dan dat de noordvleugelprovincie de beste optie is?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Je begint de discussie inderdaad niet met de eindoplossing. Die begint met een aantal fundamentele vraagstukken, die zich voornamelijk in de Randstad afspelen en waarvan wij concluderen dat de besluitvorming vaak stroperig is, omdat er veel autoriteiten erover gaan. De inzet van de discussie zal dus voornamelijk zijn hoe wij een aantal grootschalige vraagstukken kunnen aanpakken op een manier die minder stroperig en meer effectief is dan dat de discussies gaan. Als wij daarvoor oplossingen vinden, kunnen wij daarvoor hoogstwaarschijnlijk op waardering rekenen bij dit kabinet, omdat het kabinet vooral op zoek is naar

oplossingen voor een aantal vraagstukken, veel meer dan het onderwerp bestuurlijke opschaling op zichzelf.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Mag ik daaruit concluderen dat het niet de inzet zal zijn om te lobbyen bij het Rijk voor de vorming van deze noordvleugelprovincie?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat zal het in eerste instantie niet zijn. Wij weten nog helemaal niet waarmee het kabinet komt in maart. Een ander doel wat wij natuurlijk ook hebben, is goed beslagen ten ijs komen op het moment dat het kabinet met voorstellen komt en niet achteraan in het verhaal te lopen, maar voorop. Het kan natuurlijk zijn dat het kabinet in maart met bepaalde voorstellen komt, die ons nopen onze route bij te sturen. Dat kan.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er zijn verschillen tussen de openbare versie en de geheime versie van het stuk "Je gaat erover of je gaat er niet over".

De VOORZITTER: Er is geen geheime versie.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Die is van tafel, begrijp ik?

De VOORZITTER: Er is geen geheime versie. Dit is het stuk waarover de discussie plaatsvindt.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! De enige inzet van de lobby is wat er nu op tafel ligt?

De VOORZITTER: De randvoorwaarden waarlangs de lobby plaatsvindt. Dat was ook de vraag van mevrouw Bodewitz. De randvoorwaarden zijn geformuleerd. Daarover gaat het vandaag.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Oké, duidelijk. Dat wilde ik weten.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik ben een beetje in verwarring. Op basis van de notitie was D66 erg blij, want de aangescherpte notitie geeft heel duidelijk aan dat wij eerst praten over de inhoud en dat daarna de structuur volgend is. Ik hoor in de beantwoording op de inter-

rupties echter twee dingen. De eerste is dat de insteek toch de noordvleugel is; daar komt de focus op. Ik hoorde de gedeputeerde een paar zinnen later zeggen, en dat is de benadering zoals wij die gelezen hebben in de notitie: hoe kunnen wij binnen die Randstad beleidsvraagstukken met elkaar oplossen? Als wij het daarover eens zijn, kunnen wij kijken wat de juiste structuur is. Ik hoop dat dit laatste de insteek richting Den Haag is. Wat ik wil meegeven, is dat wij moeten oppassen dat wij geen dubbel signaal afgeven en dat wij er naartoe gaan, met: wij focussen op de noordvleugel, alleen de inhoud is leidend. De gedeputeerde geeft in mijn beleving twee boodschappen af. Ik zou graag van haar willen horen welke insteek er in Den Haag zal plaatsvinden.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! De insteek zoals ik die verwoord heb: er is een aantal zaken dat zich boven de schaal van de provincie afspeelt. Die zaken zijn leidend in de discussie. Als wij kijken waarover het gaat, dan zien wij dat die zich voornamelijk in de noordvleugel afspeelt. Niet alleen maar, maar voornamelijk. Dat betekent dat onze eerste zoekrichting, als het gaat om het zoeken van gesprekken en gesprekspartners, die richting uit zal gaan, met als inzet: het oplossen van een aantal inhoudelijke vraagstukken.

De VOORZITTER: Mevrouw Versteeg bedoelt denk ik dat daar nog een proces voor zit, namelijk de hele herijking van taken en bevoegdheden; de randvoorwaarden zoals die onder 4.3 geformuleerd zijn. Dat moge duidelijk zijn.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Laat ik het zo zeggen: laten wij voorzichtig zijn en niet een verkeerd signaal afgeven. Wij moeten echt die inhoud leidend laten zijn. Ik snap de verleidelijkheid ervan wel, maar laten wij het echt eerst over die inhoud hebben. De gedeputeerde brengt mij nu al in verwarring. Ik had namelijk een heel ander uitgangspunt van de discussie verwacht. Dat signaal wil ik hier afgeven.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Zo'n tien jaar lang verkeert het land op een of andere manier in een bestuurlijke verwarring. Dat gaat gewoon om een herdefiniëring van de relatie

burger/gekozenen en op welk niveau je met elkaar bezig bent. Als ik het verhaal van de gedeputeerde hoor, dan vind ik het een technocratisch verhaal. Zij zoekt een structuur om een aantal grote problemen op te lossen. Wij zijn topregio nummer 1 en op een bepaalde manier functioneren wij. Wij hebben iets te exporteren. Utrecht heeft wat dat betreft een stuk traditie en wij willen dat verfijnen. Dat kan op een bepaald moment ook een uitgangspunt zijn dat wij gaan inbrengen in die hele discussie, naast dat er gewoon vervoerszaken en andere zaken zijn die opgelost moeten worden. Volgens mij moeten wij dat niet puur technocratisch doen, maar heel sterk vanuit het mensbeeld. Wij zijn er voor de burger en hoe gaan wij daarmee om?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat wij het met elkaar eens zijn. Het moet niet per se om die opschaling gaan. Het moet ook om onze eigen identiteit gaan. Er is nu eenmaal een aantal vraagstukken, waarbij wij niet een nieuwe structuur zoeken in de zin van: wij zijn een opgeschaalde provincie. Wél een structuur, waarin wij beter met elkaar zaken kunnen doen. Daar gaat het om. Dat is niet zozeer technocratisch als wel heel inhoudelijk en het zoeken naar een oplossing voor problemen. Ik loop de vragen even langs, die door de fracties zijn gesteld. Het CDA zegt: lukt snoeien niet, dan ook niet planten. Dat lijkt mij een advies dat wij bovenaan neer kunnen zetten. Je moet inderdaad erg oppassen met het creëren van nieuwe structuren in de hoop oude structuren op te kunnen lossen en vervolgens de rest bij het oude te laten. Dat staat ons natuurlijk ook voor de geest. Het moet tot meer efficiency komen en niet tot meer structuren. De waterschappen niet opgeven: in het stuk is al aangegeven dat wij de discussie van nu, niet met de discussie over de waterschappen gaan 'bevullen'. Op dit moment is dat namelijk niet constructief. Dat betekent niet dat Profiel Provincies ons nog steeds voor de geest staat, waarin wij gezegd hebben dat als je echt iets wilt opruimen, het verstandig zou zijn. Op dit moment is dat in deze discussie niet zo'n vooropstaand punt.

Hoe behouden wij onze kernkwaliteiten? Ja, dan gaat het inderdaad over de vraag wat je voor-

stelt bij de hele identiteitsdiscussie. Mevrouw Dik wees er ook al op. Het is iets wat wij in de loop van het proces steeds beter moeten kunnen formuleren: wat is nu dat Utrechtse? Wij hebben er allemaal wel een gevoel bij, maar wat willen wij vasthouden, wat willen wij inbrengen, ook in nieuwe situaties. Ik denk dat de verschillende fracties daarin een goede rol zullen spelen. Opschaling is niet alles, werd gezegd. Vandaar dat wij als college hebben gezegd dat dat niet ons uitgangspunt moet zijn. Het kan echter wel de conclusie zijn en daarvoor willen wij openstaan. De fractie van de VVD zegt: nog geen keuze voor een variant maken. Dat doen wij niet, maar tegelijkertijd constateren wij in het stuk dat in een bepaalde variant wel de meeste vraagstukken te concentreren zijn. Dat betekent dat de inzet van de discussies die wij gaan voeren in een bepaalde richting gaan, zonder dat wij zeggen wat uiteindelijk de nieuwe Randstadprovincie wordt en hoe die eruit zal gaan zien. In die zin moeten wij ook andere varianten openhouden als die tot meer oplossingen leiden van het probleem waarvoor wij staan.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wat is nu werkelijk de inzet van de gedeputeerde? Gaat zij met een open mind naar Den Haag of gaat zij met een lichte voorkeur voor iets naar Den Haag? Deze vraag is al meerdere malen aan de orde gekomen, maar het antwoord komt er niet echt uit. Ik mag de gedeputeerde toch verzoeken duidelijk te zeggen of zij met een open mind naar Den Haag gaat of met een bepaalde voorkeur.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan met een open mind naar Den Haag. Dat betekent dat wij nog niet met een eindoplossing komen. Zoals ik echter gezegd heb, denken wij wel in een bepaalde richting. Daarvan spreekt ook het stuk.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Als ik mag adviseren, zou ik voorzichtig zijn met alvast in een bepaalde richting te gaan denken.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat steeds om hetzelfde punt:

wij denken niet in een bepaalde oplossing, maar wij zien dat nogal wat discussies zich op een bepaalde plek afspelen. Dat is wat wij in het stuk constateren. Nu, wij gaan vanuit de vraagstukken die zich daar afspelen de discussie aan om te kijken of wij mogelijkheden zien om een efficiënter bestuur op die vraagstukken te krijgen.

Mevrouw FOKKER (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil even iets tegen de heer Barneveld Binkhuysen zeggen. Wij kunnen natuurlijk niet helemaal blanco deze discussie ingaan. Dat vraagt hij wel van de gedeputeerde. Wij hebben er al zoveel over gesproken, dat er al bepaalde lijnen zijn. Ik heb in mijn bijdrage gezegd dat wij nog geen keuze maken in de varianten die er liggen, maar dat is wel – daar kunnen wij niet omheen – het kader waarmee wij dit college op pad gaan sturen.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het zou mijn voorkeur niet hebben, want bij monde van de heer Donner is al aangegeven dat de overheid een voorkeur voor de noordvleugel heeft. Daarin hoeven wij echter niet gelijk mee te gaan. Ik zou eerder wat terughoudendheid betrachten, maar dat is de keuze van de VVD.

De VOORZITTER: Ik aarzel een beetje, omdat ik als voorzitter van uw Staten, de discussie aanhorend, vind dat u veel te veel bij die opschaling blijft staan. De hele notitie is anders opgebouwd, namelijk: wij zeggen dat er eerst een aantal randvoorwaarden is waaraan moet worden voldaan. Als dan opschaling aan de orde is en als daarvan de meerwaarde wordt aangetoond, kom je tot een aantal varianten, dat afhankelijk van die randvoorwaarden, dan besproken wordt.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Dat ben ik met u eens, maar de gedeputeerde zegt zelf dat de opschaling, de noordvleugel, ...

De VOORZITTER: Dat gaat alleen over de opschaling als je daar al inzit, maar daar is een heel stuk aan voorafgaand. Ik denk dat daarover de misverstanden ontstaan.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de

Voorzitter! Misschien is het goed dat nog een keer uit te spreken. Ik heb het niet over opschaling als ik zeg dat een aantal vraagstukken zich in een bepaalde regio afspeelt. Daarvan spreekt het stuk dan ook als wij het hebben over de NV Utrecht, over een aantal inhoudelijke vervoersproblematieken of over economische vraagstukken: dan zitten wij steeds met dezelfde partners aan tafel. Dat is wat wij in het stuk constateren. Wij vragen ons af of dat iets betekent voor inhoudelijke oplossingen, die er soms te vinden zijn voor complexe discussies. Over meer spreekt het stuk zich niet uit. Dat geeft natuurlijk een bepaalde richting aan de discussie.

De heer BUITING (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Als ondersteuning van wat hier gewisseld wordt, het volgende. Ik denk dat het belangrijkste is de inhoud, als vertrekpunt, te nemen. Ik vind dat je daarin wel de regionale diversificatie in de Randstad als uitgangspunt mag nemen, anders is er geen inhoud. Ik denk dat wij hier al vaker geconstateerd hebben dat die noordvleugel voor ons een grotere relevantie heeft dan andere delen van de Randstad. Vandaar mijn impliciete inbreng van zo-even: probeer niet direct alleen in termen van opschaling te denken, maar probeer te denken aan fasering of samenwerkingen vanuit die inhoud. Dan kristalliseert zich uiteindelijk wel een vorm daaruit.

Mevrouw VERSTEEG (D66): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een vraag, bijna een vraag van orde. Omdat ik in verwarring dreig te raken en mij aansluit bij vragen van collega Van Barneveld Binkhuysen. Gaan wij straks stemmen over dit stuk met de besluiten daarbij? De mondelinge toelichting, die geen toezegging is, brengt mij in verwarring, omdat ik het document anders lees. Mag ik die buiten beschouwing laten? Zo niet, dan ga ik een stemverklaring afleggen. Ook als de gedeputeerde zegt dat dit het stuk is dat voorligt, dan ik waar ik aan toe ben. Ik wil graag duidelijkheid van de gedeputeerde, want ik weet in dezen niet wat wij moeten doen.

De VOORZITTER: De stemming gaat straks over de besluiten die in het stuk staan. Dat is leidend.

De heer BARNEVELD BINKHUYSEN (VVD): Mijn-

heer de Voorzitter! Ik heb nog een vraag aan de gedeputeerde. Die beleidsoriënterende notitie zal voor de komende statenverkiezingen het licht zien. Heeft zij enig idee hoe zich die verhoudt tot de inbreng van de provincies? De termijn lijkt mij nogal kort. Ik krijg bijna het gevoel dat die notitie er al ligt en dat wij er nog wat aan kunnen schaven. Misschien kan zij daar enig licht in brengen?

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij voeren de discussie, zoals wij die hier in de stukken voorgesteld hebben. Daarmee zijn andere provincies op dit moment ook bezig. Wij hopen wel dat wij in die paar maanden – het is natuurlijk maar een heel korte tijd – daarin onderling stappen kunnen maken. Tegelijkertijd verwachten wij inderdaad in maart dat de discussienotitie van dit kabinet er gaat komen. Wij hopen voor die tijd gezamenlijk het kabinet daarover te kunnen spreken.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil enige verduidelijking vragen over besluitpunt 1. Ik lees daar: “De provincie Utrecht levert een actieve bijdrage aan de ambities die het kabinet heeft geformuleerd in het Regeerakkoord over de bestuurlijke organisatie in Nederland en de Randstad in het bijzonder”. In dat Regeerakkoord staat, in mijn eigen woorden: wij willen opschaling van de Randstadprovincies. Als ik echter luister naar de woorden van de gedeputeerde, zou ik het besluit anders moeten interpreteren, omdat mij die in tegenspraak lijken te zijn met wat er staat.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Er staat dat wij mandaat vragen van de Staten om met partners de discussie te kunnen gaan voeren.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er staat: “Wij leveren een bijdrage aan de ambities van het kabinet”. Die ambities van het kabinet zijn: opschaling van de Randstadprovincie.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, wij leveren een bijdrage in de discussie.

De VOORZITTER: Ook hier geldt dat u daarstraks uw betoog begon met het woord “opschaling”.

Ik vind als voorzitter dat ik even moet ingrijpen. Wij moeten die discussie heel zuiver voeren, want de ambitie van het kabinet gaat inderdaad over opschaling binnen de Randstad, maar primair daaraan voorafgaand ligt het Regeerakkoord, dat uitgaat van minder bestuurlijke drukte, een beter bestuur voor minder geld, een democratisch bestuur, het opheffen van de Wgr, enzovoort. Dat zijn allemaal zaken die eerst aan de orde komen, die randvoorwaardelijk in deze notitie zijn gesteld om tot die opschalingsdiscussie te komen. Ik denk dat wij die volgorde steeds goed moeten waarborgen. Dat staat ook in deze notitie. Anders zou het alleen maar gaan over opschalen en dan zou het alleen maar gaan over herindeling. Daarover gaat het in deze notitie niet. Het gaat over een fundamentele herijking van taken en bevoegdheden van de overheden; een democratischer, slagvaardiger en efficiënter bestuur voor minder geld. Dat is het doel. Dat staat ook in het Profiel Provincies.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Uw woorden zijn ontzettend helder. Ik ben ook helemaal voor die zuivere discussie. Waarom ik echter die verduidelijking vraag, is omdat letterlijk in het Regeerakkoord staat: “de opschaling van de Randstadprovincies”. Daarnaast lijkt het te verwijzen. Maar goed, ik begrijp uw woorden en die neem ik mee in het besluit.

Mevrouw HAAK (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik denk dat het goed is te constateren dat het kabinet nog alle ruimte laat om als partijen een invulling te vinden in de opmerkingen die in het Regeerakkoord gemaakt zijn. Dat is hier door meerderen opgemerkt. Vandaar onze voortvarendheid in de discussie. Het moment is er nu om zelf stappen te nemen, voordat de coalitie met voorstellen komt.

Volgens mij heb ik hiermee alle opmerkingen wel doorlopen. De heer Bisschop heeft nog een aantal waardevolle opmerkingen gemaakt, waarvan ook hijzelf zegt: neem die mee. Dat ging met name over decentralisatie en over de vraag of je het belastinggebied niet meer ter discussie zou moeten stellen en over de vraag of er wel of niet geld mee zal komen. Ik kan mij voorstellen dat wij dat op een ander moment nog een keer goed bespreken.

De VOORZITTER: Zijn er vragen in tweede termijn

van de kant van de Staten? Dat is niet het geval. Ik sluit de beraadslagingen. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 18.20 uur tot 18.31 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

Stemverklaringen.

De heer BERSCH (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben bij drie punten een stemverklaring.

De NV Ontwikkelingsmaatschappij. Daarbij staat foutief dat wij gaan voorstemmen. Ik heb in de commissie gezegd dat wij dit zullen afdoen met een stemverklaring. Dat doe ik bij dezen. Wij steunen het doel van de N.V. Ontwikkelingsmaatschappij om zuinig om te gaan met ruimte, maar door steeds meer belastinggeld te steken in het renoveren van privé-eigendom wordt het voor bedrijven niet noodzakelijker om zelf zorgvuldiger en creatiever met de schaarse ruimte om te gaan. Daarom gaat dit ons een stap te ver. Wij stemmen tegen dit voorstel.

Bij de Kadernota Ruimte wil ik opmerken dat wij voor het voorstel stemmen, maar wij stemmen niet in met de formulering die ruimte laat voor extra bedrijventerreinen en ook niet met de elastische rode contouren.

Bij het onderwerp Randstadprovincies zullen wij tegenstemmen. De analyse van de problemen leidt te veel toe naar opschaling in de Randstad. Wij hebben een andere analyse en stemmen dus tegen het voorstel.

De heer NUGTEREN (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij zullen voor agendapunt 7, de ruimtelijke structuurvisie, stemmen met de aantekening niet ingestemd te hebben met besluitpunt 1a. Wij stemmen er niet mee in dat de EHS, gezien de smallere basis waarop deze nu wordt uitgevoerd, in 2018 zal zijn beëindigd.

Ten aanzien van punt 10, het statenvoorstel vrijstelling voor verkiezingsborden, hebben wij begrepen dat is toegezegd dat er op 7 februari, bij de bespreking van de verordening, formaten voor de borden genoemd zullen worden. Als dat naar ons idee allemaal netjes geregeld is, stemmen wij voor. Wij willen er nu echter niet op vooruitlopen. Wij stemmen daarom nu tegen het voorstel.

Agendapunt 12, A12 Salto. Ondanks alle waardering die wij hebben voor de prettige en zakelijke wijze waarop de gedeputeerde het voorstel verdedigd heeft, hebben wij altijd een enorm bezwaar gehad tegen deze oplossing. Ik moet bekennen dat ons bezwaar nog niet helemaal is weggenomen. Wij zijn tegen het voorstel.

De heer DE VRIES (D66): Mijnheer de Voorzitter! Bij agendapunt 7, waar wij voor zullen stemmen, volg ik de stemverklaring van de fractie GroenLinks.

Bij agendapunt 10, de beroemde borden, zullen wij voorstemmen met een oproep aan boeren en buitenlui om tegen een nader te bepalen vergoeding ook D66-verkiezingsborden te mogen plaatsen. (Hilariteit.)

Bij agendapunt 12, MER A12 Salto, zullen wij voorstemmen vanwege de toezeggingen van Gedeputeerde Staten op voor D66 belangrijke randvoorwaarden, te weten de leefbaarheidsmaatregelen en geen opwaardering van de N410.

Bij agendapunt 14, de Randstaddiscussie, stemt de fractie van D66 in met de voorliggende besluiten 1 tot en met 5, met de nadruk op punt 4, zodat níet voorgesorteerd wordt op een mogelijke bestuurlijke schaalvariant.

Mevrouw BODEWITZ (PvdD): Mijnheer de Voorzitter! Bij agendapunt 7 hebben wij dezelfde stemverklaring als de fractie van GroenLinks wat betreft de EHS.

Wij zouden het onderdeel willen uitzonderen over de grootschalige uitbreidingslocaties woningbouw uit de Ontwikkelingsvisie NV Utrecht.

Agendapunt 14: wij vrezen dat de lobby te veel aankoerst op opschaling. De gedeputeerde heeft deze zorgen nog niet weggenomen. Wij stemmen tegen het voorstel.

De heer SNYDERS (MU): Mijnheer de Voorzitter! Wij gaan tegen het statenvoorstel provinciale ruimtelijke structuurvisie stemmen. De transformatie van stad en landschappelijk gebied willen wij eigenlijk met een trendbreuk anders insteken. Wat betreft voorstel 10 over de vrijstelling van verkiezingsborden zouden wij dat, als wij dat in het landschap als carnaval willen, voor alle fracties moeten regelen. Misschien zouden wij als provincie gewoon een aantal plekken moeten aan-

wijzen waar dat kan. Nu krijg je een onevenredige wedloop met rare accenten hier en daar en is het afhankelijk van de grondeigenaar die daartoe wel of niet bereid is. Dat vind ik gewoon jammer. Wij stemmen tegen.

Agendapunt 12, de MER A12 Salto: in de discussie is het al naar voren gekomen, maar ik vind dat Bunnik echt onevenredig te zwaar onder druk komt te staan met al dat verkeer, dat lawaai en andere zaken. Het is ook nog niet zeker dat het doel zal worden gehaald. Wij stemmen tegen.

Ik ben heel blij dat de Randstaddiscussie gevoerd wordt, maar als het gaat om de bestuurlijke transformatie en de vraag welke gremia wij gaan optuigen, dan hebben wij een andere insteek. Wij zijn dus tegen.

Stemmingen.

De VOORZITTER: Aan de orde is agendapunt 6, het statenvoorstel normenkader rechtmatigheid 2010. Dit is een sterstuk.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS2010BEM20.

De VOORZITTER: Agendapunt 7, het statenvoorstel ruimtelijke visie.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS-2010RGW23, met de aantekening dat de fractie van Mooi Utrecht geacht wordt tegengestemd te hebben en met inachtneming van de stemverklaringen van de fracties de SP, GroenLinks, D66 en de PvdD.

De VOORZITTER: Agendapunt 8, statenvoorstel voorfinanciering werkzaamheden 2011-2012 vliegbasis Soesterberg is een sterstuk.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS2010RGW24.

De VOORZITTER: Aan de orde is agendapunt 9, het statenvoorstel vaststelling van de (digitale) partiële provinciale ruimtelijke structuurvisie Vogelzang. Dit is een sterstuk.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS2010RGW25.

De VOORZITTER: Dan het statenvoorstel over de vrijstelling voor verkiezingsborden.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS-2010RWG26, met de aantekening dat de fracties van GroenLinks, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden tegengestemd te hebben en met inachtneming van de stemverklaring van de fractie van D66.

De VOORZITTER: Agendapunt 11, statenvoorstel oprichting NV Ontwikkelingsmaatschappij. Dit is een sterstuk.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS2010MME16, met de aantekening dat de fractie van de SP geacht wordt tegengestemd te hebben en met inachtneming van de stemverklaring van de fractie de PvdD.

De VOORZITTER: Agendapunt 12, statenvoorstel MER A12 Salto herijking alternatieven.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS2010MME17, met de aantekening dat de fracties van de SP, GroenLinks, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden tegengestemd te hebben en met inachtneming van de stemverklaring van de fractie van D66.

De VOORZITTER: Aan de orde is agendapunt 13, statenvoorstel vaststelling provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid 2011-2014. Dit is een sterstuk.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel PS2010MME18.

De VOORZITTER: Dan het statenvoorstel inbreng in het stuk "Je gaat erover of niet".

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale

Staten overeenkomstig het voorstel PS2010PS12, met de aantekening dat de fracties van de SP, de PvdD en Mooi Utrecht geacht worden tegengestemd te hebben en met inachtneming van de stemverklaring van de fractie van D66.

Sluiting.

De VOORZITTER: Wij zijn aan het einde van deze vergadering gekomen. De laatste vergadering van 2010. Ik wens u allen heel goede feestdagen, een goed uiteinde en een goed begin. Ik zou zeggen: neem even afstand van alles wat ons als provincie bezighoudt. Dan zien wij elkaar op 3 januari 2011 bij de nieuwjaarsreceptie terug. De statenleden worden voorafgaand daaraan uitgenodigd. De uitnodiging heeft u allen waarschijnlijk al bereikt. Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 18.42 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 7 februari 2011.

De voorzitter,

De griffier,